

Programmabegroting 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord en inleiding	9
Voorwoord	9
Inleiding	10
Financiële hoofdlijn	10
Algemeen.....	11
Begrotingsadvies	11
Begrotingsuitgangspunten	13
Leeswijzer.....	15
P&C cyclus	15
Programma-indeling	16
Kerngegevens	17
Financiën	18
Inleiding	18
Financieel resultaat	18
Financiële uitkomsten	19
Financieel kader 2026	19
Uitkomst programmabegroting 2026	20
Nieuw beleid - Moties	20
Actualisatie Kadernota 2026.....	22
Autonome ontwikkelingen.....	23
Risico's	23
Dekking programmaplan	24
Saldo en lasten per programma	24
Algemene dekkingsmiddelen.....	24
Vennootschapsbelasting.....	25

Overhead	26
Programma's	27
Programma 1 Dienstverlening en veiligheid	27
Doelen en prestaties	27
Ambitie: Een betrouwbare en toegankelijke gemeente met een gezicht	27
Ambitie: In onze stad voelt iedereen zich veilig in de woon-, werk- en leefomgeving	30
Beleidsindicatoren	33
Exploitatie programma 1	33
Taakvelden	34
Beleidsdocumenten	34
Verbonden partijen	35
Programma 2 Bereikbaarheid en openbare ruimte	35
Doelen en prestaties programma 2	36
Ambitie: Het klimaatakkoord is leidend in ons handelen	36
Ambitie: Meer ruimte voor water en natuur in en om de stad	38
Ambitie: Een goed bereikbare en verkeersveilige stad met minder uitstoot	39
Beleidsindicatoren programma 2	41
Exploitatie overzicht programma 2	41
Taakvelden programma 2	41
Actuele beleidsdocumenten programma 2	42
Verbonden partijen programma 2	43
Programma 3 Stedelijke en economische ontwikkeling	44
Doelen en prestaties programma 3	45
Ambitie: Oldenzaal heeft een vernieuwend en toekomstbestendig vestigings- en ondernemersklimaat	45
Ambitie: Een aantrekkelijke en vitale binnenstad, waarin het prettig winkelen, recreëren en wonen is	46
Ambitie: Een fijn (t)huis voor iedereen: we maken aantrekkelijk wonen mogelijk voor alle groepen in Oldenzaal	47

Beleidsindicatoren programma 3	49
Exploitatie overzicht programma 3	49
Taakvelden programma 3.....	50
Beleidsdocumenten programma 3.....	50
Verbonden partijen programma 3.....	51
Programma 4 Cultuur, sport en ontspanning.....	52
Doelen en prestaties programma 4	53
Ambitie: Ons culturele en sportieve ecosysteem is vitaal en toekomstbestendig.....	53
Ambitie: We benutten ons culturele en sportieve ecosysteem voor onze economische doelstellingen.....	55
Ambitie: In Oldenzaal kan iedereen meedoen aan cultuur, sport & bewegen en evenementen	56
Beleidsindicatoren programma 4	57
Exploitatiebegroting programma 4.....	57
Taakvelden programma 4.....	57
Beleidsdocumenten programma 4.....	58
Verbonden partijen programma 4.....	58
Programma 5 Maatschappelijke Ondersteuning	58
Doelen en prestaties programma 5	59
Ambitie: Voor inwoners die het nodig hebben is een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod beschikbaar	59
Ambitie: Ieder kind groeit kansrijk op in Oldenzaal.....	61
Ambitie: Alle inwoners hebben bestaanszekerheid	63
Ambitie: Elke inwoner kan actief deelnemen aan een inclusieve samenleving en keuzes maken die gezond leven makkelijker maakt.....	64
Ambitie: Oldenzaal voldoet aan de opgaven rondom het migratievraagstuk en doet dit met een menselijke maat.....	66
Beleidsindicatoren	66
Exploitatiebegroting programma 5.....	68
Taakvelden programma 5.....	69

Beleidsdocumenten programma 5.....	70
Verbonden partijen programma 5.....	71
Financiële algemene dekkingsmiddelen.....	72
Beleidsindicatoren	72
Exploitatiebegroting programma 6.....	72
Taakvelden programma 6.....	73
Beleidsdocumenten programma 6.....	74
Verbonden partijen	74
Paragrafen.....	76
Bedrijfsvoering	77
Openbaarheid (Wet Open Overheid).....	80
Lokale Heffingen.....	82
Beleidsuitgangspunten	83
Beleidsuitgangspunten gemeentelijke belastingen.....	83
Beleidsuitgangspunten rechten	83
Kwijtscheldingsbeleid.....	84
Woonlasten.....	85
Nadere toelichting belastingen	86
Onroerende- en roerende zaakbelasting.....	86
Rioolheffing.....	87
Afvalstoffenheffing	88
Parkeerbelasting.....	90
Reclamebelasting	91
Toeristenbelasting	91
Begraafrechten	92
Marktgelden	92
Nadere toelichting rechten.....	93

Leges titel 1 Algemene dienstverlening	93
Leges titel 2: Dienstverlening en besluiten vallend onder de Omgevingswet.....	93
Financiering	94
Beleidskader	95
Risicobeheer.....	96
Renteresultaat	98
EMU-Saldo	99
Verbonden partijen	99
Algemene en specifieke aspecten	100
Beleid.....	100
Informatie per verbonden partij.....	101
Samen Twente.....	102
Recreatieschap Twente	103
Veiligheidsregio Twente (VRT).....	104
Openbaar Lichaam Crematorium Twente (OLCT).....	105
Omgevingsdienst Twente	106
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT).....	107
Stadsbank Oost-Nederland	108
Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOKSES)	109
BNG Bank.....	110
Twence	111
Twente Milieu.....	112
Cogas	113
Sport Oldenzaal B.V.	114
Stichting werkprojecten Oldenzaal	115
Dimpact.....	116
Enexis	116

Risico's en weerstandsvermogen	117
Grondbeleid	117
Visie	117
Uitvoering.....	118
Actualiteiten	121
Ontwikkelingen grondexploitaties	121
Gebiedsontwikkelingen.....	122
Onderhoud kapitaalgoederen	126
Openbare ruimte.....	126
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	133
Beschikbare weerstandscapaciteit	134
Risicoparagraaf.....	135
Benodigde weerstandscapaciteit	137
Ratio weerstandsvermogen	137
Financiële kengetallen	138
Taakstellingen	139
Bijlagen	141
Bijlage 1: Meerjarig InvesteringsPlan (MIP) 2026-2029	141
Bijlage 2: Lasten en baten per taakveld per programma	145
Bijlage 3: Incidentele lasten en baten	148
Bijlage 4: geprognoseerde meerjarenbalans	149
Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen	150

Voorwoord en inleiding

Voorwoord

We presenteren u de programmabegroting 2026. Hiermee leggen wij de financiële koers voor de periode 2026-2029 vast. We volgen in deze programmabegroting de lijn die we in de kadernota 2026 met elkaar hebben vastgesteld. Tegelijkertijd is dit een bijzonder moment: het is de laatste begroting van deze raadsperiode (2022-2026). Een periode waar we met gepaste trots terugkijken op verschillende succesvol gerealiseerde projecten én vooruitkijken zodat we samen verder bouwen aan een toekomstbestendige en leefbare gemeente.

We houden koers

De afgelopen jaren stonden in het teken van onzekerheden en financiële druk die veel gemeenten hebben ervaren. Ook Oldenzaal kreeg hiermee te maken. Dankzij tijdige maatregelen en de inzet van het programma *Ambities en Middelen in Balans* hebben we stevig kunnen bijsturen. Door de eerste twee sporen al in 2025 te realiseren en in 2026 grotendeels ook het derde spoor door te voeren, is een solide basis gelegd. Met de extra middelen vanuit de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk kunnen we voor alle begrotingsjaren (2026-2029) een sluitende begroting presenteren. We krijgen vanaf 2028 echter minder middelen van het Rijk waardoor het ravijn van 2026 naar 2028 is verschoven.

Resultaten om trots op te zijn

Ondanks de financiële tegenwind van de afgelopen jaren hebben we deze collegeperiode stevig geïnvesteerd. Zo zijn er concrete stappen gezet om 1.000 nieuwe woningen te realiseren, waaronder de plannen voor Gravenbeek, Gravenweide en Stakenbeek. De binnenstad is toekomstbestendig gemaakt met een nieuwe samenwerkingsstructuur. Projecten als het Singelpark geven de stad meer groen en cultuurhistorie. We hebben stappen gezet naar toekomstbestendige sportaccommodaties door renovatie van de kleedkamers bij FC Berghuizen, het vernieuwde sportpark De Weschterick en de revitalisatie van sportcentrum Vondersweijde. Daarnaast heeft de vrijeschool Zevenster een nieuw en duurzaam gebouw gekregen, wordt de Franciscusschool op dit moment verbouwd en worden de voorbereidingen getroffen voor de geplande verbouwing van het Twents Carmel College aan de Lyceumstraat. De Toekomstvisie 2040 is vastgesteld, waarmee Oldenzaal inzet op groei en bloei van de stad. We hebben stappen gezet richting integrale samenwerking binnen het sociaal domein. Daarbij versterken we de sociale basis door te investeren in preventieve en voorliggende voorzieningen, zodat inwoners tijdig passende ondersteuning krijgen. Met het Sociaal plein hebben we een plek waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor ondersteuning en advies. Tot slot hebben we samen met onze maatschappelijke partners stappen gezet om inwoners die (stille) armoede (dreigen te) ervaren passender te ondersteunen.

We blijven investeren

De behaalde resultaten van deze collegeperiode laten zien dat we, ondanks financiële uitdagingen, veel hebben bereikt waar we als stad trots op mogen zijn. We houden dan vast aan onze ambities en blijven investeren in de drie speerpunten die bepalend zijn voor de toekomst van Oldenzaal:

- Meer passende woningen en voldoende voorzieningen
- Meer groen in de stad
- Meer samenwerken aan meedoen voor iedereen

Meer passende woningen en voldoende voorzieningen

Op het gebied van wonen zetten we door: tot 2030 willen we elk jaar minimaal honderd nieuwe woningen toevoegen. We bouwen gevarieerd, geven ruimte aan wonen en vergroenen en betrekken inwoners bij de planvorming. We blijven investeren in de vitale voorzieningen, zoals de nieuwbouw van basisscholen de Esch en de Linde. De kwaliteit van onze leefomgeving krijgt nadrukkelijk aandacht. We komen met een aangepaste ontwerp-omgevingsvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling (wonen, werken, leven) van onze stad richting 2050. En we verhogen onze meerjarige investeringen in het verbeteren van wegen, de openbare verlichting en het structureel onderhoud van bomen. Zo blijft Oldenzaal een verzorgde en bereikbare stad.

Meer groen in de stad

We investeren in een aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving, waarin ruimte is voor natuur, water en ontmoeting. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van het Singelpark en de vergroening van het Plechelmusplein. Ook in de wijken zetten we stappen. Straten en buurten worden klimaatbestendig ingericht, met ruimte voor wateropvang, verkoeling en biodiversiteit. Dit doen we samen met wijkbewoners, zoals in de buurt Glinde-Hooiland. Zo bouwen we verder aan een stad waar het prettig wonen en recreëren is.

Meer samenwerken aan meedoen voor iedereen

We versterken het Sociaal plein als toegankelijk en herkenbaar aanspreekpunt voor alle inwoners. Daarnaast investeren we in sterke buurten waar mensen elkaar kennen en ondersteunen. Door initiatieven van onderop te stimuleren en wijkgericht te werken, vergroten we de betrokkenheid en leefbaarheid. Daarnaast werken we samen met onze partners aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelf regie kunnen nemen over hun leven. Daarom blijven we inzetten op preventie en ondersteuning dichtbij huis.

We hebben op tijd geanticipeerd

Deze ambities vragen om een solide financiële basis. Daarom hebben we vorig jaar tijdig geanticipeerd op de financiële uitdagingen die op ons afkomen. Met de maatregelen uit *Ambities en Middelen* zorgen we ervoor dat de programmabegroting 2026-2029 zwarte cijfers laat zien. We kiezen voor een zorgvuldige aanpak; onze bezuinigingen voeren we gefaseerd door zodat organisaties de tijd en ruimte krijgen om zich hierop goed voor te bereiden. Dat betekent: 0% in 2026, 10% in 2027, 25% in 2028, 50% in 2029, 75% in 2030 en in 2031 is het bezuinigingspakket volledig doorgevoerd.

Conform ons financieel beleid passen we jaarlijks een indexatie toe op lokale heffingen om kostenstijgingen door inflatie op te vangen. Voor 2026 betekent dit een indexatie van de OZB met 3,6%. Voor incidentele uitgaven zetten we de goed gevulde algemene reserve in, zodat dit ten goede komt aan de Oldenzaalse samenleving. Daarnaast varen we scherper aan de wind: waar mogelijk zijn bestaande budgetten naar beneden bijgesteld.

Kortom, in 2026 blijven we koersvast, investeren we volop in wat Oldenzaal sterk en leefbaar maakt en houden we grip op onze financiën. Met de voorliggende begroting 2026 geven we invulling aan deze ambities. Samen werken we aan onze stad Oldenzaal.

Tot slot spreekt het college zijn dank uit aan uw raad voor de constructieve wijze waarop, niet alleen deze Programmabegroting 2026 tot stand is gekomen, maar ook hoe gedurende de gehele collegeperiode beleids- en besluitvorming collegiaal met elkaar hebben plaatsgevonden. Dankzij deze samenwerking kunnen wij met vertrouwen een stevig toekomstperspectief bieden aan het volgende college.

Inleiding

Financiële hoofdlijn

In de programmabegroting vindt een actualisatie plaats van het financiële beeld en daarbij houden wij rekening met een aantal algemene en lokale ontwikkelingen.

Algemeen

Begrotingsjaar 2026 stond bekend als het "ravijn". Dit hield in dat wanneer het Rijk de gemeenten niet (voldoende) zouden compenseren voor het uitvoeren van wettelijke taken er harde (bezuinigings-)maatregelen voor haar burgers benodigd waren. Uiteindelijk is het niet zover gekomen daar bij de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk extra middelen beschikbaar zijn gesteld. Vanaf 2026 ontvangen gemeenten bijna €800 miljoen (ten behoeve van demping terugval gemeentefonds en tekorten Jeugdzorg) extra ter dekking van de financiële tekorten.

Daarbovenop komt voor de eerste twee jaren (2026 en 2027) nog eens incidenteel bijna €1 miljard bij om de maatregelen te compenseren die gemeenten hebben moeten nemen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd. Die biedt voor de korte termijn een welkome verlichting te bieden. Vanaf 2028 ontvangen gemeenten minder middelen van het Rijk. Van de eerder genoemde €800 miljoen extra in 2026 blijft nog €300 miljoen over in 2028. Het "ravijn" 2026 is doorgeschoven naar 2028 waardoor er onzekerheid blijft bestaan over de financiële positie van gemeenten.

Vanaf het begrotingsjaar 2024 is de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten ingevoerd waarbij is besloten om de financieringssysteem (bbp-systeem) in te voeren zodat de financiering stabiel wordt. Vanaf het begrotingsjaar 2026 sluiten we als Oldenzaal hierbij aan voor de interne loon- en prijsontwikkeling.

De krimp of groei van het gemeentefonds heet accres. Het accres bestaat uit een volumedeel en een prijsdeel. De indexatie voor het volume deel wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt. Deze indexatie leidt tot een lager accres dan de oude trap-op-trap af methode. De indexatie voor inflatie, het prijsdeel, volgt de index bbp (bruto binnenlands product) van het lopende jaar (3,6% voor 2026). De lonen stijgen volgens de index loonvoet sector overheid (3,6% voor 2026).

Begrotingsadvies

Begrotingsadvies VNG

Op verzoek van haar leden heeft de VNG net als vorig jaar een begrotingsadvies voor 2026 opgesteld. Dit in verband met het structurele tekort van 2026 (het "Ravijn") en de (financiële) onzekerheden voor gemeenten.

Samenvattend luidt het begrotingsadvies voor 2026 vanuit de VNG als volgt:

1. Maak de programmabegroting 2026 en 2027 sluitend en geef daarbij de effecten van de kortingen transparant weer. Benoem de financiële en inhoudelijke consequenties van noodzakelijke bezuinigingen en/of lastenverzwaring, ook van ombuigingen die eerder zijn ingezet;
2. Benut het verwachte (incidentele) geld voor compensatie jeugd over 2023 en 2024 om eventuele gaten in 2026 en 2027 te dichten of in te zetten in het stelsel.
3. Breng de baten en lasten voor jeugdhulp voor de jaren 2028 en 2029 in balans met de stelpost Van Ark waarbij er een realistische raming is gemaakt van de lasten voor jeugdhulp;
4. Neem stelposten op voor de eigenbijdrage jeugdzorg en het sturen van trajectduur conform advies toezichthouder;
5. Neem een stelpost "Deskundigencommissie Van Ark 2027" voor de jaren 2028 en 2029 op op basis van een realistische inschatting voor de kosten voor de groei van de kosten voor de jeugdzorg voor 2028 en 2029.

Begrotingscirculaire Provinciaal Toezichthouder

Zoals elk jaar gebruikelijk heeft de provinciaal toezichthouder de begrotingscirculaire uitgebracht waarin een aantal uitgangspunten en adviezen zijn opgenomen voor gemeenten.

Voor het begrotingsjaar 2026 luidt de richtlijn als volgt:

1. Er wordt vastgehouden aan de geldende wet- en regelgeving en het daarop gebaseerde Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK);
2. Algemeen uitgangspunt is dat een bestendige gedragslijn wordt toegepast welke circulaire (mei- of de septembercirculaire) in de begroting wordt opgenomen, waarbij de gekozen circulaire volledig wordt verwerkt.
3. Gemeenten mogen voor 2026 en verder in hun raming voor de klimaatgelden (CDOKE) rekening houden met de structurele baten ter hoogte van de basisfinanciering in 2025. Daarbij is het belangrijk dat zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten opgenomen worden. Voor de planfinanciering geldt dat de hoogte afhankelijk is van de plannen die gemeenten indienen en de toekenning door het Rijk. Deze gelden kunnen niet als structureel dekkingsmiddel worden ingezet;
4. De oude richtlijn jeugdzorg komt te vervallen nu er bij de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk extra middelen meerjarig worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Dat betekent dat gemeenten de stelpost in de jaren 2026, 2027 en 2028 niet meer in de begroting 2026 en verder kunnen opnemen;
5. Voor de nieuwe richtlijn jeugdzorg voor de (meerjaren)begroting 2026 geldt dat de (structurele) inkomsten vanuit de algemene uitkering geraamd moeten worden op basis van de mei- (of september) circulaire. Dit geldt zowel voor de plussen (2026 en 2027) als de minnen (2028 en 2029);
6. Voor de nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen mag de uitname uit het gemeentefonds voor het sturen op trajectduur jeugdzorg en eigen bijdrage jeugdzorg een budgetneutrale stelpost opgenomen voor de komende begroting 2026-2029 omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder verantwoordelijkheid van het Rijk valt;
7. Ook voor de geïndexeerde besparingsopgave Hervormingsagenda mag er geen stelpost opgenomen worden;
8. Het opnemen van een algemene stelpost Van Ark, die de baten en lasten voor jeugdzorg 2028 en 2029 in balans brengt, is, in tegenstelling tot het begrotingsadvies vanuit de VNG, niet toegestaan daar de stelpost op dit moment onvoldoende onderbouwd en niet realistisch is. Een opgenomen stelpost zal worden gecorrigeerd;
9. Een stelpost onderuitputting zal op basis van het GTK niet gehonoreerd worden. Het advies is om zo realistisch mogelijk te ramen door meerjarige voordelen op specifieke budgetten aan te passen.

Wat houdt bovenstaande adviezen in voor Oldenzaal?

De begrotingsadviezen van zowel de VNG als de Provinciale Toezichthouder nemen wij van harte aan. Op basis van deze adviezen nemen wij bij de begroting 2026 het volgende over:

1. Wij houden ons aan de geldende wet- en regelgeving en het daarop gebaseerde Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK);
2. De jaarschijven 2026-2029 uit de Meicirculaire 2025 worden in zijn geheel opgenomen in de begroting 2026. De financiële gevolgen hiervan zijn reeds meegenomen bij de Kadernota 2026. De Septembercirculaire 2025 wordt betrokken bij de Najaarsnota 2025;
3. De baten en lasten voor de klimaatgelden (CDOKE) worden budgetneutraal opgenomen;
4. De stelpost "Indexering Hervormingsagenda Jeugd" aan de batenkant laten we vervallen (conform INTB-25-06878);
5. De financiële gevolgen van het laten vervallen van de genoemde stelpost bij punt 4 voor de jaarschijven 2028 en 2029 te betrekken bij de (meerjaren)begroting 2026;
6. We nemen voor het sturen op trajectduur jeugdzorg en eigen bijdrage jeugdzorg vanaf 2028 twee budgetneutrale stelposten op;

7. Wij nemen geen stelpost op voor "Deskundigencommissie Van Ark 2027".

Begrotingsuitgangspunten

Uitgangspunt

Deze programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor deze begroting vormen de Kadernota 2026 en de Meicirculaire 2025 van het Rijk de basis voor de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Aansluiting bij indexeringsystematiek van het Rijk

Bij de indexatie van lonen, sociale lasten en het sociaal domein werd uitsluitend het lopende jaar gecorrigeerd; bij goederen en diensten werden tevens de twee voorgaande jaren meegenomen. Vanaf 2024 heeft het Rijk de systematiek voor de indexering van de algemene uitkering uit het gemeentefonds aangepast. De prijscompensatie vindt sindsdien plaats op basis van de 'Prijs bruto binnenlands product (bbp)'. Deze keuze is gemaakt om te komen tot een eenvoudiger, uniformer en beter voorspelbaar systeem voor de bekostiging van medeoverheden.

Om aan te sluiten bij deze landelijke ontwikkeling en om een consistent financieel kader te hanteren, stellen wij vanaf het begrotingsjaar 2026 onze indexeringsystematiek gelijk aan die van het gemeentefonds. Dit betekent dat we vanaf dat moment de lasten jaarlijks standaard indexeren met hetzelfde bbp-percentages dat het Rijk hanteert voor de algemene uitkering. Daar waar knelpunten ontstaan doordat de indexatie op basis van het bbp significant lager uitvalt dan de feitelijke kostenontwikkeling, vindt incidenteel bijstelling plaats bij de voorjaars- of najaarsnota.

Omschrijving	Grondslag
Lonen	3,60%
Prijzen	2,80%
WMO/Jeugd (OvA)	4,30%
Subsidies	3,60%
Belastingen	3,60%
Leges en tarieven	Kostendekkendheid
Omslagrente	0,30%
Algemene uitkering (gemeentefonds)	Meicirculaire 2025

Toelichting

Lonen, prijzen en subsidies

Voor de totale indexatie van de baten en lasten is een bedrag van €2,578 miljoen beschikbaar voor de begroting 2026. Dit staat gelijk aan de indexatie van het gemeentefonds op basis van de prijsstijging BBP (totaal 3,6%).

De indexatie van de lasten is als volgt verwerkt in de begroting:

De cao voor gemeenteambtenaren loopt vanaf 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027.

Voor 2026 is het effect hiervan: 3,6%

Sociaal domein: 4,3% OVA (daar waar contractueel overeengekomen)

Overige lasten: 2,8%

Subsidies: 3,6%

De gemiddelde indexatie komt daarmee uit op 3,6% en is daarmee gelijk aan de indexatie van het BBP.

WMO/Jeugd (OvA)

Het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd bedraagt in 2026 4,3%. Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. (Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)).

Belastingen

De OZB opbrengsten, rioolheffing, afvalstoffenheffing en reclamebelasting worden verhoogd met 3,6%. De parkeerbelasting en toeristenbelasting worden niet geïndexeerd.

Leges en tarieven

Voor leges en tarieven geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij de raad besluit tot het afwijken hiervan voor bepaalde leges en tarieven. Voor begraafrechten worden tarieven geheven die niet volledig kostendekkend zijn.

Rekenrente (omslagrente)

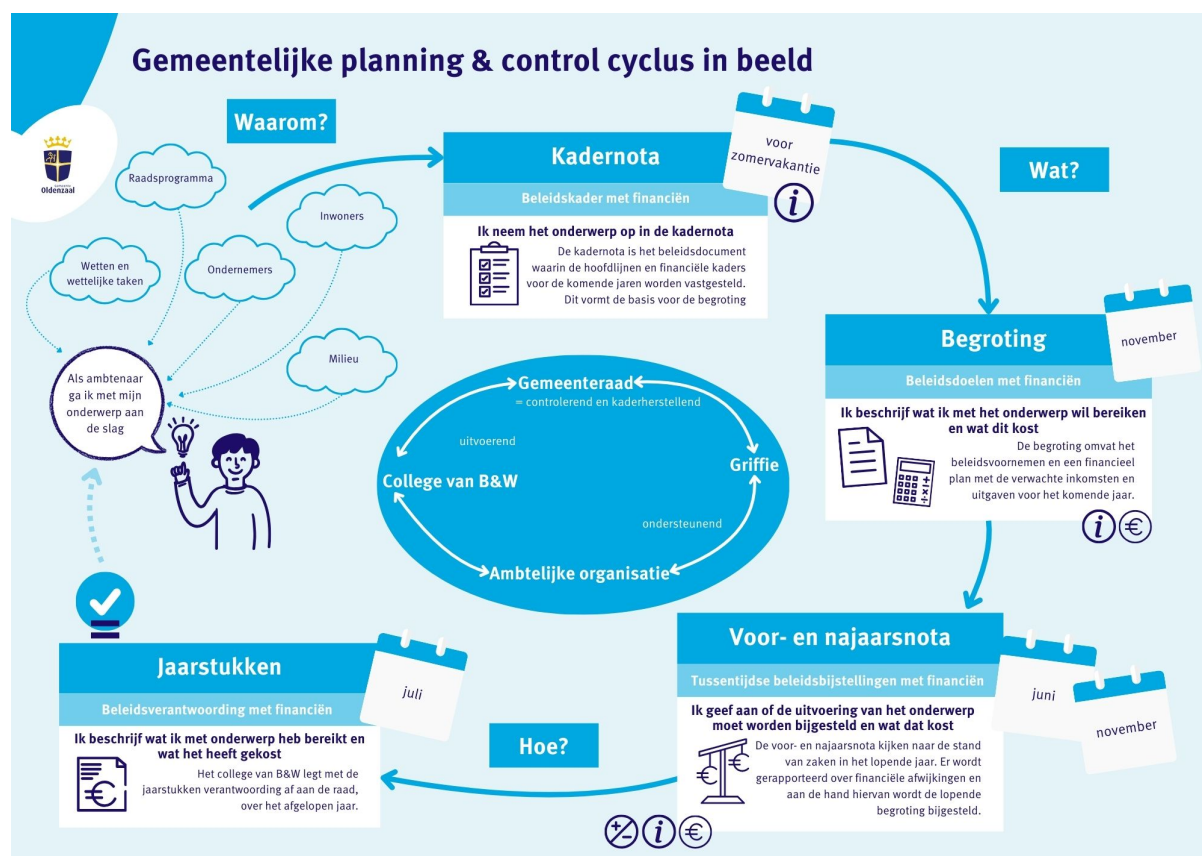
Ondanks de stijgende rente op de geld- en kapitaalmarkten is de interne rekenrente verlaagd van 1,25% naar 0,3%. De belangrijkste wijziging betreft de rentetoerekening aan de grondexploitatie. De omslagrente wordt met ingang van de begroting 2025 ook gebruikt voor de rente aan de grondexploitaties.

Leeswijzer

Deze leeswijzer maakt u wegwijs in de programmabegroting. De programmabegroting is onderdeel van de planning en control cyclus (P&C-cyclus) van de gemeente Oldenzaal. De leeswijzer bestaat uit een toelichting op de P&C cyclus, programma-indeling en kerngegevens.

P&C cyclus

De P&C cyclus van Oldenzaal ziet er als volgt uit:

Toelichting Kadernota

In de kadernota geeft het college een inzicht van het te verwachten financieel perspectief. Dit is in grote lijnen voor de komende periode en op basis van bestaand beleid. Daarbij houden we rekening met de voorlopig vastgestelde begrotingsuitgangspunten. Dit inzicht wordt aangevuld met structurele financiële gevolgen die voortvloeien uit:

- de laatste jaarrekening;
- financiële circulaire van binnenlandse zaken en;
- structurele financiële gevolgen inclusief Voorjaarsnota.

Het resultaat hiervan is een verwacht begrotingsresultaat voor de komende periode. Dat geeft tegelijk de ruimte aan voor eventuele nieuwe beleidsontwikkelingen, voortkomend uit het raadsprogramma. Als dat nodig is vullen we de kadernota aan met een bijbehorend dekkingsplan, en/of een plan van aanpak om tot een sluitende begroting te komen.

Programmabegroting

Via de vaststelling van de programmabegroting keurt de raad de op programmaniveau opgenomen budgetten, investeringen en de hieruit voortvloeiende structurele effecten goed. Ook machtigt de raad het college om de genoemde budgetten voor het begrotingsjaar te gebruiken. De genoemde budgetten in de meerjarenbegroting zijn ter kennisgeving. Waarbij het goed is om te weten dat deze begrotingen alleen veranderen als dat door voortschrijdend inzicht nodig is. We zenden de vastgestelde programmabegroting voor het jaar er op ieder jaar vóór 15 november aan Gedeputeerde Staten.

Voor- en Najaarsnota (financiële bijstellingen)

Via de voor- en najaarsnota (financiële bijstellingen) wordt een bijgewerkt inzicht in de lopende financiële ontwikkelingen gegeven. Deze financiële rapportages concentreren zich op het opmerken en toelichten van verschillen vergeleken met vastgesteld financieel beleid. Ook is de (eerdere) aparte beleidsrapportage opgenomen in de voor- en najaarsnota.

Programmarekening

Aan het eind van elk jaar wordt door het college uitleg gegeven over het gevoerde bestuur. Dat is beleidsinhoudelijk en financieel. En gaat uit van de kaders en budgetten die vooraf door de raad zijn meegegeven. Dit gebeurt via de programmarekening. Ook de jaarlijkse aanpassingen van de nut en noodzaak van reserves horen hierbij. De vastgestelde programmarekening sturen we ieder jaar vóór 15 juli van het jaar, volgend op het begrotingsjaar, aan Gedeputeerde Staten.

Programma-indeling

Onderdeel van de begroting zijn de afzonderlijke programmabegrotingen. De programma's (inhoud en aantal) mag de gemeente zelf samenstellen. Onze programmastructuur is in vergelijking met de vorige begroting ongewijzigd. In onze begroting zitten 5 programma's en een overzicht financiële algemene dekkingsmiddelen.

Per programma gaan we in op onderstaande vragen:

1. Wat houdt het programma in?

Hierin wordt ingeleid wat het programma gaat doen in het komende jaar.

2. Wat zijn de ambities en doelen?

De ambities en doelen zijn meerjarig maar de acties worden elk jaar bij de begroting herzien.

3. Wat gaan we ervoor doen?

Betreft concrete acties voor het begrotingsjaar. De 'going-concern' taken worden bij het benoemen van concrete activiteiten overigens buiten beschouwing gelaten.

4. Welke beleidsindicatoren gebruiken we?

Naast de wettelijke verplicht op te nemen beleidsindicatoren nemen we bij deze Programmabegroting 2026 ook enkele (vrije) beleidsindicatoren op die inzicht geven in het realiseren van de door ons geformuleerde ambities. De gepresenteerde informatie in de tabellen betreft de meest actuele informatie afkomstig van de website "waar staat je gemeente.nl". Op deze site zijn, behalve de meest actuele kengetallen, ook de cijfers van voorgaande jaren terug te vinden.

5. Wat mag het kosten?

Per programma wordt weergegeven wat het programma kost. Daarbij wordt in de tabel allereerst onderscheid gemaakt tussen baten en lasten en de mutatie in de reserves.

6. Welke actuele beleidstukken zijn aanwezig?

Hier wordt aangegeven welke beleidstukken door de Raad zijn vastgesteld.

7. Wie zijn betrokken?

Per programma wordt in beeld gebracht welke verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijke beleid. In paragraaf Verbonden partijen wordt per verbonden partij een andere toelichting vermeldt.

Paragrafen

Via de systematiek van de paragrafen kunnen aandachtspunten, welke in de praktijk over meerdere programma's verdeeld zijn, toch specifiek aandacht krijgen. Op basis van het BBV zijn 8 paragrafen voorgeschreven. In Oldenzaal kennen we daarnaast de paragraaf Taakstellingen. Daarin rapporteren we over de te realiseren gemeentelijke ombuigingen.

Bijlagen

Afhankelijk van het P&C-document worden bijlagen toegevoegd.

Kerngegevens

Voor de programmabegroting 2026 gaan we uit van de volgende kerngegevens met peildatum 1 januari 2025:

Omschrijving	Peildatum 1-1-2025
Aantal inwoners	32.021
Aantal huishoudens	14.352
Aantal uitkeringsgerechtigden	420
Participatiewet	400
IOAW	15
IOAZ	5
Aantal Wsw indicaties	200
Aantal leerlingen	6.350
Basisonderwijs	2.600
Voortgezet onderwijs	3.750
Oppervlakte gemeente (in hectare)	2.203
Land	2.155
Binnenwater	40
Historische stadskern	8
Aantal woonruimten	15.007
Woningen	14.952
Recreatiewoningen	55
Aantal bedrijfsvestigingen	3.895
Lengte wegen	176
30 km wegen	107
50 km wegen	48
80 km (in beheer bij Provincie)	13
120 km wegen (in beheer bij Rijk)	8
Vrij liggende fiets- en wandelpaden (in km)	45
Spoorlijn (in beheer ProRail - in km)	4,2
Oppervlakte industrieterrein in ha.	270
Oppervlakte openbaar groen in ha.	244
waarvan waterhuishouding	24

Financiën

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting voor 2026. Dit is een nadere uitwerking van de door de raad op 7 juli 2025 vastgestelde Kadernota 2026 (INTB-25-06851).

In de Kadernota 2026 heeft een integrale afweging plaatsgevonden over voorstellen knelpunten aanvaard beleid, autonome ontwikkelingen en nieuw beleid waarbij gezocht is naar een goede balans tussen de ambities en beschikbare middelen van het Rijk. Tussen de vaststelling van de Kadernota 2026 en de voorliggende begroting 2026 hebben zich nog een aantal mutaties voorgedaan die verwerkt zijn in de programmabegroting 2026-2029.

In dit hoofdstuk wordt dit nader toegelicht.

Financieel resultaat

Het huisboekje van de gemeente Oldenzaal ziet er voor de programmabegroting 2026 als volgt uit:

Voorlopig Huishoudboekje 2026

Inkomsten		(x 1000)
	Rijk	€ 80.449
	Onroerendzaakbelasting	€ 11.928
	Riolheffing	€ 3.957
	Afvalstoffenheffing	€ 5.050
	Omgevingsvergunning	€ 484
	Overige leges (zoals paspoorten)	€ 581
	Parkeeropbrengsten	€ 1.076
	Graf- en begraafrechten	€ 299
	Toeristenbelasting	€ 103
	Marktgeden	€ 22
	Reclamebelasting	€ 122
	Inkomensregelingen	€ 10.650
	Overige inkomsten	€ 15.228
	Inzet van de reserves	€ 6.603
		€ 21.831
		€ 136.552
Uitgaven		(x 1000)
	Burgerzaken	€ 1.256
	Veiligheid	€ 4.142
	Verkeer, vervoer en parkeren	€ 4.187
	Economie	€ 815
	Onderwijs	€ 7.690
	Sport, cultuur en recreatie	€ 7.731
	Sociaal domein	€ 63.741
	Volksgezondheid, milieu en openbaar groen	€ 8.697
	Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	€ 7.400
	Overige uitgaven	€ 30.367
		€ 136.026
Algemeen reservepotje van de gemeente stand per 1-1-2026		€ 20.243.000

Wat betaalt een gemiddeld huishouden in Oldenzaal aan de gemeente?

	2025	2026
OZB	€ 483	€ 500
Riolheffing	€ 239	€ 248
Afvalstoffenheffing	€ 286	€ 296

Meer info?
oldenzaal.nl

Financiële uitkomsten

Financieel kader 2026

Het financieel kader als vertrekpunt voor de programmabegroting 2026-2029 betreft de Kadernota 2026 waarin de integrale afweging heeft plaatsgevonden voor de meerjarenbegroting 2026-2029 en zijn de kaders en uitgangspunten vastgesteld voor de programmabegroting 2026.

De uitkomst van de integrale afweging bij de Kadernota 2026 resulteerde dat de uitkomst van het financieel perspectief voor de jaren 2026-2029 als volgt eruitziet:

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1.	Begrotingssaldo 2026-2029 bij Kadernota 2026	98	1.443	259	-473

Uitkomst programmabegroting 2026

Tussen de vastgestelde Kadernota 2026 en de voorliggende begroting 2026 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die de uitkomst van het meerjarenperspectief 2026-2029 heeft doen wijzigen. Dit resulteert in een volgend verloopoverzicht en zal in dit hoofdstuk nader worden toegelicht.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I / S	2026	2027	2028	2029
	Begrotingssaldo 2026-2029 bij Kadernota 2026		98	1.443	259	-473
1.	Moties Kadernota 2026	Incidenteel	-443	-145	-122	0
	Dekking ten laste van algemene reserve	Incidenteel	443	145	122	0
2.	Bijstellingen Kadernota 2026	Incidenteel en structureel	751	128	-104	113
3.	Autonome ontwikkelingen	Structureel	-323	-510	-92	360
	Begrotingssaldo programmabegroting 2026-2029		526	1.061	63	0

Nieuw beleid - Moties

Bij de Kadernota 2026 heeft uw Raad een viertal moties aangenomen. Het college doet voorstellen voor de invulling per aangenomen motie. De eerste drie moties worden gedekt uit de Algemene Reserve en voor de laatste motie hoeft er vooralsnog geen beroep op de algemene reserve gedaan te worden, maar kan toekomstig wel leiden tot dekking.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties die na de Kadernota 2026 zijn verwerkt in de voorliggende begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I / S	2026	2027	2028	2029
1.	Preventief armoedebeleid	Incidenteel	-100	-100	-100	0
2.	Subsidie Oldenzaal Promotie	Incidenteel	-68	-45	-22	0
3.	Innovatiefonds verenigingen	Incidenteel	-275	0	0	0
4.	Woningbouw voormalige locatie Windroos	Incidenteel	0	0	0	0
	Dekking algemene reserve	Incidenteel	443	145	122	0
	Saldo		0	0	0	0

Toelichting

Preventief armoedebeleid (motie 6 - nr. 1481)

Bij de behandeling van de kadernota 2026 heeft de raad via een aangenomen motie het college opgedragen om in de begroting 2026 voor de jaren 2026, 2027 en 2028 jaarlijks een bedrag van €100.000 op te nemen om preventief armoede beleid te intensiveren met dekking uit de algemene reserve en daarnaast in het eerste kwartaal van 2027 en 2028 de raad te informeren over de besteding van de middelen en het resultaat daarvan.

Subsidie Oldenzaal Promotie (motie 9 - nr. 1479)

Bij de behandeling van de kadernota 2026 heeft de raad via een aangenomen motie het college opgedragen om Oldenzaal Promotie per 2026 een (aanvullende) subsidie ter beschikking te stellen voor de jaren 2026, 2027 en 2028 die afgebouwd wordt naar respectievelijk groot €67.500, €45.000 en €22.500 en deze subsidiebedragen te dekken uit de algemene reserve. Bovenstaande wordt verwerkt in de begroting 2026.

Daarnaast wordt het college opgedragen om parallel aan de subsidieverstrekking een kerntakendiscussie te voeren zodat voor een ieder duidelijk is welke taken uitgevoerd horen te worden voor de jaarlijkse subsidie (uitgezonderd de in dit voorstel benoemde aanvullende subsidie).

Innovatiefonds Verenigingen (motie 10 - nr. 1480)

Bij de behandeling van de kadernota 2026 heeft de raad via een aangenomen motie het college opgedragen om eenmalig een "Innovatiefonds Verenigingen" in te stellen ter grootte van €200.000 en deze middelen te dekken uit de algemene reserve en het fonds uitsluitend open te stellen voor alle Oldenzaalse verenigingen (sport en sociaal-cultureel) en het fonds te benutten om verenigingen te ondersteunen bij het versterken in hun (financiële) veerkracht, vitaliteit en toekomstbestendigheid. Naast het fonds wordt het college opgedragen om voor de uitvoering en monitoring van het fonds aanvullend maximaal €75.000 (of daaraan gelijkwaardige formatie) en uit de algemene reserve beschikbaar te stellen als ambtelijke capaciteit. Het college wordt opgedragen om bij de programmabegroting 2026 een uitgewerkte subsidieregeling, inclusief criteria, maatwerkinstrumenten en verantwoording, aan de raad voor te leggen, zodanig dat de eerste aanvragen uiterlijk 1 april 2026 kunnen worden.

Woningbouw voormalige locatie Windroos (motie 5 - nr. 1482)

Bij de behandeling van de kadernota 2026 heeft de raad via een aangenomen motie het college opgedragen om de locatie van de voormalige Windroos aan de Bentheimerstraat na beëindiging van de opvangfunctie te bestemmen voor gemengde woningbouw, tijdig te starten met het maken van plannen voor woningbouw in meerdere verdiepingen zodat bij beëindiging van de huidige functie een concreet plan gereed is, daar een zorgvuldig participatietraject voor te volgen, te zoeken naar een mix van betaalbare koop- en huurappartementen voor senioren alsmede voor jongeren en voor dit project nadrukkelijk samenwerking te zoeken met de WBO.

Actualisatie Kadernota 2026

Bij de verwerking van de door de Raad vastgestelde kadernota 2026 in de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 hebben zich een aantal herzieningen voorgedaan wat effect heeft op het begrotingssaldo 2026-2029.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties die na de Kadernota 2026 zijn verwerkt in de voorliggende begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	I / S	2026	2027	2028	2029
1.	Bijstelling totaal programmabegroting 2025 (inclusief Najaarsnota 2024)	Structureel	0	0	-160	-97
2.	Bijstelling structurele effecten meicirculaire 2025	Structureel	-25	-30	-17	102
3.	Bijstelling dekking algemene reserve	Incidenteel	366	22	23	58
	<i>Sloopkosten TCC</i>	Incidenteel	346	0	0	0
	<i>Subsidie cultuureducatie 2026-2028</i>	Incidenteel	17	17	17	0
	<i>Overig</i>	Incidenteel	3	5	6	58
4.	Actualisatie Ambities en Middelen in Balans spoor 2	Structureel	410	136	50	50
	Saldo		751	128	-104	113

Toelichting

1. Bijstelling totaal programmabegroting 2025 (inclusief Najaarsnota 2024)

Bij het opstellen van de Kadernota 2026 is uitgegaan van een foutief totaalsaldo programmabegroting 2025 (inclusief Najaarsnota 2024). Dit is nu bijgesteld.

2. Bijstelling uitkomst Meicirculaire 2025 (INTB-25-06878)

Bij de Kadernota 2026 hebben we de voorlopige uitkomsten van de Meicirculaire 2025 (Voorjaarsnota 2025 van het Rijk) meegenomen. Vervolgens hebben we definitieve uitkomst van de meicirculaire 2025 berekend. Deze wijkt lichtelijk af van de voorlopige uitkomst. Hierover hebben wij uw Raad middels een raadsinfobrief (INTB-25-6878) reeds geïnformeerd. De afwijkingen zijn verwerkt in de programmabegroting 2026 jaren 2026-2029 geactualiseerd.

3. Bijstelling dekking Algemene Reserve

Bij de Kadernota 2026 zijn een aantal ontwikkelingen voorzien van dekking uit de Algemene reserve. Dit was niet noodzakelijk aangezien het (incidentele) baten betreft die niet van dekking voorzien hadden hoeven te worden. Dit levert voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een (incidenteel) voordeel op voor het resultaat.

4. Bijstelling actualisatie Ambities en Middelen in Balans - spoor 2

Bij de Kadernota 2026 heeft er een actualisatie Ambities en Middelen in Balans - spoor 2 plaatsgevonden. In plaats van dat het ten laste van het resultaat gebracht is had de actualisatie ten laste van een reeds opgenomen stelpost gebracht moeten worden, waardoor het resultaat verbeterd.

Autonome ontwikkelingen

Tussen de vaststelling van de Kadernota 2026 en de voorliggende begroting 2026 hebben er zich autonome ontwikkelingen voorgedaan.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het saldo van de mutaties die na de Kadernota 2026 zijn verwerkt in de voorliggende begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Bedragen x €1.000 (+ = voordeel / - = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	I / S	2026	2027	2028	2029
1.	Autonome ontwikkelingen	Divers	Incidenteel / Structureel	-323	-510	-92	360
	Saldo			-323	-510	-92	360

Toelichting

Bij de Kadernota 2026 hebben we uw raad een financieel perspectief op hoofdlijnen gepresenteerd. Daarbij is aangegeven dat de verdere uitwerking bij de begroting zou volgen. In deze nadere uitwerking zijn op onderdelen aanpassingen doorgevoerd. Deze leiden per saldo tot een beperkte wijziging van het financieel beeld. De verschillen worden vooral veroorzaakt door:

1. Structurele effecten van de nieuwe cao-afspraken, zoals de verplichte vergoeding voor woon-werkverkeer.
2. Incidentele correcties en bijdragen aan verbonden partijen, die per jaar verschillen.
3. Aanpassingen in kapitaallasten, onder andere door de actualisatie van de investeringsplanning.
4. Diverse kleinere mutaties, die gezamenlijk per saldo een beperkt effect hebben op het saldo.

Risico's

De laatste jaren hebben wij met name eenmalige voordelen vanwege eenmalige uitkeringen van het Rijk. Echter naar de toekomst toe hebben wij te maken met minder structurele middelen om alle gemeentelijke taken te kunnen blijven uitvoeren. Het ravijn is verschoven van 2026 naar 2028.

Dit is mede ook een reden geweest om hier tijdig op te anticiperen door het uitvoeren van de Ambities en Middelen in Balans. Dit is inmiddels volledig opgenomen in de programmabegroting 2026-2029. Wij blijven waakzaam en streven naar een goede balans tussen taken en middelen binnen het financiële kader.

Net als andere gemeenten heeft Oldenzaal te maken met een krappe arbeidsmarkt. Dit geldt niet alleen voor het invullen van vacatures binnen onze organisatie, maar ook bij onze partners waardoor de uitvoering van geplande investeringen een risico kan opleveren.

Dekking programmaplan

In de programma's Dienstverlening en veiligheid tot en met Financiële Algemene Middelen zijn de gemeentelijke activiteiten en middeleninzet samengevat. De lasten van deze programma's moeten gedekt worden. Het dekking programmaplan bevat een overzicht van de beschikbare dekkingsmiddelen voor de begroting en geeft een totaaloverzicht van het resultaat van de begroting. Hieronder wordt het resultaat van de meerjarenbegroting weergegeven, zowel exclusief als ook inclusief verrekening van reserves. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten van de programma's en van de beschikbare dekkingsmiddelen.

Saldo en lasten per programma

Saldo lasten en baten per programma

In dit overzicht zijn de saldo's per programma (exclusief reserve mutaties) samengevat.

(bedragen x
€1.000)

Saldo per programma	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Dienstverlening en veiligheid	7.591	617	-6.974	7.566	617	-6.949	7.566	617	-6.949	7.566	617	-6.949
2. Bereikbaarheid en openbare ruimte	18.092	11.942	-6.150	17.324	11.881	-5.443	17.207	11.899	-5.308	17.196	11.899	-5.297
3. Stedelijke en economische ontwikkeling	5.801	2.084	-3.717	5.776	2.099	-3.677	5.783	2.113	-3.670	5.776	2.137	-3.639
4. Cultuur, sport en ontspanning	7.731	1.458	-6.274	7.431	1.487	-5.943	7.311	1.501	-5.810	7.324	1.528	-5.796
5. Maatschappelijke ondersteuning	73.226	17.550	-55.677	66.108	14.199	-51.909	65.095	14.663	-50.432	64.485	14.672	-49.813
6. Financiële algemene dekkingsmiddelen	22.021	95.733	73.712	21.881	95.866	73.985	22.773	94.554	71.781	23.567	94.870	71.303
Totaal	134.462	129.384	-5.078	126.085	126.149	63	125.735	125.348	-387	125.915	125.723	-191

Algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste dekkingsbron voor de gemeentelijke lasten zijn de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen, waarvan de Algemene Uitkering (AU) en de Onroerende zaakbelasting (OZB) de belangrijkste zijn. De dekkingsmiddelen die direct verbonden zijn aan taakvelden, zoals de afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn als opbrengst ondergebracht in het betreffende programma. Naast deze algemene dekkingsmiddelen is er ook een aantal lasten en baten, dat daar (nog) buiten valt. Het betreft gereserveerde lasten en baten van algemeen karakter die nog nadere uitwerking behoeven alvorens te worden toebedeeld aan een programma. Ze worden per onderwerp kort toegelicht, en voor zover relevant daarna gespecificeerd.

Algemene uitkering

Gemeente Oldenzaal ontvangt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze uitkering is voor een deel gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. De verdeling van het geld over de gemeenten vindt plaats op basis van verdeelmaatstaven.

Lokale heffingen

Hier wordt een beeld gegeven van de lokale heffingen waarbij er geen relatie ligt tussen de kosten en de opbrengsten. Dit impliceert tevens dat de heffingen op het gebied van parkeren (gedeeltelijk), afvalstoffen- en rioolopbrengsten geen algemeen dekkingsmiddel zijn, maar expliciet worden aangewend voor uitgaven op betreffende terreinen. In de paragraaf lokale lasten wordt aandacht besteed aan o.a. lokale lastendruk, kwijtscheldingsbeleid e.d.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Dit begrip kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- 1) de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant;
- 2) de ontvangen rente (bate) over de uitzettingen.

Onder uitzettingen kunnen worden verstaan deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen.

Dividend

De opbrengst uit deelnemingen betreft onder andere de dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Overig

Dit betreft overige baten.

In onderstaande tabel wordt een overzicht weergegeven van de begrote algemene dekkingsmiddelen:

Bedragen x €1

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029
Lokale middelen niet gebonden besteding	11.583.234	12.034.397	12.086.197	12.137.997
Gemeentefonds	80.449.194	80.775.327	79.478.623	79.679.271
Dividenden	1.328.686	491.241	344.450	344.450
Saldo van de financieringsfunctie	-506.980	-1.043.560	-1.030.454	-1.019.250
Overige algemene dekkingsmiddelen	516.428	513.387	513.387	513.387
Totaal	93.370.562	92.770.792	91.392.203	91.655.855

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 geldt voor de gemeente Oldenzaal de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven (Wet Vpb).

Voor het grondbedrijf is een analyse uitgevoerd of er een vpb-plicht aanwezig is en hier is de gemeente Oldenzaal voor het grondbedrijf met de belastingdienst in gesprek. Op dit moment is het financieel effect hiervan nog niet bekend.

In afwachting daarvan hebben we reeds een bedrag voor vennootschapsbelasting opgenomen:

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Vennootschapsbelasting	28	28	28	28

Overhead

Overhead

In de BBV-regels is voorgeschreven wat onder de definitie overhead wordt verstaan.

De definitie luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Door de definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Er moet in het programmaplan worden aangegeven welk bedrag dit in de gemeente betreft.

Overheadpercentage

Het overheadpercentage geeft de verhouding van de totale overhead (taakveld 04) ten opzichte van het begrotingstotaal weer. De totale lasten in de gemeente Oldenzaal voor 2026 worden begroot op afgerond €136 miljoen. Het aandeel overhead (taakveld 04) daarin is circa €19 miljoen. De overhead maakt 14% van de begroting uit.

Opslagpercentage

Voor het berekenen van de kostendekkendheid van leges en tarieven en de toerekening van indirecte kosten aan grondexploitaties (GREX) en kapitaalwerken wordt een opslagpercentage gehanteerd. Dit opslagpercentage moet niet worden verward met ons overheadpercentage. Het opslagpercentage drukt de kosten van de onverdeelde overhead (Taakveld 04) uit in een percentage van de verdeelde directe (personeels-)lasten naar de taakvelden. Dit levert voor de programmabegroting 2026 een opslagpercentage op van 66% ($\text{€}12.334.000 / \text{€}18.688.000$).

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Overhead	18.688	18.027	17.627	17.311

Programma's

Programma 1 Dienstverlening en veiligheid

Wat houdt het programma in?

Oldenzaal wil een toegankelijke gemeente zijn: digitaal bereikbaar waar het kan, persoonlijk en benaderbaar waar dat nodig is. Dienstverlening en veiligheid vormen samen de basis voor een betrouwbare overheid die dicht bij onze inwoners staat. In dit programma werken we aan een toegankelijke, begrijpelijke en toekomstbestendige dienstverlening én aan een veilige woon-, werk- en leefomgeving voor iedereen.

De ambities binnen dit programma sluiten aan bij de speerpunten uit de Kadernota 2026: meer samenwerken aan meedoen voor iedereen, een betrouwbare overheid en een sociaal veilige stad. We blijven investeren in digitale toegankelijkheid, klantgerichte processen en begrijpelijke communicatie. Tegelijkertijd versterken we onze inzet op veiligheid, ondermijning, crisisbeheersing en maatschappelijke weerbaarheid.

In 2026 zetten we concrete stappen in de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening, onder andere via de implementatie van een nieuw zaak- en contactregistratiesysteem. We verbeteren de afhandeling van digitale aanvragen, halen actief feedback op van inwoners en ondernemers, en zorgen voor een zorgvuldige en snelle afhandeling van zaken. Ook werken we aan begrijpelijke communicatie, schrijven in B1-taal en ondersteunen medewerkers met trainingen in direct duidelijk schrijven.

Op het gebied van veiligheid zetten we in op een integrale aanpak. We versterken de weerbaarheid van onze organisatie en samenleving tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit. We voeren gerichte controles uit, pakken signalen van mensenhandel en heling aan, en investeren in bewustwording bij inwoners en medewerkers. De samenwerking met regionale partners, zoals de Veiligheidsregio Twente, wordt verder uitgebreid via het programma 'Weerbare samenleving'.

Daarnaast werken we aan de verbouwing van het stadhuis, zodat het een toekomstbestendige plek wordt voor dienstverlening, ontmoeting en samenwerking. Tijdens de verbouwing zorgen we voor passende tijdelijke huisvesting, zodat de dienstverlening aan inwoners en het politieke proces doorgang kunnen vinden.

Met dit programma bouwen we aan een gemeente die betrouwbaar, toegankelijk en veilig is. Een gemeente die doet wat ze zegt, en waarin inwoners zich gehoord, geholpen en beschermd voelen.

Global goals

Dit programma draagt bij aan de volgende Global Goals:

Doelen en prestaties

Ambitie: Een betrouwbare en toegankelijke gemeente met een gezicht

Wat zijn onze doelen?

De (digitale) toegankelijkheid van onze dienstverlening

De (digitale) toegankelijkheid van onze dienstverlening sluit op een betaalbare manier aan bij de wensen van onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Digitale Overheid

- We zetten in op de doorontwikkeling van het Informatiepunt Digitale Overheid bij de Bibliotheek Oldenzaal.
- Inwoners kunnen op digitale wijze producten afnemen conform de Wet modernisering elektronisch verkeer (Wmebv). Deze wet is uitgesteld en gaat in op 1-1-2026.

Actueel bedrijfscontinuïteitsplan

In het kader van de landelijke ontwikkelingen omtrent de Weerbare samenleving, is dit thema volop in beweging. Voor de meest voorkomende scenario's die we tot 2-5 jaar geleden onderkenden, heeft Oldenzaal een actueel bedrijfscontinuïteitsplan.

Regionaal werken de Twentse gemeenten en de Veiligheidsregio Twente aan de 'Weerbare samenleving' binnen 3 deelprojecten:

1. Bedrijfscontinuïteit gemeenten en regionale crisisorganisatie
2. Voorbereidingen voor taken in het kader van Weerbare samenleving
3. Risico- en crisiscommunicatie

De verwachting is dat dit project eind 2026 in ieder geval voor deelproject Bedrijfscontinuïteitsplan 2.0 afgerond is.

Toekomstbestendig Informatiemanagement en ICT

Op basis van het onderzoek 'Toekomstbestendig Informatiemanagement en ICT' zetten we in 2026 concrete vervolgstappen om de informatievoorziening en ICT verder te versterken en toekomstbestendig te houden/maken.

Wat zijn onze doelen?

Efficiënte afhandeling van digitale aanvragen

De digitale aanvragen/meldingen worden efficiënt afgehandeld.

Wat gaan we ervoor doen?

De doorontwikkeling van het zaakafhandelsysteem

In 2026 zetten we de volgende stappen in de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening. We starten met de implementatie van PodiumD Contact. Hiermee leggen we op een efficiënte wijze contactregistraties vast en is het mogelijk snel relevante informatie op te vragen uit achterliggende systemen.

Daarnaast beginnen we in 2026 met de voorbereidingen voor de invoering van PodiumD Zaak, de opvolger van het huidige zaakafhandel- en archiefsysteem (eSuite). Hiermee leggen we de basis voor een toekomstbestendige, integrale en gebruiksvriendelijke digitale dienstverlening.

Ophalen van ervaringen van onze inwoners en ondernemers

Het klantfeedbacksysteem gebruiken we om ervaringen van onze inwoners en ondernemers op te halen. Door aan de feedback acties te verbinden, verbeteren we onze dienstverlening doorlopend.

Inzet expertgebruiker

Waar mogelijk werken we met ons (digitale) zaakafhandelsysteem. Per team is een expertgebruiker aangewezen als vraagbaak voor collega's. Daarnaast houdt deze de opvolging van terugbelverzoeken bij en is hij/zij de werkverdelers van de binnengekomen zaken over het team. Hiermee zorgen we voor een snelle en zorgvuldige afhandeling van (aan)vragen van inwoners.

Intern bereikbaarheidsonderzoek

We willen dat inwoners en partners ons goed kunnen bereiken. Daarom toetsen we ieder jaar intern hoe goed we bereikbaar zijn via telefoon en e-mail.

Wat zijn onze doelen?

Inwoners en ondernemers denken mee

Inwoners en ondernemers nodigen we uit om mee te denken en invloed uit te oefenen op onderwerpen die Oldenzaal verbeteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Burgerparticipatie

We blijven inzetten op het vormgeven en organiseren van goede participatieprocessen. We evalueren onze bestaande participatiemiddelen en -beleid en ontwikkelen deze indien nodig door.

Wat zijn onze doelen?

Ons stadhuis versterkt samenwerking

Ons stadhuis versterkt het samenwerken, verbinden en ontmoeten.

Wat gaan we ervoor doen?

Toekomstscenario voor het stadhuis

Voor de vernieuwbouw van het stadhuis werken we in 2026 aan de aanbestedingsprocedures. We verwachten in augustus 2026 te starten met de verbouwing. Hiervoor verhuist de ambtelijke organisatie, het sociaal plein, de publieke dienstverlening en de raadsvergaderingen naar tijdelijke locaties.

Wat zijn onze doelen?

Onze communicatie is begrijpelijk

Onze communicatie is in begrijpelijke taal afgestemd op de ontvanger.

Wat gaan we ervoor doen?

We schrijven in B1-taal

Toegankelijke taal.

We schrijven onze brieven aan inwoners in eenvoudige taal (B1-niveau). Deze manier van schrijven trekken we door naar andere documenten, zoals voorstellen aan het managementteam (MT), het college en de gemeenteraad. Ook daar gebruiken we duidelijke en begrijpelijke taal (B2-niveau). Zo maken we onze stukken beter leesbaar en toegankelijk voor iedereen.

Direct duidelijk schrijven

We geven workshops aan onze (nieuwe) medewerkers over hoe direct duidelijk te schrijven. We kijken naar mogelijkheden om dit vanuit AI te ondersteunen.

Beleidsindicatoren van deze ambitie

De volgende indicatoren sluiten aan bij bovenstaande ambitie.

Balie/Receptie: Dit betreft de klantfeedback (% tevreden) van inwoners die fysiek het stadhuis hebben bezocht voor een product van burgerzaken. Inwoners kunnen reageren op hun ervaring bij bijvoorbeeld de wachttijd, vriendelijkheid en deskundigheid. Deze indicator zegt iets over de fysieke toegankelijkheid en een gemeente met een gezicht.

Webformulieren: Dit betreft de klanttevredenheid over het gebruik van webformulieren. Aan het eind van het formulier wordt gevraagd naar de ervaring (vindbaarheid, gemak en duidelijkheid) van de gebruiker. Voorbeelden van webformulieren zijn het aanvraagformulier energietoeslag, gehandicaptenparkeerkaart, ja/nee sticker of het doen van een melding. Deze indicator geeft een beeld bij onze digitale toegankelijkheid.

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025
Balie/receptie	0,74	0,82	0,85	0,83	0,86
Webformulieren	0,81	0,75	0,79	0,78	0,72

Ambitie: In onze stad voelt iedereen zich veilig in de woon-, werk- en leefomgeving

Wat zijn onze doelen?

Terugdringen overlast, incidenten, ondermijning en (georganiseerde) criminaliteit

Samen met onze professionele partners, inwoners en ondernemers worden overlast, incidenten, ondermijning en (georganiseerde) criminaliteit teruggedrongen. Hierbij werken we samen met de gemeenten in Noordoost Twente als onderdeel van integraal veiligheidsbeleid.

Wat gaan we ervoor doen?

Opsporen ondermijning

We sporen signalen van ondermijning actief op en pakken deze in samenwerking met (veiligheids)partners aan. Signalen ontvangen we via Meld Misdaad Anoniem, onze eigen organisatie en ketenpartners.

In 2026 voeren we minimaal 4 tot 6 integrale controles uit op locaties met een verhoogd risico op ondermijnende criminaliteit (zoals bedrijventerreinen, horeca en/of verhuurmarkt).

Regionale aanpak mensenhandel

In 2026 stelt de gemeente Oldenzaal twee aandachtfunctionarissen Mensenhandel aan conform de Twentse Visie Mensenhandel. Zij richten zich op de signalering, opvang en begeleiding van slachtoffers en de aanpak van daders.

Tegengaan heling

Om heling tegen te gaan voeren we periodiek gerichte digitale- en fysieke controles uit bij opkopers.

Toepassen beleidsregel Bibob

Het werkproces en de werkwijze voor het toepassen van de beleidsregel Bibob worden beschreven, indien nodig opnieuw vastgesteld en ingericht.

Vroegsignalering criminaliteit

In 2026 optimaliseren we het gemeentelijk werkproces voor vroegsignalering van criminaliteit onder jongeren tot en met 23 jaar. In Q4 2026 is een geactualiseerd proces vastgesteld en geïmplementeerd.

Veilige publieke dienstverlening

We werken aan een veilige werkomgeving voor medewerkers en bezoekers. Dit doen we door het creëren van bewustwording, preventieve en repressieve maatregelen, nazorg en borging van de aanpak in de organisatie. Onder andere door herhalingstrainingen Assistentie Interventieteam (AIT), BHV en training omgaan met agressie.

Wat zijn onze doelen?

Grote weerbaarheid tegen ondermijning en (georganiseerde) misdaad

Onze eigen organisatie, inwoners en ondernemers zijn weerbaar tegen ondermijning en (georganiseerde) misdaad.

Wat gaan we ervoor doen?

Vergroten bewustwording en weerbaarheid op het gebied van ondermijning

In 2026 voeren we een gerichte communicatieaanpak uit om de bewustwording en weerbaarheid tegen ondermijning te vergroten bij inwoners (met speciale aandacht voor kwetsbare doelgroepen) én binnen de gemeentelijke organisatie.

In 2025 is een Ondermijningshuis ingericht, waarin signalen en casussen van ondermijning integraal zijn besproken met veiligheidspartners. In 2026 nemen we een structurele vervolgstap, zoals thematische inzet of borging van samenwerking.

- minimaal 2 publieksgerichte communicatieacties;
- minimaal 1 interne voorlichtings- of bewustwordingssessies per team, management, bestuur en gemeenteraad.

Wat zijn onze doelen?

Meer bewustzijn van personen met onbegrepen gedrag

Mensen zijn meer bewust van personen met onbegrepen gedrag; onze regie zorgt voor een integrale aanpak als dat nodig is.

Wat gaan we ervoor doen?

Integrale aanpak op personen met onbegrepen gedrag

Het lokale netwerk op gebied van zorg en veiligheid is versterkt met de wijk-GGD, er wordt een samenhangende werkwijze ontwikkeld. Mensen signaleren zorgen rondom personen met onbegrepen gedrag en weten waar en met wie ze deze kunnen delen.

Wat zijn onze doelen?

Bewustwording over de effecten gebruik van verdovende middelen

De bewustwording over de effecten van het gebruik van verdovende middelen (drank en drugs) wordt vergroot.

Wat gaan we ervoor doen?

Preventie en handavingsplan middelengebruik

We stellen een preventie- en handavingsplan middelengebruik op voor roken/vapen, overmatig alcoholgebruik en drugsgebruik.

Wat zijn onze doelen?

We zijn voorbereid op mogelijke incidenten rond het spoor

We zijn met onze professionele partners voorbereid op mogelijke incidenten rond het spoor.

Wat zijn onze doelen?

Doorontwikkeling regionale crisisorganisatie

Met de Twentse gemeenten en veiligheidsregio wordt de regionale crisisorganisatie doorontwikkeld. Het inrichtingsplan voor de crisisorganisatie is gereed en vastgesteld in 2024. De implementatie vindt plaats onder regie van de veiligheidsregio.

Wat gaan we ervoor doen?

Weerbare samenleving

We nemen deel aan het regionale programma 'Weerbare samenleving' (VRTwente), gericht op voorbereiding op maatschappelijke ontwrichting, zoals black-outs of dreiging van oorlog. Daarmee versterken we de veerkracht van inwoners en organisaties en zorgen we door te blijven opleiden, trainen en oefenen voor een robuuste gemeentelijke crisisstructuur.

Regionaal werken de Twentse gemeenten en de Veiligheidsregio Twente aan de 'Weerbare samenleving' binnen 3 deelprojecten:

1. Bedrijfscontinuïteit gemeenten en regionale crisisorganisatie
2. Voorbereidingen voor taken in het kader van Weerbare samenleving
3. Risico- en crisiscommunicatie

Beleidsindicatoren van deze ambitie

Sociale Veiligheid (Onveiligheidsgevoelens): (WODC) meting 2 jaarlijks (peildatum 2014 = 100)

Sociale (on)veiligheid wordt gevormd door criminaliteit, ondervonden overlast en onveiligheidsbeleving. Hoe lager de score hoe meer sociale veiligheid de inwoner ervaart.

- Onveiligheidsgevoelens: hoe onveilig men zich in de buurt voelt
- Onveiligheidsperceptie: de ervaren omvang van criminaliteit in de buurt.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Trend	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Formatie	Fte per 1.000 inw.	2025	9	-	n.v.t.	n.v.t.	Formatieplan 2025
2	Bezetting	Fte per 1.000 inw.	2025	9	-	n.v.t.	n.v.t.	Bezettingslijst juli 2025
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	987	-	n.v.t.	n.v.t.	Begroting 2025
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2025	2,5%	-	n.v.t.	n.v.t.	Begroting 2025
5	Overhead	% van totale lasten	2025	11,1%	-	n.v.t.	n.v.t.	Begroting 2025
6	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2024	13		9	9	Bureau Halt
7	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inw.	2024	0,6		1,9	1,3	CBS
8	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inw.	2024	3		3,50	3,1	CBS
9	Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inw.	2024	2		1,1	1,1	CBS
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inw.	2024	3,9		4,5	4,1	CBS

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. Formatie betreft de toegestane formatie in aantal fte van het ambtelijk apparaat per 1.000 inwoners op basis van de begrote salarisstaat;
2. Bezetting betreft het werkelijk aantal fte dat werkzaam is;
3. Apparaatskosten zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel, organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische zaken;
4. Externe inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever door een private organisatie met winstoogmerk, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt;
5. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces;
6. Verwijzingen Halt betreft het aantal verwijzingen naar Bureau Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar;
7. Winkeldiefstallen betreft het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners;
8. Geweldsmisdrijven betreft het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners;
9. Diefstallen uit woningen betreft het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners;
10. Vernielingen en beschadigingen betreft het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Exploitatie programma 1

(bedragen x €1.000)

Dienstverlening en Veiligheid		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	8.661	7.591	7.566	7.566	7.566
	Baten	3.698	667	617	617	617
Saldo exclusief reserves		-4.963	-6.924	-6.949	-6.949	-6.949
Reserves	Onttrekking	1.254	0	0	0	0
	Storting	0	-25	0	0	0
Saldo reserves		-1.254	-25	0	0	0
Saldo inclusief reserves		-6.217	-6.949	-6.949	-6.949	-6.949

De stijging van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met € 732.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026;
4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026.

Taakvelden

Onder dit programma vallen de volgende wettelijk verplichte taakvelden:

Bestuur

Burgerzaken

Crisisbeheersing en brandweer

Openbare orde en veiligheid

Overzicht lasten en baten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

Dienstverlening en Veiligheid	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Bestuur	2.196	2.196	2.196	2.196
	Burgerzaken	1.253	1.253	1.253	1.253
	Crisisbeheersing en brandweer	2.978	2.978	2.978	2.978
	Openbare orde en veiligheid	1.165	1.140	1.140	1.140
Totaal lasten		7.591	7.566	7.566	7.566
Baten	Mutaties reserves	-25	0	0	0
	Burgerzaken	-581	-581	-581	-581
	Openbare orde en veiligheid	-36	-36	-36	-36
Totaal baten		-642	-617	-617	-617
Saldo lasten en baten		6.949	6.949	6.949	6.949

Beleidsdocumenten

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

	Documentnaam	Link
1	Toekomstvisie Oldenzaal 2040	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/14260673/3#search=%22toekomstvisie%20Oldenzaal%20%22
2	Participatiebeleid Oldenzaal 2022; participatie onder de Omgevingswet	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/11806254/4#search=%22participatiebeleid%22
3	Coffeeshopbeleid Oldenzaal 2021	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10518714/2#search=%22coffeeshopbeleid%22
4	Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2021-2024	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9293282/2#search=%22beleidsplan%20veiligheidsregio%20twente%20%22
5	Integraal veiligheidsplan	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/4657791/1/07_veiligheidsplan_-_Integraal_Veiligheidsplan_2017-2020?connection_type=1&connection_id=3001951
6	Nota drank- en horecawet gemeente Oldenzaal	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/995418/1/document?connection_type=1&connection_id=626517

Verbonden partijen

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)	Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) is gestart als een samenwerking tussen een aantal gemeenten. In 2013 is Oldenzaal toegetreden. Belastingen heffen en innen is een ingewikkelde taak met erg veel regels. Het GBT neemt deze taak van ons over, zodat we minder kwetsbaar zijn op dit gebied en we de zaken rondom heffing efficiënter kunnen regelen.
Dimpact	Dimpact is een coöperatieve vereniging van 40 lidgemeenten met gezamenlijk 3 miljoen inwoners. Binnen Dimpact initiëren en realiseren lidgemeenten ICT-oplossingen voor de publieke dienstverlening van morgen. Samenwerking, kennisdeling en hergebruik van oplossingen zijn daarbij de basis. Uitgangspunt is dat deze oplossingen in open source software worden ontwikkeld en voldoen aan moderne richtlijnen zoals Common Ground. Oldenzaal kiest voor de strategie van slimme volger. Door ons lidmaatschap kunnen we snel beschikken over de meeste moderne dienstverleningsoplossingen.
Veiligheidsregio Twente (VRT)	In het kader van rampenbestrijding vormen de 14 Twentse gemeenten samen de Veiligheidsregio. Onder één bestuurlijke regie werken zij samen op het gebied van brandweerbzorg, (gemeentelijke) crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De Veiligheidsregio is via verlengd lokaal bestuur georganiseerd. De taken en werkzaamheden van de Veiligheidsregio zijn vastgelegd in het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2021-2024.
Omgevingsdienst Twente (ODT)	In de aanpak van ondermijning is ODT een belangrijke partner.

Programma 2 Bereikbaarheid en openbare ruimte

Wat houdt het programma in?

Programma Bereikbaarheid en Openbare ruimte beschrijft hoe Oldenzaal de komende jaren werkt aan een gezonde, duurzame en klimaatbestendige toekomst. De gemeente wil dit samen met inwoners, bedrijven en verenigingen bereiken, waarbij de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte een sleutelrol spelen. Het programma sluit aan bij de ambities uit het Klimaatakkoord en legt de nadruk op energietransitie, vergroening en mobiliteit.

In het kader van het klimaatbeleid wil Oldenzaal in 2026 en verder een concrete bijdrage leveren aan de landelijke klimaatdoelen, onder meer door het opstellen van een nieuw Warmteprogramma in samenwerking met omliggende gemeenten, het uitvoeren van een routekaart voor maatschappelijk vastgoed en het jaarlijks realiseren van acties uit het Klimaatakkoordprogramma 2025–2030. Daarnaast werkt de gemeente aan de overgang naar een circulaire economie. Energiebesparing speelt eveneens een grote rol, zowel voor inwoners als bedrijven, met behulp van subsidies, isolatiemaatregelen en het Energiefonds voor ondernemers.

Naast energie en afval richt Oldenzaal zich sterk op water, natuur en leefomgeving. Met het nieuwe Water- en Klimaatadaptatie Programma worden investeringen gedaan in meer groen en wordt gewerkt aan klimaatbestendige bedrijventerreinen en woonwijken. Via 'omgekeerd ontwerpen' worden straten zoals de Westwal en de Molkenboer groener en minder verhard. Inwoners en organisaties worden gestimuleerd om hun eigen omgeving klimaatvriendelijk in te richten, terwijl in het buitengebied wordt meegedaan aan projecten die natuur, recreatie en leefbaarheid versterken.

Op het gebied van bereikbaarheid en verkeersveiligheid zetten we in op een autoluwe, kindvriendelijke binnenstad met ruimte voor voetgangers en fietsers, maar ook voldoende parkeergelegenheid voor bezoekers. De verkeersveiligheid wordt verbeterd door heldere bevoorradingstijden, bewaakt fietsparkeren en betere ontsluiting van bedrijventerreinen voor fiets en openbaar vervoer. Oldenzaal wil haar status als fietsvriendelijke stad behouden en onderzoekt verbeteringen in het langzaamverkeersnetwerk. Elektrisch rijden wordt verder gestimuleerd door een passend netwerk van laadvoorzieningen.

Met dit programma wil Oldenzaal de komende jaren niet alleen de duurzaamheid en leefkwaliteit verhogen, maar ook de bereikbaarheid en verkeersveiligheid versterken. De ambities zijn breed: bijdragen aan een CO₂-neutrale samenleving, een groenere en klimaatbestendige stad creëren, en zorgen voor een toekomstbestendig mobiliteitsnetwerk dat inwoners en bezoekers veilig, schoon en efficiënt laat reizen.

Global goals

Dit programma draagt bij aan de volgende Global Goals:

Doelen en prestaties programma 2

Ambitie: Het klimaatakkoord is leidend in ons handelen

Wat zijn onze doelen?

Bijdrage landelijke Klimaatakkoord

In 2025 een realistische bijdrage leveren aan de opgaven van het landelijke Klimaatakkoord en de ambities die zijn vastgelegd in het Klimaatakkoordprogramma Oldenzaal.

Wat gaan we ervoor doen?

Actualiseren warmtevisie

We stellen, samen met de NOT-gemeenten, een Warmteprogramma op dat voldoet aan de kaders van de nieuwe wetgeving (WGIW).

Routekaart Maatschappelijk vastgoed

We geven uitvoering aan de Routekaart Maatschappelijk vastgoed. Bijvoorbeeld het stadhuis en sporthal de Thij.

Klimaatakkoord-programma

Op basis van de uitgangspunten van het Klimaatakkoordprogramma Oldenzaal 2025-2030 wordt jaarlijks een actieplan opgesteld. Wij geven uitvoering aan deze acties.

Actieprogramma Regionale Energie Strategie

In 2026 geven we lokaal en regionaal invulling aan het actieprogramma, waarbij de focus ligt op de warmtetransitie en de netcongestie.

Wat zijn onze doelen?

Doorgroeien naar circulaire economie

Onze economie groeit verder door naar een circulaire economie met als subdoel dat het fijn restafval in 2030 maximaal 50 kg per inwoner, per jaar is.

Wat gaan we ervoor doen?

Betere scheiding van grondstofstromen

Op basis van nieuwe landelijke afspraken over de kwaliteit van de aangeleverde verpakkingen, worden aanvullende en gerichte acties ontwikkeld. We gaan werken aan gerichte acties voor andere huishoudelijk stromen, zoals GFT, papier enz.

Actieplan Circulaire Economie

In 2026 ontwikkelen we het Oldenzaals Circulair Uitvoeringsplan en starten we met de uitvoering.

Wat zijn onze doelen?

Energiebesparing

Energiebesparing voor heel Oldenzaal in de gebouwde omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

Verminderen CO2-uitstoot eigen organisatie

In 2024 is de CO2-footprint voor de gemeente Oldenzaal vastgesteld. Op basis van deze 0-meting voeren we een meting uit om de resultaten van de uitgevoerde optimalisaties te monitoren.

Energiebesparingsactie 2024-2025

De volgende energiebesparingsacties voeren we uit:

- isolatiesubsidie
- inkoopactie duurzaamheidsmaatregelen
- helpdesk financiering duurzaamheidsmaatregelen
- actie gericht op VVE's
- gratis isolatiemaatregelen

Meerjaren energiebesparingsprogramma

We voeren het meerjaren energiebesparingsprogramma uit, mede op basis van het nationaal isolatieprogramma, inclusief financieringsmogelijkheden.

Wat zijn onze doelen?

Meedoen met energietransitie

Inwoners en bedrijven stimuleren om mee te doen met de energietransitie.

Wat gaan we ervoor doen?

Energiefonds voor bedrijven

Een Energiefonds voor bedrijven is beschikbaar. Als vervolg op de in 2024 en 2025 uitgevoerde sprintsessies, breiden we de werkzaamheden uit naar bredere advisering en (financiële) ondersteuning bij de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen.

Ambitie: Meer ruimte voor water en natuur in en om de stad

Wat zijn onze doelen?

Beter bestand tegen gevolgen van klimaatverandering

Oldenzaal is beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, droogte en hitte)

Wat gaan we ervoor doen?

Water en Klimaatadaptatie Programma

Vooruitlopend op het nieuwe Water en Klimaatadaptatie Programma (WKP) 2026-2030 investeren we in meer groen in Oldenzaal (€100K).

Onderzoek kwaliteit openbare ruimte bedrijventerrein

In 2026 geven we een vervolg aan de verkenning naar het revitaliseren en verduurzamen van bedrijventerreinen. Onderdeel hiervan is de verduurzaming en vergroening van de openbare ruimte op bestaande bedrijventerreinen. We gaan in gesprek met bedrijven om meer vergroening mogelijk te maken.

Wat zijn onze doelen?

De openbare ruimte wordt groener

De openbare ruimte wordt groener door minder te verharderen dankzij omgekeerd ontwerpen.

Wat gaan we ervoor doen?

Omgekeerd ontwerpen

We zetten nadrukkelijker in op omgekeerd ontwerpen, waarbij naast bestaande waarden (groen en water) ook sociale veiligheid een uitgangspunt is bij (her)inrichting van de openbare ruimte.

Omgekeerd ontwerpen Singelpark Westwal en Molkenboer

Het deelproject Westwal gaat in 2026 in uitvoering, afhankelijk van de uitkomsten van het archeologisch onderzoek.

Het deelproject Molkenboer wordt gefaseerd opgepakt. Het ontwerp wordt begin 2026 afgerond, waarna we starten met realisatie.

Bentheimerstraat e.o.

Het project Bentheimerstraat gaat in 2026 in uitvoering. De gewenste herinrichting voor verkeer, zorgt voor ruimte voor vergroening.

Wat zijn onze doelen?

Klimaatbestendig inrichten eigen omgeving

Sterkere bewustwording van inwoners en bedrijven over het klimaatbestendig inrichten en gebruiken van de eigen omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

Bevorderen bewustwording van duurzame thema's

We voeren vanuit de eigen organisatie, het onderwijs en maatschappelijke organisaties acties uit om bewustwording te bevorderen en gedragsverandering te beïnvloeden op tal van duurzaamheidsthema's.

Wat zijn onze doelen?

Meer (groene) ruimte

Er is meer (groene) ruimte voor ontmoeten, cultuur, rusten en bewegen.

Wat gaan we ervoor doen?

Actief meedoen aan Leader-trajecten in het buitengebied van Oldenzaal

Als er externe initiatieven zijn voor ontwikkeling van het buitengebied, dan doen we actief mee aan (Leader-trajecten).

Wijkverbeterplan Glinde-Hooiland

Deelproject Zeeheldenbuurt gaat in uitvoering. Deelproject Bloemenbuurt Zuid wordt voorbereid (participatiefase).

Ambitie: Een goed bereikbare en verkeersveilige stad met minder uitstoot

Wat zijn onze doelen?

Een autoluwe binnenstad

Een autoluwe, kindvriendelijke binnenstad met passende parkeervoorzieningen voor zowel auto als fiets.

Wat gaan we ervoor doen?

Verbeteren verkeersveiligheid

De binnenstad wordt een voetgangerszone waar fietsers zijn toegestaan. Venstertijden voor de bevoorrading worden aangepast. Bewaakt fietsparkeren wordt uitgebreid. Er wordt meer parkeerruimte gecreëerd voor de auto van de bezoeker.

Wat zijn onze doelen?

Een verkeersveilige en goed bereikbare stad

Oldenzaal is een veilige en goed bereikbare stad.

Wat gaan we ervoor doen?

Bereikbaarheid versterken van bedrijventerreinen per openbaar vervoer

We doen onderzoek naar het versterken van de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen per openbaar vervoer en de fiets. Hiertoe blijven we onder meer het gesprek met de provincie voeren over het toevoegen van een extra bushalte.

Wat zijn onze doelen?

Fietsvriendelijke stad

Oldenzaal blijft een fietsvriendelijke stad.

Wat gaan we ervoor doen?

Analyse op het langzaam verkeer netwerk

We voeren een analyse uit op het langzaam verkeer netwerk (lopen en fietsen). Voor eventuele verbeterpunten in toegankelijkheid en aanzet tot bewegen volgt een voorstel voor een uitvoeringsprogramma.

Wat zijn onze doelen?

Maximale veiligheid spoorvervoer

Maximale veiligheid en minimale overlast van het spoorvervoer.

Geen specifieke maatregelen in 2026. Continue proces in samenwerking met partners spoorvervoer.

Wat zijn onze doelen?

Stimuleren elektrisch rijden

Elektrisch rijden wordt meer gestimuleerd door een passende infrastructuur te realiseren.

Geen specifieke maatregelen in 2026. Maatregelen zijn in voorgaande jaren uitgevoerd.

Beleidsindicatoren programma 2

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Trend	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	2023	84		87	118	CBS
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	21,2%		28,6%	49,3%	RWS - KMO

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. Omvang huishoudelijk restafval betreft de kilogrammen ingezameld niet gescheiden huishoudelijk afval per inwoner;
2. Hernieuwbare elektriciteit betreft de procentuele hoeveelheid elektriciteitsverbruik die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Exploitatie overzicht programma 2

(bedragen x €1.000)

Bereikbaarheid en Openbare Ruimte		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	18.223	18.092	17.324	17.207	17.196
	Baten	11.242	11.942	11.881	11.899	11.899
Saldo exclusief reserves		-6.982	-6.150	-5.443	-5.308	-5.297
Reserves	Onttrekking	88	17	17	16	16
	Storting	549	412	177	141	141
Saldo reserves		462	395	160	125	125
Saldo inclusief reserves		-6.520	-5.754	-5.283	-5.183	-5.172

De daling van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met € 766.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026
4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026.

Taakvelden programma 2

Onder dit programma vallen de volgende wettelijk verplichte taakvelden:

Verkeer en vervoer

Parkeren

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Riolering

Afval

Milieubeheer

Begraafplaatsen en crematoria

Overzicht lasten en baten per taakveld
(bedragen x € 1.000)

Bereikbaarheid en Openbare Ruimte	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Mutaties reserves	17	17	16	16
	Parkeerbelasting	77	77	77	77
	Verkeer en vervoer	4.084	3.707	3.706	3.701
	Parkeren	103	103	103	103
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.040	4.080	4.118	4.117
	Riolering	2.413	2.412	2.394	2.390
	Afval	4.160	4.093	4.092	4.092
	Milieubeheer	2.861	2.525	2.391	2.391
	Begraafplaatsen en crematoria	354	326	326	326
Totaal lasten		18.109	17.341	17.223	17.212
Baten	Mutaties reserves	-412	-177	-141	-141
	Parkeerbelasting	-1.076	-1.076	-1.076	-1.076
	Verkeer en vervoer	-216	-116	-116	-116
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-150	-150	-150	-150
	Riolering	-3.957	-4.070	-4.184	-4.184
	Afval	-5.050	-4.985	-4.985	-4.985
	Milieubeheer	-1.194	-1.184	-1.089	-1.089
	Begraafplaatsen en crematoria	-299	-299	-299	-299
Totaal baten		-12.355	-12.057	-12.040	-12.040
Saldo lasten en baten		5.754	5.283	5.183	5.172

Actuele beleidsdocumenten programma 2

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

	Documentnaam	Link
1.	Zonneveldenbeleid in Noordoost Twente 2023-2027	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/12908455/2/07_Zonneveldenbeleid+NOT+-+Zonneveldenbeleid+NOT-2023-207+VERSIE+NA+PF+19062023?connection_type=1&connection_id=7678081
2.	Visie op begraven en begraafplaatsen 2021 - 2041	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10073288/1/RF2-2+4920+Visiedocument+begraafplaatsen?connection_type=1&connection_id=5989122
3.	RES Twente 1.0	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10291886/2#search=%22res%20twente%22
4.	Energievisie Noordoost Twente, versie Oldenzaal 2.0	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10011681/2#search=%22energievisie%22
5.	Mobiliteitsbeleidsplan 2021 -2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9956231/1#search=%22mobiliteitsbeleidsplan%22
6.	Gemeentelijk Rioleringsplan GRP 2021-2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9502990/3#search=%22gemeentelijk%20rioleringsplan%22
7.	Warmtevisie Noordoost Twente	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9152728/3#search=%22warmtevisie%20noordoost%20twente%22
8.	Kadernota parkeren 2020 - 2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/8735696/2#search=%22kadernota%20parkeren%22
9.	Startnota Energiestrategie Twente	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/8273138/2#search=%22Startnota%20Energiestrategie%20Twente%22
10.	Visie beheer openbare ruimte Oldenzaal 2020 - 2024	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/8194917/2/09_visie_openbare_ruimte_visie?connection_type=1&connection_id=5008590
11.	Uitgiftebeleid openbaar groen	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/7464170/1/13_openbaar_groen_1_uitgiftebeleid_%282019%29?connection_type=1&connection_id=4591401
12.	Nota bodembeheer 'Tweets beleid voor oale grond 2.0'	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/669734/1/document?connection_type=1&connection_id=582222
13.	Nota Klimaatverandering in Oldenzaal	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/7118943/2#search=%22Nota%20Klimaatverandering%20in%20Oldenzaal%22
14.	Groenvisie, groenstructuur en bomenbeleid	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/5848149/1/07_groenvisie%2C_groenstructuur_en_bomenbeleid_groenvisie_-_eindconcept?connection_type=1&connection_id=3664743
15.	Uitvoeringsplan omvorming biodiversiteit 2016-2019	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/3623785/1#search=%22Uitvoeringsplan%20omvorming%20biodiversiteit%202016-2019%22
16.	Nota speelbeleid Oldenzaal 2016-2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/3677883/1#search=%22Nota%20speelbeleid%20Oldenzaal%202016-2025%22
17.	Visie op openbaar groen 2015-2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/3623786/1#search=%22Visie%20op%20openbaar%20groen%202015-2025%22

Verbonden partijen programma 2

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Structuurversterking (onderdeel van Twente Board)	De economische strategie van Twente en de uitvoering daarvan is belegd in Twente Board. In het bestuur van Twente Board zitten ondernemers, onderwijs en overheid elk met eigen vertegenwoordigers aan tafel. Het college van Oldenzaal heeft net als alle Twentse gemeenten via het Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Samenwerking (BOSS) inbreng in Twente Board. De twee belangrijke investeringsagenda's zijn: Agenda voor Twente en de Regiodeal Twente. De focus in dit programma ligt op onderstaande kerndossiers: 1. Bereikbaarheid (opwaarderen spoorlijn Zwolle-Twente-Munster) en versnellen verbindingen (Zwolle, Randstad en Berlijn) 2. Ontwikkelen van een kansenagenda
Omgevingsdienst Twente (OD Twente)	De milieutaken op het gebied van vergunningverlening en handhaving zijn bij het ODT ondergebracht.
Twence	Een groot deel van het ingezamelde huishoudelijk afval- en grondstoffen wordt ter verwerking aan Twence aangeboden.
Twente Milieu	Twente Milieu is in hoofdzaak belast met het inzamelen van alle huishoudelijk afval en grondstofstromen die binnen de gemeentegrens voorkomt. En geeft advies over afvalbeheer.
Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)	Het OLCT is eigenaar van het crematorium in Oldenzaal, dat is gevestigd op onze begraafplaats aan de Schipleidelaan. As-verstrooiing kan plaatsvinden op een aangewezen veld op de begraafplaats.
Cogas	Als leverancier van aardgas en elektriciteit belangrijk voor de energietransitie van aardgas naar alternatieve energiebronnen.
Stichting werkprojecten Oldenzaal	Alle Wsw-werknemers van de gemeente Oldenzaal zijn in dienst bij de Stichting Werkprojecten Oldenzaal. De Stichting Werkprojecten Oldenzaal behartigt alle Wsw-dienstverbanden namens de gemeente Oldenzaal. Wsw-werknemers zijn actief binnen team Buitenbeheer en helpen met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Programma 3 Stedelijke en economische ontwikkeling

Wat houdt het programma in?

Programma Stedelijke en economische ontwikkeling richt zich op een toekomstbestendig Oldenzaal waar wonen, ondernemen en recreëren hand in hand gaan. De stad wil aantrekkelijk blijven voor inwoners, ondernemers en bezoekers, met een sterke binnenstad als economisch en sociaal hart. Centraal staan drie ambities: een innovatief en duurzaam vestigingsklimaat, een levendige binnenstad en voldoende, gevarieerde woonruimte voor alle doelgroepen.

Op economisch vlak zet Oldenzaal in op de (her)ontwikkeling van goed bereikbare bedrijventerreinen (verkenning ontwikkeling van Hanzepoort West) en op revitalisering van bestaande terreinen. De ontwikkeling van Jufferbeek Noord wordt verder uitgewerkt in een gebiedsvisie. Samenwerking met de Twente Board en omliggende gemeenten moet zorgen voor een toekomstbestendige economie, meer werkgelegenheid en versterking van toerisme en recreatie, waarbij cultuur en erfgoed nadrukkelijk worden meegenomen.

De binnenstad wordt verder ontwikkeld als aantrekkelijke, gastvrije en groene plek waar wonen, winkelen, horeca, cultuur en evenementen elkaar versterken.

Op het gebied van wonen ligt de focus op betaalbaarheid, diversiteit en duurzaamheid. Er wordt ingezet op het realiseren van 1.000 woningen in tien jaar tijd, met prioriteit voor sleutelprojecten en inbreidingslocaties. Projecten als Stakenbeek, Graven Es en Langestraat dragen bij aan zowel woningbouw als een verbeterde leefkwaliteit. Startersleningen, behoud van karakteristieke panden en jaarlijkse uitvoeringsagenda's uit de Woonagenda moeten dit ondersteunen.

De in voorbereiding zijnde omgevingsvisie en het op te stellen programma Stedelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting vormen het strategisch kader voor de woningbouwopgave tot 2050, die nauw aansluit bij de bredere ruimtelijke en economische ambities van Oldenzaal.

Global goals

Dit programma draagt bij aan de volgende Global Goals:

Doelen en prestaties programma 3

Ambitie: Oldenzaal heeft een vernieuwend en toekomstbestendig vestigings- en ondernemersklimaat

Wat zijn onze doelen?

(Her)ontwikkelen toekomstbestendige (nieuwe) bedrijventerreinen

Er worden toekomstbestendige en goed bereikbare (nieuwe) bedrijventerreinen (her)ontwikkeld.

Wat gaan we ervoor doen?

Gebiedsvisie Jufferbeek Noord uitwerken

We nemen Jufferbeek Noord op als sleutelgebied in de omgevingsvisie. We starten met de uitwerking van Jufferbeek Noord in een omgevingsprogramma.

Mogelijkheden ontwikkeling van Hanzepoort West

We verkennen de mogelijkheden voor de ontwikkeling van Hanzepoort West ter uitbreiding van bedrijventerrein Hanzepoort.

Verbetering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen

We stellen een plan van aanpak op voor de verbetering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.

Wat zijn onze doelen?

Bredere samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme

Versterken samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme in Noordoost Twente onder meer door verbinding met cultuur en erfgoed. De actualisatie van de nota Verblijfsrecreatie is in 2025 afgerond.

Wat zijn onze doelen?

Inzet op een toekomstbestendige economie

We zetten samen met de Twente Board in op een toekomstbestendige economie met als uiteindelijk doel om het Bruto Twents Geluk in onze groene technologische topregio te verhogen.

Wat gaan we ervoor doen?

Economische visie

We werken de economische visie uit in een programma economie. Dit programma valt onder de omgevingsvisie.

Wat zijn onze doelen?

Verbeteren profiel en vitaliteit van de binnenstad

Het versterken van de samenwerking tussen en met ondernemers in de binnenstad om het profiel en de vitaliteit van de binnenstad te verbeteren.

Activiteiten zijn een continu proces die via het traject van de Stadsnoabers lopen.

Wat zijn onze doelen?

Verder ontwikkelen winkelgebieden tot toekomstige centra

Duidelijkheid bieden over de wijze waarop winkelgebieden zich verder kunnen ontwikkelen tot toekomstige centra rekening houdend met trends en ontwikkelingen.

Dit doel is verwerkt in de detailhandelsvisie en economische visie.

Wat zijn onze doelen?

Vergroten werkgelegenheid

De werkgelegenheid wordt vergroot door ondernemers voor Oldenzaal te behouden en aan te trekken.

Wat gaan we ervoor doen?

Faciliteren van bestaande en nieuwe ondernemers in Oldenzaal

We faciliteren de komende jaren bestaande ondernemers in groei en begeleiden nieuwe ondernemers bij verhuizing naar Oldenzaal.

Ambitie: Een aantrekkelijke en vitale binnenstad, waarin het prettig winkelen, recreëren en wonen is

Wat zijn onze doelen?

Een aantrekkelijke, gastvrije, bourgondische (binnen) stad

Oldenzaal wordt ervaren als een aantrekkelijke, gastvrije, bourgondische (binnen)stad met een rijk verleden, in een groene omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

Aantrekkelijk houden binnenstad

Om een aantrekkelijke, gastvrije en bourgondische stad te bevorderen voeren we een voetgangersgebied in het centrum, verkorten de venstertijden in het centrum, maken een plan voor invoering camerahandhaving, verbeteren de mogelijkheden om fietsen te stallen en verbeteren het parkeeraanbod voor bezoekers.

Wat zijn onze doelen?

Meer bezoekers aan de binnenstad

De binnenstad heeft een aantrekkelijke mix van winkelen, horeca, culturele voorzieningen en evenementen zodat meer mensen de binnenstad bezoeken.

Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelperspectief binnenstad

We stellen samen met partners een ontwikkelperspectief (bv. functies, economisch, ruimtelijk, vastgoed, klimaat) voor de binnenstad op.

Wat zijn onze doelen?

Prettig wonen in de binnenstad

Meer mensen kunnen prettig in de binnenstad wonen

Wat gaan we ervoor doen?

Prioriteit aan de sleutelprojecten Stakenbeek, Graven Es en Langestraat

We pakken de planontwikkeling en -begeleiding van woningbouwplannen in onze sleutelprojecten Stakenbeek 2e fase, Gravenbeek en Nieuwe Post en het Pakhuis op en realiseren hier minimaal 50 woningen per jaar.

Wat zijn onze doelen?

Verder versterken van de Oldenzaalse cultuur(historie)

De Oldenzaalse cultuur(historie) wordt verder versterkt en ook als zodanig geprofileerd voor de beleving in de binnenstad en de verbinding binnenstad-buitengebied.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidie verduurzaming en instandhouding karakteristieke panden

Ambitie: Een fijn (t)huis voor iedereen: we maken aantrekkelijk wonen mogelijk voor alle groepen in Oldenzaal

Wat zijn onze doelen?

(Samen) wonen voor alle groepen mogelijk

Voor alle groepen in Oldenzaal wordt (samen)wonen in Oldenzaal mogelijk.

Wat gaan we ervoor doen?

Starterslening continueren

We continueren de starterslening in 2026-2028 door beschikbaarstelling van aanvullende middelen uitgaande van 4 startersleningen per maand. Dit betreft een budget per jaar van €1.680.000 (revolving fund bij SVN).

Subsidieregeling stimulering instandhouding karakteristieke panden

We stellen een subsidieregeling op ter stimulering en instandhouding van karakteristieke panden.

Wat zijn onze doelen?

Een duurzame woningvoorraad

Er is een duurzame woningvoorraad die optimaal aansluit bij de woningvraag.

Doel is behaald, de Woonagenda 2023-2027 is vastgesteld. Jaarlijks stellen we een uitvoeringsagenda op waarin we uitgangspunten formuleren.

Wat zijn onze doelen?

Realisatie van 1000 woningen in de komende 10 jaar

We realiseren in de periode 2021-2030 1.000 woningen zodat Oldenzaal een aantrekkelijke woonstad blijft.

Wat gaan we ervoor doen?

Prioriteit aan de sleutelprojecten Stakenbeek, Graven Es en Langestraat

We pakken de planontwikkeling en -begeleiding van woningbouwplannen in onze sleutelprojecten Stakenbeek 2e fase, Gravenbeek en Nieuwe Post en het Pakhuis op en realiseren hier minimaal 50 woningen per jaar.

Faciliteren van woningbouwinitiatieven op inbreidingslocaties

We faciliteren woningbouwinitiatieven op inbreidingslocaties en realiseren er minimaal 50 woningen per jaar.

Wat zijn onze doelen?

Realisatie woonambities voor de komende jaren

We stellen in 2025 met externe deskundigen een omgevingsvisie Oldenzaal op om de woonambities te realiseren en betrekken hierbij de vastgestelde motie van de raad over woningbouwlocaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Volkshuisvestingsprogramma

We stellen het programma stedelijke ontwikkeling en volkshuisvesting op. Dit is een vervolg op de omgevingsvisie.

Omgevingsvisie

We werken de in 2026 vast te stellen omgevingsvisie Oldenzaal uit in diverse programma's en betrekken hierbij de vastgestelde motie van de raad over woningbouwlocaties Oldenzaal Zuid, de Position Paper Oldenzaal en Twente en de economische visie.

Beleidsindicatoren programma 3

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Trend	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Funcziemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	2023	57,7		55,7	50,6	Landelijk Informatiesysteem voor arbeidsplaatsen
2	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal vestigingen per 1.000 inwoners van 15 t/m 65 jaar	2023	165		164,9	174,2	Landelijk Informatiesysteem voor arbeidsplaatsen
3	Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	2024	5,6		8,6	7,3	Basisregistratie adressen en gebouwen
4	Demografische druk	Verhouding tussen niet-beroepsbevolking (<15 en 65+) en beroepsbevolking (15-64)	2025	84,3		74,0	80,1	CBS

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen;
2. Vestigingen van bedrijven betreft het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar;
3. Nieuw gebouwde woningen betreft het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen;
4. De demografische druk betreft de som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen in de leeftijd van 15-64 jaar.

Exploitatie overzicht programma 3

(bedragen x €1.000)

Stedelijke en economische ontwikkeling		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	9.089	5.801	5.776	5.783	5.776
	Baten	3.353	2.084	2.099	2.113	2.137
Saldo exclusief reserves		-5.737	-3.717	-3.677	-3.670	-3.639
Reserves	Onttrekking	135	37	36	36	36
	Storting	662	160	142	141	141
Saldo reserves		526	123	107	105	105
Saldo inclusief reserves		-5.211	-3.594	-3.570	-3.565	-3.534

De daling van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met €1.617.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026;

4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026.

Taakvelden programma 3

Onder dit programma vallen de volgende wettelijk verplichte taakvelden:

Economische ontwikkeling
 Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen
 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
 Wonen en bouwen
 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
 Musea / Cultureel erfgoed
 Ruimtelijke ordening

Overzicht baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

Stedelijke en economische ontwikkeling	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Mutaties reserves	37	36	36	36
	Economische ontwikkeling	458	458	458	458
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9	9	9	9
	Economische promotie	347	347	347	347
	Ruimte en leefomgeving	1.011	1.011	1.011	1.011
	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.101	1.101	1.101	1.101
	Wonen en bouwen	2.875	2.850	2.857	2.850
Totaal lasten		5.838	5.811	5.819	5.812
Baten	Mutaties reserves	-160	-142	-141	-141
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-23	-23	-23	-23
	Economische promotie	-184	-194	-208	-232
	Ruimte en leefomgeving	-124	-124	-124	-124
	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.270	-1.270	-1.270	-1.270
	Wonen en bouwen	-484	-489	-489	-489
Totaal baten		-2.244	-2.241	-2.254	-2.278
Saldo lasten en baten		3.594	3.570	3.565	3.534

Beleidsdocumenten programma 3

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

Documentnummer	Link
1. Oldenzaals koersdocument circulaire economie	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/14928037/2/09+Oldenzaals+koersdocument+circulaire+economie+-+GEAMENDEERD+Raadsvoorstel+en+-besluit?connection_type=1&connection_id=8828587
2. Economische Visie Oldenzaal	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/14639301/3#search=%22economische%20visie%22
3. Toekomstvisie Oldenzaal 2040	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/14260673/3#search=%22toekomstvisie%20Oldenzaal%20%22
4. Omgevingsplan gemeente Oldenzaal	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/14204026/1/6434+Bijlage+1+CV+Technisch+in+beheer+nemen+bruidsschat+gemeente+Oldenzaal?connection_type=1&connection_id=8469679
5. Regionale woonagenda Twente 2021	Visies en beleidsregels Gemeente Oldenzaal
6. Warmtevisie Noordoost Twente	Visies en beleidsregels Gemeente Oldenzaal
7. Woonagenda 2023-2027	Visies en beleidsregels Gemeente Oldenzaal
8. Visie wonen, welzijn, zorg Oldenzaal 2030 (april 2024)	Visies en beleidsregels Gemeente Oldenzaal
9. RES Twente 1.0	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10291886/2#search=%22res%20twente%22
10. Energievisie Noordoost Twente, versie Oldenzaal 2.0	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10011681/2#search=%22energievisie%22
11. Strategisch woonprogramma Oldenzaal 2020 - 2030	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9646812/2/07+Strategische+Woonprogrammering+2020-2030+-+bijlage+1+nota?connection_type=1&connection_id=5782367
12. Gemeentelijke subsidiereregeling voor isolatie van eigen woningen met energielabel D, E, F of G	Gemeentelijke subsidieregeling voor isolatie van eigen woningen met energielabel D, E, F of G Lokale wet- en regelgeving
13. Warmtevisie Noordoost Twente	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9152728/3#search=%22warmtevisie%20noordoost%20twente%22
14. Startnota Energiestrategie Twente	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/8273138/2#search=%22Startnota%20Energiestrategie%20Twente%22
15. Nota bodembeheer 'Twents beleid voor oale grond 2.0'	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/669734/1/document?connection_type=1&connection_id=582222

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf Verbonden Partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Bestuursovereenkomst Sociaaleconomische Structuurversterking (BOKSES: onderdeel van Twente Board)	De economische strategie van Twente en de uitvoering daarvan is belegd in Twente Board. In het bestuur van Twente Board zitten ondernemers, onderwijs en overheid elk met eigen vertegenwoordigers aan tafel. Het college van Oldenzaal heeft net als alle Twentse gemeenten via het Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Samenwerking (BOSS) inbreng in Twente Board. De twee belangrijke investeringsagenda's zijn: Agenda voor Twente en de Regiodeal Twente. De focus in dit programma ligt op onderstaande kerndossiers: 1. Bereikbaarheid (opwaarderen spoorlijn Zwolle-Twente-Munster en versnellen verbindingen Zwolle, Randstad en Berlijn) 2. Aantrekken en opleiden van voldoende talent op alle niveaus 3. Positioneren van Twente als (high)tech regio richting Den Haag en Europa 4. Positioneren van samenwerking met Duitsland in Den Haag en Europa 5. Ontwikkelen van een kansenagenda
Recreatieschap Twente	Twentse samenwerking voor beleidsmatige aangelegenheden en bedrijfsvoering, waarbij zij voor dit programma de uitvoerende organisatie is op het gebied van: 1. toeristische routes 2. vrijetijdseconomie 3. recreatieve voorzieningen Bij het Recreatieschap zijn we bezig met de financieringssystematiek.
Omgevingsdienst Twente (OD Twente)	De milieutaken op het gebied van vergunningverlening en handhaving zijn bij ODTwente ondergebracht.

Programma 4 Cultuur, sport en ontspanning

Wat houdt het programma in?

Programma Cultuur, sport en ontspanning leveren een belangrijke bijdrage aan leefbaarheid en levendigheid van de stad en het welzijn van de Oldenzaalers.

Oldenzaal kent een actief verenigingsleven, waarbinnen vrijwilligers een essentiële rol vervullen. Lokale verbinders als de buurtbeweegcoaches en de cultuur-makelaar bieden hierbij ondersteuning. Veel verenigingen staan onder druk door onder meer stijgende vaste lasten en hogere tarieven. Het nieuwe Oldenzaalse eenmalige innovatiefonds voor verenigingen is bedoeld om samen aan de slag te gaan ten behoeve van toekomstbestendigheid, veerkracht en vitaliteit van het lokale verenigingsleven.

Oldenzaal kent een flink aantal binnen- en buitensportaccommodaties. Om deze aan te laten sluiten bij hedendaagse normen, werken we aan de uitvoering van meerjarenplannen. Zo vindt in 2026 een keuring plaats van de lichtmasten op de sportvelden, werken we aan renovatie van sportvelden en voeren we akoestische maatregelen uit bij een aantal gymzalen. Daarnaast realiseren we bij de Franciscusschool een nieuwe gymzaal en starten we met de voorbereidingen voor de bouw van een nieuwe gymzaal bij de Drie-eenheden school en een nieuwe sporthal ter vervanging van sporthal De Kolk.

Samen met de andere Twentse gemeenten en SportNetwerk Overijssel gaan we verder met de uitvoering van de regionale visie sport en bewegen en maken hiervan een vertaling naar concrete acties voor Oldenzaal. Samen met lokale sportverenigingen voeren we het convenant gezond sporten in Oldenzaal uit.

Het culturele aanbod van Oldenzaal is gericht op een breed publiek. Stadstheater de Bond, Museum Oldenzaal, Kaliber Kunstenschool en Bibliotheek Oldenzaal nemen vanuit hun eigen achtergrond en ervaring het initiatief voor talloze activiteiten en participeren in lokale evenementen. Deze organisaties vormen samen de basis voor de lokale culturele infrastructuur. Zij zijn ook, samen met stichting Ceppo en het primair onderwijs, betrokken bij de uitvoering van het werkplan Cultuureducatie Basis-onderwijs Oldenzaal 2025-2028. Zo komt elk kind in Oldenzaal in aanraking met kunst en cultuur.

Het Oldenzaalse erfgoed vertelt het verhaal van de stad. Vanuit het Cultuurhistorisch Initiatief Oldenzaal ondersteunen we culturele en cultuurhistorische initiatieven die hieraan bijdragen. We zijn in gesprek met Oldenzaal Promotie, Stadstheater de Bond en Museum Oldenzaal over de mogelijkheden van een nadere en structurele samenwerking. Doel is de functies stadspromotie, theater en museum voor nu en de toekomst te versterken. Daarmee kunnen we de aantrekkelijkheid en veelzijdigheid van Oldenzaal nog beter onder de aandacht brengen bij inwoners en bezoekers.

Global goals

Dit programma draagt bij aan de volgende Global Goals:

Doelen en prestaties programma 4

Ambitie: Ons culturele en sportieve ecosysteem is vitaal en toekomstbestendig

Wat zijn onze doelen?

Cultuur- en sportaccommodaties die aansluiten bij de hedendaagse normen

Cultuur- en sportaccommodaties die aansluiten bij de hedendaagse normen (waaronder verduurzaming) en wensen van de gebruikers.

Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelen beheermodel voor buitensportaccommodaties

We ontwikkelen en implementeren voor de buitensportaccommodaties vanuit het Synarchis-onderzoek een beheermodel dat toekomstbestendig en geharmoniseerd is.

Uitvoeren maatregelen uit accommodatieplan binnensport

We gaan verder met de uitvoering van het accommodatieplan binnensport. Zoals nieuwbouw van de gymzaal bij de Franciscusschool aan de Lyceumstraat. In een aantal gymzalen/sporthallen vervangen we de touwen-/ringinstallaties en nemen we akoestische maatregelen. Daarnaast starten we met de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de gymzaal bij de Drie-eenheidsschool.

Toekomst sportpark De Thij

In aansluiting op het vertrek van VV Oldenzaal doen we onderzoek naar de herinrichting van sportpark De Thij.

Beheerplan sportaccommodaties

Op basis van het beheerplan voeren we onderhoud uit aan de buitensportaccommodaties, zoals vervangen velden Quick (3 en 4) en veld Bully (1)

Onderzoek naar de toekomst van sportcentrum Vondersweijde

We doen onderzoek naar de toekomst van sportcentrum Vondersweijde. Voor de komende jaren kennen we extra middelen toe in verband met een toenemend structureel tekort in de exploitatie. Dit is ontstaan door onder meer stijging van personeelskosten en vaste lasten.

Keuren van lichtmasten op sportvelden

We gaan de kwaliteit van de lichtmasten op de sportvelden controleren om de veiligheid te kunnen borgen en te voldoen aan de (wettelijke) zorgplicht.

Wat zijn onze doelen?

Een klimaat waarin cultuur- en sportverenigingen zich kunnen ontwikkelen

Een klimaat waarin cultuur- en sportverenigingen zich, binnen hun eigen ambities en mogelijkheden, optimaal kunnen ontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen?

Inzetten lokale verbinders voor de vitaliteit van verenigingen

We zetten lokale verbinders als de buurtbeweegcoaches en de cultuurmakelaar in voor de vitaliteit van verenigingen.

Aandacht voor de problemen die culturele en sportieve organisaties ondervinden

We hebben aandacht voor organisaties die aangeven in de problemen te komen door stijgende lasten en hogere tarieven van accommodaties.

Taakstelling cultuur en sport

We blijven in gesprek met organisaties die te maken krijgen met maatregelen die voortvloeien uit de taakstelling ambities en middelen in balans. Met Kaliber Kunstenschool zetten we gesprekken over de geleidelijke afbouw van de subsidie voor het cultureel-maatschappelijke programma voor senioren Twents Zilver voort.

Wat zijn onze doelen?

Versterking aanbod, toegankelijkheid en kwaliteit van cultuur en sport

Versterking van aanbod, toegankelijkheid en kwaliteit van cultuur en sport door verbinding en samenwerking met maatschappelijke organisaties.

Wat gaan we ervoor doen?

NOT-samenwerking van lokale publieke omroepen

In afwachting van nieuw Rijksbeleid (wijziging Mediawet) continueren we de NOT-samenwerking van de lokale publieke omroepen. Over de streekindeling in Twente (1 of 2 omroepen) moet door het Rijk nog een besluit worden genomen. Voor 2026 krijgt RTV NOT / Twente FM nog eenmalig een extra bijdrage voor de lokale redactie en journalistiek

Innovatiefonds verenigingen

We stellen een eenmalig Innovatiefonds in om verenigingen te ondersteunen bij het versterken van hun (financiële) veerkracht, vitaliteit en toekomstbestendigheid.

Ambitie: We benutten ons culturele en sportieve ecosysteem voor onze economische doelstellingen

Wat zijn onze doelen?

Cultuur en erfgoed worden versterkt

Cultuur en erfgoed worden versterkt en nadrukkelijker geprofileerd voor toegankelijkheid, bewustwording en beleving.

Wat gaan we ervoor doen?

Actief participeren binnen Cultuurregio Twente

We participeren actief binnen Cultuurregio Twente. Daarbij hebben we oog voor de belangen van Oldenzaal en wijzen we lokale partijen op de (subsidie)mogelijkheden en projecten van het uitvoeringsprogramma.

Uitwerken historische verhaallijnen

Samen met lokale partijen, Twente Marketing en NOT-partners werken we aan versterking, zichtbaarheid en toegankelijkheid van ons erfgoed. Onder meer door het uitwerken van historische verhaallijnen en het integraal onderdeel te maken van projecten, educatie en evenementen.

Aandacht voor archeologie

In aansluiting op het project Singelpark-Westwal zetten we samen met de stichting Oldenzaalse musea in op meer aandacht voor de Oldenzaalse archeologie.

Wat zijn onze doelen?

Verbeteren leefbaarheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van (binnen)stad en buitengebied

Cultuur(historie) en sport en bewegen worden ingezet voor het verbeteren van de leefbaarheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van (binnen)stad en buitengebied.

Wat gaan we ervoor doen?

Opstellen beleidskaders beeldende kunst

Conform het uitvoeringsplan Cultuurhistorisch Initiatief Oldenzaal stellen we voor beeldende kunst beleidskaders vast en implementeren deze.

Ondersteunen culturele en cultuurhistorische initiatieven die bijdragen aan levendige (binnen)stad

We ondersteunen culturele en cultuurhistorische initiatieven die bijdragen aan een levendige (binnen)stad. We stimuleren daarbij samenwerking zowel binnen als buiten cultuur en erfgoed. Conform het plan Cultuurhistorisch Initiatief Oldenzaal zijn middelen toegekend aan grote lokale projecten die in uitvoering zijn of worden opgestart. Daarnaast zijn er tijdelijk extra middelen beschikbaar voor kleinere initiatieven.

Samenwerking Stads promotie, theater en museum

In samenspraak met Oldenzaal promotie, Stadstheater De Bond en de stichting Oldenzaalse musea streven we naar een nadere en structurele samenwerking tussen de functies stads promotie, theater en museum.

Ambitie: In Oldenzaal kan iedereen meedoen aan cultuur, sport & bewegen en evenementen

Wat zijn onze doelen?

Meer deelname aan cultuur en sport

Meer deelname aan cultuur en sport voor plezier, gezondheid, ontspanning en de ontwikkeling van talenten en vaardigheden.

Wat gaan we ervoor doen?

Opvolging aan ambities lokaal convenant cultuureducatie KunstWijs

In aansluiting op ons lokaal convenant cultuureducatie KunstWijs en provinciaal beleid geven we samen met het primair onderwijs, stichting Ceppo en culturele instellingen uitvoering aan het Werkplan Cultuureducatie Basisonderwijs Oldenzaal 2025-2028.

Starten met uitvoering van nieuwe regionale visie sport en bewegen

Samen met de andere Twentse gemeenten en SportNetwerk Overijssel gaan we verder met de uitvoering van de regionale visie sport en bewegen en maken hiervan een vertaling naar concrete acties die aansluiten bij de lokale (Oldenzaalse) situatie.

Gezonde sportomgeving

Samen met lokale sportverenigingen geven we door middel van een convenant uitvoering aan gezond sporten in Oldenzaal.

Wat zijn onze doelen?

Verbeteren maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid

De verbinding tussen cultuur- en sportverenigingen, zorginstellingen, welzijn, onderwijs en bedrijfsleven wordt meer gestimuleerd ten dienste van maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Versterking aanbod bibliotheek op het gebied van (digi)taalvaardigheid

Samen met Bibliotheek Oldenzaal geven we verdere uitvoering aan versterking van het aanbod in aansluiting op de wettelijke taak (zorgplicht) van gemeenten. (Digi)taalvaardigheid en andere basisvaardigheden blijven hierbij een specifiek aandachtspunt.

Inzetten buurtbeweegcoaches en combifunctionarissen cultuur

We zetten buurtbeweegcoaches en combifunctionarissen cultuur in voor de koppeling tussen het sport-, beweeg- en cultureel aanbod en de preventieve thema's vanuit het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA). We monitoren de effectiviteit en sturen waar nodig bij.

Beleidsindicatoren programma 4

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Trend	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Niet wekelijkse sporters	%	2024	38,7%		42,9%	44,7%	CBS & RIVM

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. Niet sporters betreft het percentage van het aantal inwoners welke niet wekelijks sporten.

Exploitatiebegroting programma 4

(bedragen x €1.000)

Cultuur, sport en ontspanning		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	9.164	7.731	7.431	7.311	7.324
	Baten	1.775	1.458	1.487	1.501	1.528
Saldo exclusief reserves		-7.390	-6.274	-5.943	-5.810	-5.796
Reserves	Onttrekking	0	0	0	0	0
	Storting	361	285	10	10	10
Saldo reserves		361	285	10	10	10
Saldo inclusief reserves		-7.029	-5.989	-5.933	-5.800	-5.786

De daling van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met €1.040.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026;
4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026).

Taakvelden programma 4

Onder dit programma vallen de volgende wettelijk verplichte taakvelden:

Sportbeleid activering

Cultureel erfgoed

Sportaccommodaties

Musea

Cultuurpresentatie, -productie en –participatie

Media

Overzicht baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

Cultuur, sport en ontspanning	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Sportbeleid en activering	619	344	344	344
	Sportaccommodaties	4.295	4.301	4.189	4.214
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.341	1.335	1.328	1.315
	Musea	24	24	24	24
	Cultureel erfgoed	417	417	417	417
	Media	1.036	1.010	1.010	1.010
Totaal lasten		7.731	7.431	7.311	7.324
Baten	Mutaties reserves	-285	-10	-10	-10
	Sportbeleid en activering	-187	-187	-187	-187
	Sportaccommodaties	-925	-954	-968	-1.012
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-314	-314	-314	-297
	Media	-32	-32	-32	-32
Totaal baten		-1.743	-1.497	-1.511	-1.538
Saldo lasten en baten		5.989	5.933	5.800	5.786

Beleidsdocumenten programma 4

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

	Documentnaam	Link
1.	Visienota De kracht van cultuur (cultuurnota)	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/7634593/2/07_visienota_cultuur_-_visienota?connection_type=1&connection_id=4698169
2.	Kadernota subsidieproces 2017	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/5848167/1/08_subsidiebeleid_-_Kadernota_subsidieproces_2017?connection_type=1&connection_id=3664745
3.	Visie sport en bewegen	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/4314845/1#search=%22visie%20sport%20en%20bewegen%22

Verbonden partijen programma 4

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Sport Oldenzaal B.V.	Exploitatie van sportcluster Vondersweijde

Programma 5 Maatschappelijke Ondersteuning

Wat houdt het programma in?

Programma Maatschappelijke Ondersteuning zorgt ook in 2026 ervoor dat iedereen in Oldenzaal mee kan doen.

We bouwen voort op de ingezette koers van preventie, samenwerking en waar nodig maatwerk. Belangrijk hierbij is onze opgave op het gebied van de Integrale Toegang en Integraal Werken. In ons streven naar het vroegtijdig inzetten van passende hulp, het voorkomen van escalatie van zorg en het hierbij vooral inzetten op het versterken van het perspectief en de zelfredzaamheid van de inwoner, werken we aan de opgaves Integrale Toegang en Integraal Werken.

Onder deze opgaves vallen verschillende deelprojecten, waaronder het implementeren een gedeeld waardenkader (in lijn met het gedachtengoed van positieve gezondheid) die de doorontwikkeling van Integrale Toegang/Integraal Werken richting geeft. Ook de realisatie van het Sociaal Plein aan de Ganzenmarkt wordt een belangrijke stap in de doorontwikkeling van de integrale toegang tot ondersteuning.

Verder versterken we de samenwerking in de wijk, onder andere met de inzet van de Wijk-GGD én met een ervaringsdeskundige voor inwoners met onbegrepen gedrag. Met het GALA-programma blijven we inzetten op gezondheid en zelfredzaamheid, bijvoorbeeld in het tegengaan van overgewicht en reablement richting op Huishoudelijke Ondersteuning.

Via de uitvoering van de actielijnen uit het armoedebeleid werken we aan het bestrijden van (stille) armoede. Daarnaast voeren we het nieuwe subsidiebeleid uit en geven we samen met partners lokaal invulling aan opgaves op het gebied van werk (onder andere via de nieuwe publiek-publieke samenwerking op het gebied van beschut werk) en op het gebied van onderwijs door het uitvoeren van de Lokale Educatie Agenda.

De uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd en de invoering van nieuwe inburgeringstrajecten krijgen concreet vorm. Tevens organiseren we, waar nodig, opvang voor statushouders, asielzoekers en Oekraïners.

Hiermee staat het in 2026 in het teken van verstevigen, verbinden en verder bouwen aan een sterke sociale basis voor alle inwoners van Oldenzaal.

Global Goals

Dit programma draagt bij aan de volgende Global Goals:

Doelen en prestaties programma 5

Ambitie: Voor inwoners die het nodig hebben is een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod beschikbaar

Wat zijn onze doelen?

Inzet op vroegsignalering

Inzet op vroegsignalering en een passend aanbod van preventieve voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Wijk GGD

Voor de doelgroep inwoners met onbegrepen gedrag werken we met een expert Wijk GGD en met een ervaringsdeskundige. We hebben dit verbonden aan het lokale netwerk van zorg- en veiligheidspartners. Tevens evalueren we deze aanpak.

Wat zijn onze doelen?

Doorlopende ondersteuningslijnen

Doorlopende ondersteuningslijnen waarbij op- en afschalen vanzelfsprekend is.

Wat gaan we ervoor doen?

Integraal werken

We streven naar het vroegtijdig inzetten van passende hulp, het voorkomen van escalatie en het hierbij inzetten op het versterken van het perspectief en de zelfredzaamheid van de inwoner. We werken aan de opgaves Integrale Toegang en Integraal Werken. Onder deze opgaves vallen verschillende deelprojecten, waaronder het implementeren een gedeeld waardenkader (in lijn met het gedachtengoed van positieve gezondheid), die de doorontwikkeling van Integrale Toegang/Integraal Werken richting geven. Andere (daarmee samenhangende) deelprojecten richten zich onder andere op de vereisten aan een toegang vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en vanuit het Richtinggevend kader Toegang van de VNG.

Wat zijn onze doelen?

Ondersteuning is toegankelijk

De ondersteuning is toegankelijk, bereikbaar en betaalbaar.

Wat gaan we ervoor doen?

Sociaal plein

We bereiden de realisatie van het Sociaal plein in Ganzenmarkt 11 voor (begin 2027), als doorontwikkeling van de integrale toegang.

Wat zijn onze doelen?

De sociale basisinfrastructuur blijft op orde

De sociale basisinfrastructuur blijft op orde in de wijken en in de gehele stad.

Wat gaan we ervoor doen?

Visie sociale basis

We voeren in afstemming met onze partners de visie sociale basis uit aan de hand van de bijbehorende beleidsthema's.

Nazorg detentie

We implementeren de nieuwe (interne) werkwijze ten aanzien van de nazorg aan ex-gedetineerden.

Wat zijn onze doelen?

Ondersteuning inwoners

Inwoners worden ondersteund om ze zo onafhankelijk mogelijk te maken van zorg.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkelen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) in relatie tot het bevorderen van zelfredzaamheid

We ontwikkelen de thema's en bijbehorende ketenaanpakken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) door, zoals (de implementatie van) reablement (bevorderen zelfredzaamheid) gericht op huishoudelijke ondersteuning.

Wat zijn onze doelen?

Inzicht in resultaten en processen binnen sociaal domein

Inzicht in en grip houden op de resultaten en processen binnen het sociaal domein.

Wat gaan we ervoor doen?

Subsidiebeleid

We implementeren het nieuwe subsidiebeleid, zodat aanvragen voor 2026 en verder volgens dit beleid worden behandeld.

Ambitie: Ieder kind groeit kansrijk op in Oldenzaal

Wat zijn onze doelen?

Een optimale ontwikkeling voor ieder kind en jeugdige

Een optimale ontwikkeling voor ieder kind en jeugdige met een focus op gelijke kansen.

Wat gaan we ervoor doen?

Aanbod voor jeugd- en jongerenwerk

Samen met onze partners zorgen we voor een sluitend aanbod voor jeugd- en jongerenwerk, met een proactieve en outreachende uitvoering.

Werken aan de afspraken uit de uitvoeringsagenda LEA

Vanuit de uitvoeringsagenda LEA werken we o.a. aan de volgende punten:

- het uitvoeren van actieplannen per wijk en per locatie, waarbij we de verbinding leggen met Actief na School;
- het stimuleren van ouderbetrokkenheid in samenwerking met de partners uit de LEA;
- het bevorderen van de schoolaanwezigheid in het primair en het voortgezet onderwijs.

Versterken van het preventief aanbod op de kinderdagverblijven

We komen tot afspraken voor het versterken van het preventief aanbod op de kinderdagverblijven en nemen hierin zowel kinderen met een Sociaal Medische Indicatie (SMI) als Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE) mee.

Jongerenvoorziening Studio 15

De pilot Studio 15 is beëindigd. We hebben gereserveerd voor lokale partners ten behoeve van het ontwikkelen van een ander cultureel aanbod in samenhang met het jeugd- en jongerenwerk.

Wat zijn onze doelen?

Realiseren van passende en duurzame schoolgebouwen

Het realiseren van passende en duurzame schoolgebouwen en een optimaal onderwijsklimaat.

Wat gaan we ervoor doen?

Realiseren (ver)nieuwbouw van de Franciscusschool

Conform het IHP voeren we de werkzaamheden uit voor de (ver)nieuwbouw van de Franciscusschool.

Verder voorbereiden (ver)nieuwbouw van de Drie-eenheid school

We bereiden in het kader van het IHP de (ver)nieuwbouw van de Drie-eenheid verder voor en starten met de werkzaamheden.

Verder voorbereiden (ver)nieuwbouw TCC locatie Lyceumstraat

Conform het IHP gaan we verder met de (voorbereidende) werkzaamheden voor de (ver)nieuwbouw van TCC locatie Lyceumstraat.

Vervangende nieuwbouw basisscholen de Esch en de Linde

Conform het haalbaarheidsonderzoek over basisonderwijs de Essen bereiden we de uitvoering van het voorkeursscenario uit. Daarbij wordt het schoolgebouw gesloopt en een nieuw schoolgebouw gebouwd. In dit scenario wordt integraal gekeken naar de opdracht van het nieuwbouwen van het schoolgebouw en de sporthal.

Wat zijn onze doelen?

Vergroten eigen kracht van het gezin

De eigen kracht van het gezin wordt vergroot en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin wordt versterkt.

Wat gaan we ervoor doen?

Hervormingsagenda Jeugd

We geven uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd in samenhang met de Samenwerkingsagenda en de Integrale Toegang. Hierbij is het belangrijk zoveel mogelijk in te zetten op voorliggende voorzieningen en hier met de betrokken partners goede afspraken over te maken.

Lokaal ligt de focus op:

- het normaliseren en ontwikkelen van een sterke sociale basis;
- het vormgeven van een robuust lokaal team;
- een verbeterde samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs, kinderopvang, volwassenen GGZ en bestaanszekerheid.

Versterken regierol van de gemeente

We versterken onze regierol (ten opzichte van de externe verwijzers) zodat de best passende en betaalbare ondersteuning aan de inwoner wordt geboden.

Ambitie: Alle inwoners hebben bestaanszekerheid

Wat zijn onze doelen?

Zelf voorzien in eerste levensbehoeften

Inwoners zijn in staat te voorzien in hun eerste levensbehoeften.

Wat gaan we ervoor doen?

Schuldhulpverlening

We bouwen verder aan vroegsignalering bij jongeren. We zetten het project Jongeren en Schulden voort en verkennen hoe het voorliggende veld nadrukkelijker aan de aanpak verbonden kan worden.

Wat zijn onze doelen?

Stimuleren inwoners tot betaald werk of participatie

Inwoners worden gestimuleerd tot het verkrijgen en behouden van betaald werk of participatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Werkcentrum Twente

We geven invulling aan het Werkcentrum Twente, zodat onze inwoners en bedrijven op één plek terecht kunnen met vragen over werk, scholing of geschikt personeel. We integreren deze in de integrale toegang.

Opstellen nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor beschutte werkplekken

We implementeren de publiek-publieke samenwerking met de gemeente Losser, SWB en DCW voor beschut werk en werken uit hoe we de samenwerking breder inzetten voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij werk.

Wat zijn onze doelen?

Armoede is doorbroken

Armoede is doorbroken zodat iedereen meedoet en vooruitkomt.

Wat gaan we ervoor doen?

Armoedebelief

We werken verder aan de uitvoering van de eerste vier focuspunten uit de actielijnen van het armoedebelief:

- het herstructureren van de netwerkstructuur.
- het versterken van een integrale werkwijze.
- het intensiveren van samenwerking op het gebied van signalering en ondersteuning.
- monitoring en het vergroten van de financiële basiskennis van kinderen en jongeren.

Op basis van de evaluatie die begin 2026 plaatsvindt, bepalen we het vervolg.

Aanpak Stille armoede

Om inwoners die in (stille) armoede leven beter te bereiken en meer perspectief te bieden, hebben we in 2025 samen met betrokken partijen voorbereidingen getroffen om in 2026 te starten met de aanpak Quiet Community.

Wat zijn onze doelen?

Een passende, toegankelijke en veilige woon- en leefomgeving

Een passende, toegankelijke en veilige woon- en leefomgeving voor alle doelgroepen.

Wat gaan we ervoor doen?

Inspelen op de toenemende vraag in thema wonen en zorg

We voeren de uitvoeringsagenda 'wonen, welzijn en zorg' uit met een focus op de opgaves: 'zo zelfstandig mogelijk', 'samen behulpzaam in de buurt' en 'zorg voor mensen die het echt nodig hebben'.

Ambitie: Elke inwoner kan actief deelnemen aan een inclusieve samenleving en keuzes maken die gezond leven makkelijker maakt

Wat zijn onze doelen?

Toewerken naar een inclusieve samenleving

Toewerken naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen erbij hoort en kan deelnemen.

Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelen van lokale inclusieagenda

We ontwikkelen een lokale inclusieagenda en betrekken daarbij de inwoners van Oldenzaal.

Wat zijn onze doelen?

Een gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl van jong tot oud.

Wat gaan we ervoor doen?

Doorontwikkelen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) in relatie tot gezonde leefstijl

We ontwikkelen de thema's en bijbehorende ketenaanpakken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) door, zoals de aanpak overgewicht en obesitas en het thema gezonde leefomgeving.

Preventie en handavingsplan middelengebruik

We stellen een preventie- en handavingsplan middelengebruik op voor roken/vapen, overmatig alcoholgebruik en drugsgebruik.

Nota Publieke Gezondheid

We stellen een nieuwe Nota Publieke Gezondheid op, inclusief suïcidepreventie conform de wetwijzing Wet publieke gezondheid per 1 januari 2026.

Wat zijn onze doelen?

Verkleinen gezondheidsverschillen

Gezondheidsverschillen tussen sociaaleconomische groepen zijn verkleind.

Wat gaan we ervoor doen?

Oldenzaal digiTAAL

Op basis van het uitvoeringsplan 2026, werken we verder aan de uitvoering van Oldenzaal digiTAAL. De belangrijkste thema's zijn werk en armoede.

Wat zijn onze doelen?

Sterkere sociale veerkracht

Sterkere sociale veerkracht doordat inwoners naar elkaar omkijken en mede zorg dragen voor elkaars welzijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Visie sociale basis

We voeren in afstemming met onze partners de visie sociale basis uit aan de hand van de bijbehorende beleidsthema's.

Wat zijn onze doelen?

Vergroten participatie door inzet diverse activiteiten

Cultuur-, sport- en beweegactiviteiten worden ingezet om participatie te vergroten.

Ambitie: Oldenzaal voldoet aan de opgaven rondom het migratievraagstuk en doet dit met een menselijke maat

Wat zijn onze doelen?

Binnen de migratieketen is passende ondersteuning voor integreren

Binnen de migratieketen is passende ondersteuning voor het integreren in de samenleving.

Wat gaan we ervoor doen?

Organiseren opvang en ondersteuning voor doelgroepen

We organiseren - waar nodig - de opvang en ondersteuning voor statushouders en Oekraïners en werken daarbij samen in regionaal verband. Tevens spelen we in op landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de Spreidingswet.

Wat zijn onze doelen?

Leveren passende bijdrage in de migratieketen

In regionaal verband wordt een passende bijdrage in de migratieketen geleverd.

Wat gaan we ervoor doen?

Inburgeringsprojecten

We implementeren met ingang van 2026 de nieuwe inburgeringstrajecten die zijn voortgekomen uit de aanbesteding die hiervoor in 2025 is opgezet.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Trend	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	0,00		5,20	5,60	DUO / Ingrado
2	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	31		27	25	DUO / Ingrado
3	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2024	1,8%		2,0%	2,0%	DUO / Ingrado
4	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 64 jaar	2023	1046,6		871,3	738,4	CBS / LISA
5	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1,00%		1,00%	1,00%	CBS / Jeugdmonitor
6	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2023	4,00%		5,00%	4,00%	CBS / Jeugdmonitor
7	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2024	74,1%		73,9%	73,5%	CBS
8	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2023	1,00%		2,00%	1,00%	CBS / Jeugdmonitor
9	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000	2024	238,9		328	232,1	CBS
10	Lopende reïntegratievoorziening	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2024	238,7		220,5	207,1	CBS
11	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	12,8%		12,5%	13,9%	CBS
12	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	1,3%		1,3%	1,0%	CBS
13	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	0,2%		0,4%	0,3%	CBS
14	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2024	960		801	711	GMSD

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. Absoluut verzuim betreft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar;
2. Relatief verzuim betreft het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar;
3. Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie betreft het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat;
4. Banen betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar;
5. Jongeren met en delict voor de rechter betreft het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen;
6. Kinderen in uitkeringsgezin betreft het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen;
7. Netto arbeidsparticipatie betreft het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking;
8. Werkloze jongeren betreft het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar);
9. Personen met een bijstandsuitkering betreft het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder;
10. lopende reïntegratie uitkeringen betreft het aantal lopende reïntegratievoorzieningen (eind peilperiode) per 10.000 inwoners (15-64 jaar);
11. Jongeren met jeugdhulp betreft het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar;
12. Jongeren met jeugdbescherming betreft het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar;
13. Jongeren met jeugdreclassering betreft het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar);
14. Cliënten met een maatwerkarrangement WMO betreft het aantal cliënten per 1.000 inwoners met een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO.

Exploitatiebegroting programma 5

(bedragen x €1.000)

Maatschappelijke ondersteuning		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	68.360	73.226	66.108	65.095	64.485
	Baten	14.546	17.550	14.199	14.663	14.672
Saldo exclusief reserves		-53.814	-55.677	-51.909	-50.432	-49.813
Reserves	Onttrekking	52	764	49	49	49
	Storting	569	4.128	495	287	164
Saldo reserves		517	3.363	446	238	115
Saldo inclusief reserves		-53.297	-52.313	-51.463	-50.195	-49.698

De wijziging van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met €1.984.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026;
4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026).

Taakvelden programma 5

Onder dit programma vallen de volgende wettelijk verplichte taakvelden:

Openbaar basisonderwijs

Begeleide participatie

Onderwijshuisvesting

Arbeidsparticipatie

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Cultuurpresentatie, -productie en - participatie

Maatwerkdienstverlening 18+

Media

Maatwerkdienstverlening 18-

Wijkteams

Geëscaleerde zorg 18+

Inkomensregelingen

Geëscaleerde zorg 18-

Samenkracht en burgerparticipatie

Volksgezondheid

Overzicht baten en lasten per taakveld
(bedragen x € 1.000)

Maatschappelijke ondersteuning	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Mutaties reserves	764	49	49	49
	Openbaar basisonderwijs	192	192	192	192
	Onderwijshuisvesting	5.434	1.982	1.881	1.814
	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.064	1.985	1.796	1.789
	Samenkracht en burgerparticipatie	9.402	6.556	6.309	6.303
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	831	831	831	831
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	654	671	688	688
	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	297	297	297	297
	Inkomensregelingen	13.421	13.421	13.421	13.321
	Begeleide participatie	8.763	8.192	7.820	7.384
	Arbeidsparticipatie	1.759	1.764	1.768	1.773
	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.380	1.360	1.360	1.360
	Huishoudelijke hulp (Wmo)	5.282	5.082	5.082	5.082
	Begeleiding (WMO)	3.877	3.877	3.877	3.877
	Dagbesteding (WMO)	1.585	1.585	1.585	1.585
	Jeugdhulp ambulant lokaal	792	792	792	792
	Jeugdhulp ambulant regionaal	9.808	9.808	9.684	9.684
	Jeugdhulp met verblijf regionaal	4.001	4.001	4.001	4.001
	Jeugdhulp met verblijf landelijk	112	112	112	112
	PGB Wmo	378	378	378	378
	PGB Jeugd	226	226	226	226
	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	188	188	188	188
	Jeugdbescherming	833	833	833	833
	Jeugdreclassering	143	143	143	143
	Coördinatie en beleid Jeugd	9	9	9	9
	Volksgezondheid	1.796	1.824	1.824	1.824
Totaal lasten		73.991	66.157	65.144	64.534
Baten	Mutaties reserves	-4.128	-495	-287	-164
	Openbaar basisonderwijs	-247	-247	-247	-247
	Onderwijshuisvesting	-24	-24	-24	-24
	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.006	-1.006	-1.006	-1.006
	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.297	-746	-746	-746
	Inkomensregelingen	-10.650	-10.650	-10.650	-10.650
	Begeleide participatie	-836	-836	-836	-836
	Huishoudelijke hulp (Wmo)	-355	-555	-555	-555
	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	-464	-473
	Volksgezondheid	-134	-134	-134	-134
Totaal baten		-21.677	-14.694	-14.949	-14.836
Saldo lasten en baten		52.313	51.463	50.195	49.698

Beleidsdocumenten programma 5

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

	Documentnaam	Link
1.	Visie Sociale Basis	07 +Visie+sociale+basis+-+Bijlage+Visie+sociale+basis
2.	Beleidsplan Schuldhelpverlening 2025-2029	07 +Beleidsplan+Schuldhelpverlening+2025-2029+-+Beleidsplan+schuldhelpverlening+2025-2029
3.	Lokale samenwerking: de aanpak tegen armoede in Oldenzaal (armoedebeleid)	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/12961378/2#search=%22armoede%20in%20Oldenzaal%20armoedebeleid%22
4.	Regiovisie Jeugdhulp Twente	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10934290/2#search=%22regiovisie%20jeugdhulp%22
5.	Integraal beleidskader Sociaal Domein 2022	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10982205/2#search=%22integraal%20beleidskader%20sociaal%20domein%22
6.	Masterplan Sociaal domein (2021 - 2033)	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9894105/2/09+Masterplan+Sociaal+Domein+-+bijlage+1+Masterplan+Sociaal+Domein?connection_type=1&connection_id=5898918
7.	IHP Integraal Onderwijs Huisvestingsplan	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/9890835/2#search=%22ihp%22
8.	Beleidsplan subsidies sociaal domein	Beleidsplan Subsidies sociaal domein Lokale wet- en regelgeving
9.	Visie sport en bewegen	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/4314845/1#search=%22visie%20sport%20en%20bewegen%22
10.	Verordening Uitvoering Jeugdwet gemeente Oldenzaal 2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/15156175/2#search=%22Verordening%20uitvoering%20jeugdwet%22
11.	Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Oldenzaal 2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/15155856/2#search=%22Verordening%20maatschappelijke%20ondersteuning%22
12.	Nota publieke gezondheid 2022-2026	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/10573107/1#search=%22nota%20publieke%20gezondheid%22
13.	Visie wonen, welzijn, zorg gemeente Oldenzaal 2024-2030	Visies en beleidsregels Gemeente Oldenzaal
14.	Nota dierenwelzijn	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/5239588/1#search=%22nota%20dierenwelzijn%22

Verbonden partijen programma 5

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Samen 14	Samen 14 is de overkoepelende organisatie voor de organisaties: GGD Twente, Veilig Thuis Twente (VTT) en Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT) en voor de coalities: Twentse Koers, Samen14 en Kennispunt Twente. Samen Twente zet zich in voor gezonde, veilige en vitale inwoners van Twente.
Stadsbank Oost Nederland (SON)	De Stadsbank voert namens de gemeenten de integrale schuldhulpverlening uit. Dit geldt ook voor de preventie en nazorg activiteiten.
Stichting werkprojecten Oldenzaal	Alle Wsw-werknemers van de gemeente Oldenzaal zijn in dienst bij de Stichting Werkprojecten Oldenzaal. De Stichting Werkprojecten Oldenzaal behartigt alle Wsw dienstverbanden namens de gemeente Oldenzaal. Wsw-werknemers zijn actief binnen team Buitenbeheer en helpen met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Financiële algemene dekkingsmiddelen

Wat houdt het programma in?

Dit programma, volgens de BBV tot het programmaplan behorende onderdeel, geeft inzicht in de baten en lasten die niet als zodanig in de verschillende programma's zijn opgenomen. Ook worden hier nieuwe beleidsvoornemens en heroverwegingen opgenomen die (vooral nog) niet rechtstreeks aan een concreet programma toebedeeld kunnen worden. Daarvoor worden dezelfde tabellen gebruikt die u ook aantreft in de verschillende programma's. De algemene doelstelling, met betrekking tot de financiële positie van de gemeente, is het jaarlijkse streven naar een structureel en reëel evenwicht van onze (meerjarige) begroting.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Oldenzaal	Provincie	25.000 – 50.000 inw.	Bron
1	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2025	360	357	396	CBS
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2025	975	940	957	COELO
3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2025	1.009	980	1.046	COELO

Toelichting bij de verplichte indicatoren:

1. Gemiddelde WOZ-waarde betreft de gemiddelde WOZ-waarde van woningen;
2. Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten;
3. Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Exploitatiebegroting programma 6

(bedragen x €1.000)

Financiële algemene middelen		2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	Lasten	17.545	22.021	21.714	22.773	23.567
	Baten	94.775	95.324	95.564	94.508	94.821
Saldo exclusief reserves		77.230	73.303	73.850	71.736	71.253
Reserves	Onttrekking	1.303	190	167	167	167
	Storting	4.424	1.602	440	137	5
Saldo reserves		3.122	1.412	273	-31	-163
Saldo inclusief reserves		80.351	74.715	74.122	71.705	71.091

De daling van het begrotingssaldo (inclusief reserves) met €5.636.000 in 2026 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

1. indexeren van budgetten 2026;
2. overgehevelde incidentele budgetten van 2025 naar 2026;
3. mutatie incidentele lasten en baten 2025 vs. 2026;
4. verkregen beschikbare middelen (aanvaardbaar en nieuw beleid, moties, ambities en middelen in balans bij de Kadernota 2026).

Taakvelden programma 6

Onder dit programma vallen de volgende taakvelden:

OZB woningen en niet woningen

Vennootschapsbelasting

Belastingen overig

Overhead

Beheer overige gebouwen en gronden

Treasury

Algemene uitkering en gemeentefonds

Mutaties reserves en voorzieningen

Overige baten en lasten

Overzicht baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

Financiële algemene middelen	Taakveld	2026	2027	2028	2029
Lasten	Mutaties reserves	190	167	167	167
	Beheer overige gebouwen en gronden	145	142	164	164
	Overhead	19.048	18.387	17.987	17.671
	Treasury	637	1.171	1.158	1.147
	OZB woningen	400	400	400	400
	OZB niet-woningen	52	52	52	52
	Belastingen overig	2	2	2	2
	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	700	633	2.074	3.197
	Overige baten en lasten	1.007	898	907	907
	Vennootschapsbelasting (VpB)	28	28	28	28
Totaal lasten		22.210	21.881	22.940	23.735
Baten	Mutaties reserves	-1.602	-440	-137	-5
	Beheer overige gebouwen en gronden	-256	-207	-207	-207
	Overhead	-360	-360	-360	-360
	Treasury	-828	-739	-928	-1.040
	OZB woningen	-6.252	-6.304	-6.355	-6.355
	OZB niet-woningen	-5.676	-5.676	-5.676	-5.676
	Belastingen overig	-106	-106	-106	-106
	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	80.449	80.775	79.479	79.679
	Overige baten en lasten	-1.397	-1.397	-1.397	-1.397
		-	-	-	-
Totaal baten		96.926	96.003	94.645	94.825
Saldo lasten en baten		74.715	74.122	71.705	71.091

Beleidsdocumenten programma 6

Binnen het programma zijn de volgende actuele beleidstukken aan de orde:

Documentnaam	Link
1. Controleprotocol 2024	08+Controleprotocol+2024+en+Normenkader+2024+-+Bijlage+Controleprotocol+Oldenzaal+2024
2. Nota afschrijvingsbeleid en waarderingsgrondslagen 2025	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/15155826/2#search=%22afschrijvingsbeleid%20en%20waarderingsgrondslagen%202025%22
3. Financiële verordening gemeente Oldenzaal 2023	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/13617381/2#search=%22financi%C3%ABle%20verordening%22
4. Treasurystatuut Oldenzaal 2018	Treasurystatuut Oldenzaal 2018 Lokale wet- en regelgeving
5. Nota reserves en voorzieningen 2020	https://oldenzaal.notubiz.nl/document/8469554/2#search=%22nota%20reserves%20en%20voorzieningen%22
6. Beleidskader Verbonden Partijen 2012	201100552_2

Verbonden partijen

Binnen het programma zijn de volgende gemeenschappelijk regelingen, bestuursovereenkomst of deelnemingen van toepassing. Voor een gedetailleerde uiteenzetting hiervan verwijzen wij u naar de Paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partij	Toelichting
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)	Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) is gestart als een samenwerking tussen een aantal gemeenten. In 2013 is Oldenzaal toegetreden. Belastingen heffen en innen is een ingewikkelde taak met erg veel regels. Het GBT neemt deze taak van ons over, zodat we minder kwetsbaar zijn op dit gebied en we de zaken rondom heffing efficiënter kunnen regelen.
Enexis Holding	Enexis Holding NV draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. Enexis Holding N.V. zet in op duurzaamheid en innovatie en werkt toe naar een CO2-neutrale energievoorziening en het behouden van een betrouwbare en betaalbare energie-infrastructuur.
BNG Bank	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. BNG levert financiële diensten, onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren.

Paragrafen

Algemeen

Als gevolg van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen in de begroting, naast de diverse programma's, in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd te worden met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor uw raad voldoende inzicht ten aanzien van het betreffende onderwerp kan krijgen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Met de paragrafen is een groot financieel belang gediend. Ze geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

In titel 2.3 van het BBV wordt per verplichte paragraaf aangegeven welke informatie de betreffende paragraaf minimaal dient te bevatten. In de financiële verordening (ex art. 212 gemeentewet) is dit nog weer nader uitgewerkt. Vanaf 2024 dient op basis van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een paragraaf openbaarheid (Wet Open Overheid (WOO)) opgenomen te worden in de gemeentelijke begroting. Tot aan 2025 was dit opgenomen onder de paragraaf Bedrijfsvoering. Vanaf de programmabegroting 2026 nemen we dit separaat op als een volledige paragraaf.

Naast de verplichte paragrafen kennen we, gelet op het inhoudelijke en financiële belang van deze beleidsterreinen, al jaren een drietal facultatieve paragrafen, te weten Handhaving, Sociaal domein en Taakstellingen. De paragraaf Sociaal domein is bij de programmabegroting 2023 reeds komen te vervallen en voorgesteld wordt om de paragraaf Handhaving ook te laten vervallen vanaf de programmabegroting 2026 daar deze is opgegaan in de andere paragrafen. Er resteert de niet verplichte paragraaf Taakstellingen, waarin wordt gerapporteerd over de te realiseren gemeentelijke ombuigingen.

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de paragrafen kan verschillen. Indien er voor een onderwerp een actuele notitie bestaat kan in de betreffende paragraaf worden volstaan met een korte berichtgeving van de stand van zaken. Indien deze actuele notitie ontbreekt wordt een uitvoerigere paragraaf gemaakt; de paragraaf vervult dan nadrukkelijker een rol in de kaderstelling. Het streven is erop gericht voor elke paragraaf over een beleidsnotitie te beschikken, welke vervolgens met een bepaalde frequentie geactualiseerd gaat worden. In de jaarlijkse paragrafen van de programmabegroting kan dan volstaan worden met een verwijzing naar de laatst vastgestelde beleidsnotitie en hoeft slechts ingegaan te worden op de actuele stand van zaken, en de verwachtingen voor de korte termijn, gebaseerd op de vastgestelde beleidslijn.

Voor de goede orde merken wij op dat op basis van de financiële verordening (ex artikel 212 van de Gemeentewet) financiële kengetallen zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement.

De Oldenzaalse paragrafenstructuur bestaat uit:

Verplichte paragrafen conform BBV:

- Bedrijfsvoering
- Openbaarheid
- Lokale heffingen
- Financiering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Weerstandsvermogen en risicomanagement

Niet verplichte paragraaf:

- Taakstellingen

Bedrijfsvoering

Algemeen

Een sterke en toekomstbestendige bedrijfsvoering is de basis om onze ambities te realiseren. Vanuit de drie speerpunten – meer passende woningen en voorzieningen, meer groen in de stad en meer meedoen voor iedereen – vraagt dit om een wendbare en betrouwbare organisatie die kan inspelen op veranderende omstandigheden. In 2026 zetten we daarom in op verdere professionalisering van onze medewerkers, versterking van de digitale dienstverlening en het optimaliseren van interne processen.

We investeren in robuuste ICT-voorzieningen, ontwikkelen ons verder met datagedreven werken en realiseren duurzame huisvesting, zodat onze dienstverlening toegankelijk, efficiënt, veilig en toekomstbestendig is. Tegelijkertijd borgen we de financiële stabiliteit door kritisch te kijken naar kosten, het gefaseerd doorvoeren van onze bezuinigingen en het optimaal benutten van beschikbare middelen. Ook hechten we groot belang aan een veilige en gezonde werkomgeving, waarin ruimte is voor talentontwikkeling en samenwerking, zowel binnen de organisatie als met onze partners in de stad.

Personeel en organisatie

Goed werkgeverschap

We investeren in een veilige, gezonde en aantrekkelijke werkomgeving waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen en hun talenten maximaal kunnen inzetten. In programma 1 van deze programmabegroting is de actie opgenomen 'Toekomstscenario Stadhuis'. Vanuit bedrijfsvoering adviseren wij over en geven uitvoering aan de voorstellen voor de verbouwing van het Stadhuis en de tijdelijke huisvesting ten tijde van de verbouwing. De huisvesting is daarbij belangrijk. Er moet een plek zijn om elkaar te ontmoeten en goed te kunnen (samen)werken.

Naast goede werkomstandigheden en arbeidsvoorwaarden besteden wij aandacht aan werkplezier en vitaliteit. We zorgen voor opleidings- en doorgroeimogelijkheden en zetten in op duurzame inzetbaarheid. Daarnaast creëren we een sociaal veilige werkcultuur, met maatregelen ter bescherming van medewerkers en bestuurders tegen (verbaal) geweld en intimidatie. Zo bouwen we aan een wendbare en professionele organisatie die klaar is voor de opgaven van de toekomst.

Mens & Gedrag

Op dit moment zijn 3 factoren van grote invloed op ons HR beleid, namelijk:

1. de impact van de veranderende maatschappij waardoor we andere eisen stellen aan gemeenten en ambtenaren;
2. de toenemende complexiteit en hoeveelheid opgaven;
3. de veranderende arbeidsmarkt (krapte, vergrijzing, visie op arbeid door de jongere generatie en digitalisering).

Deze factoren maken dat we in 2026 het HR beleid vooral richten op het vinden, behouden en ontwikkelen van medewerkers. Voor het realiseren van deze strategische HR doelen zetten we diverse HR instrumenten in.

De belangrijkste HR instrumenten waar we in 2026 een start mee maken zijn:

1. Een eerste stap naar strategische personeelsplanning (SPP): dit stelt ons in staat om toekomstige personeelsbehoeften proactief te in kaart te brengen en af te stemmen op onze strategische doelen en de behoefte van de organisatie.
2. Levensfasegericht HR beleid/vitaliteitsbeleid: door levensfasegericht HR beleid (waarbij we maatwerk leveren afgestemd op de levensfase en (ontwikkel)behoeften van onze medewerkers) te verweven met SPP, leggen we een fundament voor wendbare teams, duurzame inzetbaarheid en individueel werkplezier;
3. Werving en Selectie: ontwikkelen van eigentijdse wervingsstrategieën om nieuwe medewerkers aan te trekken;
4. HR analytics: op basis van HR data en informatie uit onderzoeken naar medewerkersbetrokkenheid -en tevredenheid (MTO inclusief een werkdrukmeting), sturen en bijsturen.
5. Visie op leren en ontwikkelen: ontwikkelen van een kompas dat richting geeft aan de manier waarop we als organisatie en als medewerker leren en groeien en vakbekwaam en daardoor wendbaar blijven.
6. Onderhoud aan het in 2025 ingevoerde functiebeschrijving- en waarderingssysteem HR21.

Het jaar 2026 staat daarnaast in het teken van het organisatie-ontwikkeltraject en de uitvoering van de daarbij horende ontwikkelagenda. We willen goed voorbereid zijn op de toekomst en meebewegen met veranderingen in de samenleving. Dat betekent dat we wendbaar moeten zijn, duidelijke prioriteiten moeten stellen en snel moeten kunnen reageren. Om deze beweging te ondersteunen, voeren we verschillende acties uit, zoals een leiderschapsontwikkelprogramma en het werken met jaarplannen.

ICT

Toekomstbestendig Informatiemanagement en ICT

In 2026 geven we opvolging aan de aanbevelingen uit het rapport 'Toekomstbestendig Informatiemanagement en ICT'. We werken scenario's uit voor versterking van onze I- en ICT-organisatie, met bijzondere aandacht voor samenwerking op het gebied van informatiemanagement, governance en functioneel beheer. Daarbij verkennen we gerichte samenwerkingsopties, met behoud van regie op onze informatievoorziening. Parallel nemen we al uitvoerbare stappen, waaronder het actualiseren van onze architectuurprincipes en informatiearchitectuur, en het verder professionaliseren van portfoliomanagement om beter sturing te geven aan I- en ICT-projecten. We versterken de samenhang tussen de jaarplannen van teams en domeinen en het ICT-portfolio, zodat projecten en digitaliseringsinitiatieven beter planbaar, bestuurbaar en uitvoerbaar zijn.

Inspelen op digitale ontwikkelingen

Inwoners en ondernemers zien veel nieuwe ontwikkelingen op het gebied van informatie(technologie) en verwachten van ons dat wij hierop inspelen. De strategie die wij hierin hanteren is die van "slimme volger". Wij volgen de ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld Artificial Intelligence (AI)) en passen ze toe als het bewezen technologie is en dit in het belang is van onze gemeente.

Flexibele automatisering en samenwerking met andere gemeenten is blijft onze basis. Het komende jaar vervangen wij ons gemeentelijk zaaksysteem en verbeteren we onze digitale toegankelijkheid.

We zetten daarnaast stappen om meer data-gedreven sturing toe te passen, door onze data beter te combineren en analyseren, met behulp van technologie en met inachtneming van de privacyregels.

Adoptie en implementatie Microsoft 365

We zijn gestart met de implementatie van Microsoft 365, een meerjarig traject. We gaan op termijn volledig in de Cloud werken waardoor we locatie onafhankelijk, op elk apparaat veilig 'samen' kunnen werken. Dit sluit aan bij de groeiende behoefte aan nieuwe manieren van (samen)werken, zowel intern als extern. De overstap is meer dan een technische exercitie. Voor medewerkers betekent dit een andere manier van werken. Om medewerkers hierin te ondersteunen zetten we een adoptietraject op en bieden we trainingen aan.

In 2026 richten we ons op:

- Implementatie Samenwerk omgeving; inrichtingen van de nieuwe samenwerk omgeving (geplande afronding in 2026);
- Implementatie Intranet; vervanging van het Intranet (gepland in 2026).

Informatisering

Nieuwe informatiewetten

Verschillende informatiewetten die van invloed zijn op gemeenten treden binnenkort in werking of zijn reeds van kracht, zoals de Wet Digitale Overheid, de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer en het Besluit digitale Toegankelijkheid. Wij gaan ons voorbereiden op de verplichtingen die voortvloeien uit deze wetgeving.

In 2026 richten we ons op het verder verbeteren van digitale dienstverlening en digitale toegankelijkheid van apps en websites. Samenwerking met andere gemeenten en ICT-leveranciers blijft belangrijk om onze informatiesystemen aan te passen. Hiermee blijven wij voldoen aan de nieuwe vereisten en zorgen voor een efficiënte en toegankelijke digitale dienstverlening.

Archivering

In 2026 zetten wij op het gebied van informatiebeheer belangrijke stappen richting toekomstbestendig en kwalitatief hoogwaardige borging. We richten vanuit het oogpunt van informatieveiligheid, informatiebeheer en de AVG de i-Navigator applicatie, waarmee we onze informatiehuishouding centraal in kaart brengen, verder in. Deze applicatie gaat daarmee functioneren als onze informatieplattegrond voor de organisatie. Tegelijkertijd starten we met de implementatie van een kwaliteitssysteem voor informatiebeheer en bereiden ons voor op de overbrenging van digitale archieven naar een e-depot, in lijn met de nieuwe Archiefwet en relevante wet- en regelgeving zoals de AVG en Woo.

Ons team Informatiebeheer, dat hier het afgelopen jaar voor is opgeleid, gaat de organisatie op een nieuwe, proactieve manier ondersteunen: met meer focus op het controleren van de kwaliteit van informatie, het verbeteren van processen en het borgen van duurzame toegankelijkheid van informatie.

Informatieveiligheid

In een tijd waarin digitale dreigingen blijven toenemen en informatie een steeds grotere rol speelt, blijft het voor ons belangrijk om ons in te zetten voor informatiebeveiliging. Incidenten zoals gijzelsoftware, datalekken en technische storingen kunnen de dienstverlening van gemeenten ernstig verstoren.

In 2026 implementeren wij de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2.0. Wij treffen maatregelen om onze (kritieke) processen en persoonsgegevens te beschermen. We leggen door middel van éénduidige normatiek single information audit (ENSIA) verantwoording af over onze status van informatieveiligheid aan de wettelijke toezichthouders en aan de gemeenteraad. Een externe auditor controleert ons daarop.

Op het gebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) blijven wij stappen zetten om aan de eisen te blijven voldoen.

Financiën

Financiën: rechtmatigheid en professionalisering

Om ook in de toekomst financieel in control te blijven en dit op een effectieve en efficiënte wijze te kunnen doen, kijken we momenteel kritisch naar onze financiële processen en verbeteren we die waar nodig.

Inkoop: rechtmatigheid en professionalisering

We streven naar een rechtmatigheidspercentage van 97%, conform de norm voor een goedgekeurde accountantsverklaring. Daarnaast wordt het inkoopproces geprofessionaliseerd.

Contractmanagement rollen we brede uit binnen de organisatie, met nadruk op het trainen van medewerkers en implementatie in de lijn. Contractbeheer beleggen we bij de servicedesk, zodat onderlinge vervangbaarheid is gewaarborgd. Ook zetten we in op het veilig gebruik van AI voor contractbeheer, contractmanagement en inkoop, om processen verder te ondersteunen en te optimaliseren.

Als het onderzoek naar de mogelijkheden van een verplichtingenadministratie leidt tot implementatie, vindt deze plaats in 2026.

Door het werken met een verplichtingen administratie kunnen we:

1. risico's op het gebied van rechtmatigheid vroegtijdig signaleren;
2. efficiënter werken door verbeterde dossiervorming, ook op het gebied van contractmanagement.

Openbaarheid (Wet Open Overheid)

In het kader van de Wet open overheid (hierna: Woo) streeft de gemeente Oldenzaal naar een transparante en toegankelijke overheid. Wij zetten ons in voor actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie en bevorderen daarmee een open en toegankelijke bestuurscultuur. Met deze openbaarsparagraaf legt de gemeente verantwoording af over haar inzet voor een transparantie en open overheid, in lijn met de Woo.

Beleidskader

De openbaarsparagraaf is de verantwoording over de activiteiten en processen die lopen of starten ten behoeve van een transparantere gemeente. De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. De Woo regelt het recht op overheidsinformatie voor inwoners vanuit de invalshoek dat transparantie een democratie versterkt. Deze wet schrijft ook voor dat een jaarlijkse verantwoording in de vorm van deze openbaarsparagraaf in het jaarverslag opgenomen wordt.

De Woo regelt de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie in de vorm van Woo-verzoeken, die een inwoner bij elke overheidsinstantie kan doen. Daarnaast verplicht de Woo tot de zogenaamde actieve openbaarmaking. Deze actieve openbaarmaking houdt in dat overheidsorganen in de komende 3 tot 6 jaar alle 17 categorieën van informatie verplicht openbaar moeten maken.

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de inwoner van Oldenzaal, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend.

Waar staan we?

Voor een volledige implementatie van de Woo worden vele werkprocessen aangepast en worden diverse I&IT technieken geïntroduceerd. Dit betekent dat onze collega's anders moeten werken. Dit alles wordt verrat in een ambitiebepaling. Deze ambitie is medebepalend voor de aanpak van de komende jaren.

Vanuit een transparante en open communicatie met onze inwoners en bedrijven moet de informatiehuishouding op orde zijn. Zonder een goede informatievoorziening van goede kwaliteit is het onmogelijk om een toegankelijke en open gemeente te zijn. De Woo is in die zin onderdeel van onze dienstverlening.

In 2026 wordt gewerkt aan onderstaande punten:

- creëren van verdere bewustwording bij bestuur en organisatie over openbaarheid en transparantie;
- versterken en op peil houden van de informatiehuishouding;
- digitalisering van bestuurlijke aangelegenheden;
- logischer beleggen van de rol van Woo-contactpersoon;

- ontwikkelen van een e-learning voor collega's over hoe we omgaan met de communicatie rond gevoelige zaken/dossiers;
- afspraken maken zowel intern als met onze verbonden partijen en samenwerkingspartners over informatieopslag en actieve openbaarmaking;
- onderzoeken en verkennen van het creëren van een eigen Woo-platform of aansluiten bij een bestaand Woo-platform waarop alle actieve informatie vanuit de gemeente te vinden is;
- open Oldenzaal principe gestalte geven.

Passieve openbaarmaking (Woo-verzoek)

De verzoeken onder de Woo kennen een wettelijke afhandelingstermijn van maximaal 42 dagen. In Oldenzaal was de gemiddelde afhandelingstermijn 28 dagen. Het doel voor de komende jaren is om dit gemiddelde te behouden.

Met onderstaande tabel van Woo-verzoeken vanaf 1 mei 2025 geeft de gemeente Oldenzaal een helder overzicht. In deze lijst staan alle genomen Woo-besluiten, ingedeeld per categorie. Zo worden deze besluiten overzichtelijk en gericht openbaar gemaakt voor inwoners.

De gemeente maakt onderscheid in de volgende soorten Woo-besluiten:

1. Bestuur, organisatie, beleid en strategie
2. Ruimtelijke ontwikkeling en leefomgeving
3. Financiën en inkoop
4. Toezicht, handhaving en veiligheid

Categorie	2022	2023	2024	2025
Bestuur, organisatie, beleid en strategie	4	9	11	3
Ruimtelijke ontwikkeling en leefomgeving	5	12	9	6
Financiën en inkoop	1	4	0	0
Toezicht, handhaving en veiligheid	0	3	9	3
Totaal	10	28	29	12

Financiën

Het Rijk heeft voor de actieve openbaarmaking incidentele en structurele middelen gereserveerd. Voor de implementatie van de Woo zijn de volgende kostenposten opgenomen:

- Anonimiseringsoftware XXLLNCE (voorheen DataMask)
- Woo-bewustwording
- Opleiding, scholing, e-learning
- Ontwikkelen AI-bot voor het doorzoeken van Woo-informatie voor extern en of intern gebruik.

De volgende budgetten zijn beschikbaar:

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Wet openbare overheid	164	164	164	164

Lokale Heffingen

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt van haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad vindt plaats in december 2025. De in november vast te stellen tarieven kunnen onder andere door afrondingen afwijken van de in deze paragraaf vermelde tarieven.

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, welke vooral door de burgers dienen te worden opgebracht. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (OZB) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zoveel mogelijk te beperken en daar waar mogelijk rechtvaardiger te verdelen. Hierdoor wordt een evenwichtige lastenverdeling bereikt.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording dient de paragraaf betreffende de lokale heffingen tenminste te bevatten:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners van Oldenzaal.

Beleidsuitgangspunten

Beleidskaders

Het beleid betreffende de lokale heffingen is opgenomen in:

- de diverse belastingverordeningen en -regelingen;
- het coalitieakkoord 2022-2026;
- landelijke wet- en regelgeving.

Waterzorgheffing

Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte. Meer percelen kunnen in de heffing worden betrokken, want van de maatregelen in de publieke ruimte heeft iedereen profijt. De huidige verordening Rioolheffing (model VNG) dekt dan niet meer de lading. Het schept een beeld van een belasting voor een buizenstelsel. Bij belastingplichtigen die daar niet op zijn aangesloten roept dat weerstand op. De gemeentelijke watertaken omvatten een breed palet. Zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater hebben een centrale plaats in de ordening van de publieke ruimte. Gemeenten moeten maatregelen nemen om wateroverlast en -schade te voorkomen. Denk aan het onderhoud van bermen en slootkanten om overtollig water af te voeren, zodat er over een droge weg kan worden gereden. Iedereen heeft daar profijt van. De VNG heeft hiervoor een nieuw modelverordening Riool- en Waterzorgheffing opgesteld. Bij invoering is een zorgvuldige communicatie en belangenafweging naar nieuwe belastingplichtigen van belang. Bijvoorbeeld cultuurgronden en natuurterreinen dragen nu veelal nog niet bij in de kosten van de gemeentelijke watertaken.

Ontwikkeling tarieven

De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen worden geraamd op basis van het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt gestreefd naar 100% kostendekking. De voor 2026 geldende tarieven voor de OZB stijgen met een gemiddelde inflatiecorrectie van 3,6% als u akkoord gaat met het aangeboden dekkingsplan. Deze verhoging kan overigens voor meerdere belastingen en rechten van de gemeente Oldenzaal worden doorgevoerd indien u daartoe besluit. Dit geldt uiteraard met uitzondering van die tarieven, die het rijk heeft vastgesteld, dan wel gemaximeerd.

Beleidsuitgangspunten gemeentelijke belastingen

Gemeenten zijn beperkt in de soorten belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Naast belastingen, heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de ongebonden heffingen (algemene belastingen).

De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2026 in Oldenzaal worden geheven zijn:

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerendezaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Parkeerbelastingen	Leges en Rechten
Reclamebelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting	Marktgelden
	Begraafrechten

Beleidsuitgangspunten rechten

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing is er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeente te leveren tegenprestatie. Beleidsuitgangspunt is om die reden de kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie c.q. het overheidsproduct.

De kostendekkendheid bepaalt in principe het in rekening te brengen tarief. Binnen strikte regels mag binnen de leges de meeropbrengst van de ene heffing worden gebruikt voor de dekking van andere kosten. Voorwaarden zijn dat we rekening houden met aspecten zoals het verbod op willekeur, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de Europese Dienstenrichtlijn.

Het beleid is dat tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk. De infrastructurele kosten van bruggen en kades zijn bijvoorbeeld zo hoog dat het niet haalbaar is de kosten in zijn geheel te verhalen op de gebruikers van de haven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en zijn er nieuwe en gewijzigde activiteiten voor de fysieke leefomgeving ontstaan. De dienstverlening voor de fysieke leefomgeving en omgevingsvergunning is verbreed door de bredere reikwijdte van de Omgevingswet.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Binnen deze mogelijkheden zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de riool- en voor de afvalstoffenheffing (vast bedrag en deel variabel bedrag) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing eigenaar;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers voor de privébelastingen zijn gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

Het totale bedrag aan wettelijk toegestane financiële middelen wordt in onze gemeente verhoogd met:

1. het maximumbedrag van €2.000,- genoemd in artikel 4, onder a, van de Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden voor de belastingschuldige en zijn echtgenoot,
2. 75% van het bedrag genoemd onder 1 voor een alleenstaande, en
3. 90% van het bedrag genoemd onder 1 voor een alleenstaande ouder.

De gedeerde inkomsten voor de riool- en afvalstoffenheffing worden gecompenseerd via een verhoging van het tarief van de betreffende heffing.

Op basis van voorgaande jaren wordt het volgende begroot voor 2026:

Bedragen x €1

Kwijtscheldingen	2025	2026
Afvalstoffenheffing	€ 198.031	€ 198.031
Rioolheffing	€ 72.959	€ 72.959
Totaal	€ 270.990	€ 270.990

Woonlasten

De gezamenlijke kosten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing vormen de woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de waarde van een woning en het type gebruiker.

Samenvattend:

1. Het tarief voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de OZB stijgen gemiddeld met 3,6%.
2. De lastendruk voor inwoners met een huurwoning stijgt met €19. Deze inwoners betalen alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing;
3. De lastendruk voor inwoners met een koopwoning stijgt met €36.
4. De (begrote) kwijtscheldingen komen naar verwachting uit op €271.000;

De tariefaanpassingen 2026 leiden voor wat betreft de belangrijkste belastingen tot het volgende beeld van de woonlasten van een gemiddeld huishouden:

Belasting/heffing	2025	2026
Afvalstoffenheffing	€ 286	€ 296
Rioolheffing	€ 239	€ 248
Subtotaal Woonlasten gebruiker	€ 525	€ 544
OZB woning	€ 483	€ 500
Totaal woonlasten eigenaar	€ 1.008	€ 1.044

Ontwikkeling Twentse gemeenten

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de woonlasten 2024 ten opzichte van 2023 van alle Twentse gemeenten weergegeven:

	bruto woonlasten eigen woning				stijging in % tov 2024	
	éénpersoonshuishouden		meerpersoonshuishouden		1-persoons	meerpersoons
	2024	2025	2024	2025		
Almelo	996	1.022	1.041	1.069	2,60%	2,60%
Borne	1.021	1.034	1.050	1.070	1,30%	2,00%
Dinkelland	929	942	957	972	1,30%	1,50%
Enschede	986	1.033	1.013	1.061	4,70%	4,70%
Haaksbergen	1.095	1.125	1.091	1.125	2,70%	3,10%
Hellendoorn	989	1.007	989	1.007	1,80%	1,80%
Hengelo	935	960	972	996	2,70%	2,50%
Hof van Twente	1.024	1.067	1.055	1.096	4,20%	3,80%
Losser	1.083	1.052	1.114	1.084	-2,90%	-2,80%
Oldenzaal	908	975	945	1.009	7,30%	6,80%
Rijssen-Holten	645	719	675	767	11,50%	13,70%
Tubbergen	929	969	954	992	4,30%	4,00%
Twenterand	936	951	977	990	1,50%	1,30%
Wierden	940	1.010	968	1.037	7,40%	7,10%
Overijssel	903	945	934	979	4,70%	4,80%
Nederland	911	964	994	1.053	5,80%	5,90%

Woonlastenladder

De woonlasten van Oldenzaal behoren tot de laagste in de regio. In onderstaand overzicht is de rangorde op de woonlastenladder van Coelo vermeld. In 2025 had de nummer 1 de laagste woonlasten, nummer 345 de hoogste, in 2024 waren er 346 gemeenten die deelnamen aan de woonlastenladder.

rangorde eigen woning		
	2024	2025
Almelo	237	209
Borne	245	212
Dinkelland	100	97
Enschede	203	203
Haaksbergen	271	259
Hellendoorn	178	143
Hengelo	160	127
Hof van Twente	251	233
Losser	281	224
Oldenzaal	120	149
Rijssen-Holten	1	3
Tubbergen	138	123
Twenterand	170	121
Wierden	154	178
	nummer 1 laagste woonlasten, nummer 345 de hoogste	nummer 1 laagste woonlasten, nummer 346 de hoogste

Nadere toelichting belastingen

Onroerende- en roerende zaakbelasting

Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerendezaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting. Er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen. De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden meegenomen in het volgende belastingjaar.

Een belastingplichtige is:

- eigenaren van woningen;
- eigenaren van niet-woningen;
- gebruikers van niet-woningen.

Indien iemand zowel eigenaar als gebruiker is van een niet-woning, dan betaalt hij of zij beide belastingen.

Grondslag

De grondslag voor de berekening van de OZB is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Het tarief van de OZB wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor iedere groep belastingplichtigen wordt een afzonderlijk tarief vastgesteld. De hoogte van het tarief leidt tot de opbrengst die met de begroting is vastgesteld. De beoogde opbrengst van de OZB per belastingplicht wordt eerst vastgesteld. Vervolgens wordt op basis van de totale WOZ-waarde van de belastingplicht het OZB-tarief berekend. De ontwikkeling van het OZB-tarief is dus naast de ontwikkeling van de OZB-opbrengst afhankelijk van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt. Als de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt stijgt, leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van het OZB-tarief. Anders zou de OZB-opbrengst evenredig meestijgen. Andersom geldt hetzelfde. Een negatieve waardeontwikkeling van de vastgoedmarkt leidt tot een verhoging van het OZB-tarief, om te voorkomen dat de OZB opbrengst daalt. De tariefaanpassing op basis van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt heeft voor de gemiddelde eigenaar en gebruiker geen effect op de hoogte van de OZB-heffing. Immers, een gemiddeld vastgoedobject volgt de ontwikkeling op de vastgoedmarkt. Vanaf 2022 worden de waarderingen van panden afgeleid van een prijs per m² in plaats van de tot nu toe gehanteerde waardering in m³.

De gemiddelde waardestijging van woningen bedraagt voor 2026 naar verwachting circa 10,5% en de gemiddelde waardestijging van niet-woningen bedraagt circa 2%.

Voor elke individueel object is de waardeontwikkeling anders, waarbij er aanzienlijke verschillen op kunnen treden ten opzichte van waardevaststelling van een voorgaande waardepeildatum.

De opbrengst OZB wordt verhoogd met 3,6%. De opbrengsten voor 2026 worden geraamd op:

Bedragen x €1

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
OZB opbrengst	11.447.000	11.928.000
Totaal	11.447.000	11.928.000

Rioolheffing

Algemeen

De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden kosten doorgerekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken heeft de gemeente naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing. De rioolheffing is een bestemmingsheffing (bestemming is watertaken), er staan geen aanwijsbare tegenprestaties tegenover. Wij hanteren één rioolheffing voor alle watertaken.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de rioolheffing zijn beschreven in het Gemeentelijk rioleringsprogramma 2021-2025 (GRP) zoals dat in 2020 door de raad is vastgesteld. De rioolheffing is bedoeld als dekking voor de kosten van aanleg, onderhoud en exploitatie van de gemeentelijke voorzieningen bedoeld voor inzameling en transport van afval- en hemelwater. Ook de negatieve gevolgen van grondwateroverlast worden beperkt met de inkomsten uit de rioolheffing. Daarnaast werkt de loon- en prijscompensatie door in het tarief. Uitgangspunt bij de rioolheffing is 100% kostendekking. Eventuele tekorten of overschotten worden verrekend met de daarvoor gevormde voorziening.

Tarief rioolheffing

Het tarief voor 2026 stijgt met 3,6% ten opzichte van 2025. De eenheidstarief voor 2026 komt uit op €123,72.

Toelichting rioolheffing 2026 en begrotingsramingen

Om het basistarief te kunnen bepalen is een aantal elementen van belang. Uitgangspunt is de kosten in de primaire begroting. Hierop dienen die elementen in mindering te worden gebracht die niet (deels) via het basistarief worden gegenereerd.

Rioolheffing	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	2.660.612
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-685
	2.659.927
Toe te rekenen kosten	
Overhead	270.655
Tractie (onderhoud voertuigen)	60.477
Verkeer en vervoer	475.000
Onderhoud Wadi's	27.373
Storting in voorziening	0
Inkomensregelingen	72.959
BTW	389.757
Totaal toe te rekenen	1.296.221
Totale kosten	3.956.147
Opbrengsten heffing	-3.956.147
Dekkingspercentage	100,00%

Afvalstoffenheffing

De grondslag voor de berekening van afvalstoffenheffing is niet wettelijk vastgelegd. De gemeente is in principe vrij deze grondslag zelf te bepalen. Met ingang van 2017 wordt iedere belastingplichtige een vast bedrag in rekening gebracht en daarnaast een variabel bedrag op basis van het aantal keren dat huisvuil is aangeboden.

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer. Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling van afval wordt uitgevoerd door Twente Milieu. De verwerking van met name restafval en GFT vindt plaats bij Twence. De kosten van de inzameling en verwerking van afvalstoffen wordt betaald uit de afvalstoffenheffing.

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing en valt voor de lokale heffingen onder de belastingen. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Eventuele voor- of nadelen worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing is verschuldigd voor het gebruik van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor de huishoudelijke afvalstoffen.

In 2026 blijven de oorspronkelijke beleidsuitgangspunten onverkort van toepassing:

- de tarieven zijn maximaal 100% kostendekkend;
- er geldt een vast tarief per huishouden en een variabel tarief voor restafval, afhankelijk van het aanbodvolume;
- het uitgangspunt blijft dat een huishouden gemiddeld 6 keer per jaar de restafvalcontainer (240 liter) aanbiedt.
- De afvalstoffenheffing is opgebouwd uit een vast bedrag en het variabele tarief van het gemiddeld 6 keer per jaar aanbieden van de restafvalcontainer wordt;
- om fluctuaties op te vangen bedraagt de minimale hoogte van de afvalstoffenvoorziening €400.000 en wordt het meerdere in een periode van 5 jaar in mindering gebracht op de aanslag afvalstoffenheffing (INTB-23-05906)
- De tarieven die volgen uit de beleidsuitgangspunten worden opgenomen in de belastingverordening 2026.

Toelichting afvalstoffenheffing en begrotingsraming

Uit onderstaand overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het taakveld afval. De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het bedrijfs- en huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan valt hieronder. Daarnaast begroten wij het taakveld overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Naar verwachting zal budget worden uitgegeven aan taken die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Zo draagt het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte.

Afval	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	3.729.640
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-784.757
	2.944.883
Toe te rekenen kosten	
Overhead	273.510
Openbare orde en veiligheid	68.458
Verkeer en vervoer	50.000
Inkomensregelingen	198.031
BTW	708.794
Totaal toe te rekenen	1.298.793
Totale kosten	4.243.676
Opbrengst heffing	4.243.676
Dekkingspercentage	100%

Variabele tarieven

Voor 2026 gelden de volgende vaste en variabele tarieven:

Tarieven per keer afval aanbieden	2025	2026
Vast bedrag	€ 218,76	€ 226,64
Grijze restafvalcontainer 140 ltr	€ 6,57	€ 6,81
Grijze restafvalcontainer 240 ltr	€ 11,26	€ 11,67
Ondergrondse container (milieupas)	€ 1,41	€ 1,46
Groene gft-container 140 ltr	€ 0,00	€ 0,00
Groene gft-container 240 ltr	€ 0,00	€ 0,00
Oranje verpakkingencontainer 240 ltr	€ 0,00	€ 0,00

Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 Gemeentewet kunnen gemeenten in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen heffen.

Onder de naam 'parkeerbelastingen' worden twee belastingen geheven:

- De parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst;
- De parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

Hiermee kunnen gemeenten op efficiënte en financieel verantwoorde wijze hun parkeerbeleid realiseren. Er is dus een link naar de financiering van het parkeerbeleid. De opbrengst van het parkeren vloeit terug in de algemene middelen.

De parkeeropbrengsten worden niet geïndexeerd. De opbrengsten worden echter met €192.000 verhoogd. Deze verhoging komt voort uit de realisatie van spoor 3 uit de Ambities en Middelen in Balans, welke bij de kadernota 2026 is doorgevoerd.

De opbrengsten voor 2026 worden geraamd op:

Bedragen x €1

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Opbrengst parkeren	873.000	1.076.000
Totaal	873.000	1.076.000

Reclamebelasting

Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Het gaat om aankondigingen in letters, symbolen, voorwerpen kleuren of een combinatie daarvan. De reclamebelasting is in overleg met ondernemers ingevoerd. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering van ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken.

De opbrengst reclame wordt verhoogd met 3,6%.

Bedragen x €1

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Reclamebelasting	116.000	122.000
Totaal	116.000	122.000

Toeristenbelasting

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten Toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeente zijn ingeschreven. Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.

Jaarlijks worden alle aanbieders van overnachtingslocaties uitgenodigd tot het doen van de aangifte toeristenbelasting. Hiertoe worden de aanbieders aangeschreven met uitleg over de heffing en afdracht van toeristenbelasting en ontvangen de aanbieders een aangifteformulier. De heffing wordt opgelegd na het lopende belasting jaar.

Bij de kadernota 2026 is door de raad besloten dat de toeristenbelasting gefaseerd verhoogd wordt naar 100% in 2031.

De opbrengsten voor 2026 worden geraamd op:

Bedragen x €1

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Toeristenbelasting	96.000	96.000
Totaal	96.000	96.000

Begraafrechten

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt een vergoeding gevraagd voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. De heffing wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven zoals die in de verordening begraafrechten zijn opgenomen.

De begraafrechten hebben het karakter van een bestemmingsheffing. Hierdoor is er een relatie tussen de opbrengst van de rechten enerzijds en de kosten van de door de gemeente te leveren dienst of tegenprestatie anderzijds. De tarieven in de verordening (als geheel) mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De mate van kostendekking vloeit voort uit de lasten en de totale opbrengsten uit het in rekening gebrachte tarief.

Kostendekkendheid:

Het algemene beleid is de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. Voor het beheer van de begraafplaatsen is dit al sinds jaren niet mogelijk. De kostendekkendheid van de tarieven van de gemeentelijke begraafplaatsen bedraagt voor 2026 39% (2025: 51%).

Begraafplaatsen	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	314.516
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-9.219
	305.297
Toe te rekenen kosten	
Overhead	56.379
Tractie / gebouwenonderhoudsplan	48.916
Totaal toe te rekenen	105.295
Totale kosten	410.592
Opbrengsten	-290.045
Dekkingspercentage	71%

Marktgelden

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeente een recht heffen voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor een markt. Belastingplichtig is degene aan wie de standplaats beschikbaar is gesteld.

In totaal verwachten we het komende jaar €22.701 aan kosten te maken om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij uit op welke taakvelden wij deze kosten zullen maken. De constatering op grond van het kostendekkingspercentage is dat er voor 2026 sprake is van 100% kostendekking.

Markten	
Kosten taakvelden incl. omslagrente	22.701
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	0
Toe te rekenen kosten	
Overhead	0
Totaal toe te rekenen	0
Totale kosten	22.701
Opbrengsten	-22.701
Dekkingspercentage	100%

Nadere toelichting rechten

Kostendekkendheid leges en tarieven uit legesverordening

De mogelijkheid tot het heffen van leges is geregeld in artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van de individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt verhaald op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De opbouw van de legesverordening is als volgt:

Leges titel 1, Algemene dienstverlening;

Leges titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Wabo);

Leges titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

De invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (wkb) voor het bouwen leiden tot grote wijzigingen in de legesverordening. Op 14 maart 2023 stemde de Eerste Kamer in met het conceptbesluit tot vaststelling van het tijdstip van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging per 1 januari 2024.

Leges titel 1 Algemene dienstverlening

De leges in titel 1 bestaan voor het overgrote deel uit leges voor reisdocumenten, rijbewijzen, burgerlijke stand, afschriften uit de basisregistratie personen (BRP) en naturalisatie. De leges voor een deel van deze producten en diensten worden door het rijk vastgesteld.

Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Legesverordening	Omschrijving	Lasten	Overhead	Totale lasten	Leges	Totale baten	Kostendekkendheid
1.1	Burgerlijke stand	€ 59.284	€ 25.230	€ 84.514	€ 61.955	€ 61.955	73%
1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 222.535	€ 73.092	€ 295.627	€ 318.810	€ 318.810	108%
1.3	Rijbewijzen	€ 114.050	€ 37.867	€ 151.917	€ 171.363	€ 171.363	113%
1.4	Verstrekingen basisregistratie persoonsgegevens (BRP)	€ 135.249	€ 85.120	€ 220.369	€ 6.083	€ 6.083	3%
1.5	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 634	€ 634	0%
1.6	Vastgoed informatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.761	€ 1.761	0%
1.7	Overige publiekszaken	€ 26.567	€ 0	€ 26.567	€ 12.165	€ 12.165	46%
1.9	Bijzondere wetten: Artikel 1:28 Wegenverkeerswetgeving	€ 163.252	€ 52.557	€ 215.809	€ 127.503	€ 127.503	59%
1.10	Diversen	€ 541.547	€ 355.062	€ 896.609	€ 35.481	€ 35.481	4%
Totaal titel 1		€ 1.262.484	€ 628.928	€ 1.891.412	€ 735.755	€ 735.755	39%

Leges titel 2: Dienstverlening en besluiten vallend onder de Omgevingswet

De opbrengstraming is ieder jaar een onzekerheid daar de hoeveelheid bouwaanvragen per jaar kunnen leiden tot forse fluctuaties in kosten en/of opbrengsten. Dat wordt onder andere veroorzaakt door economische ontwikkelingen, stikstofproblematiek en stijgende kosten.

Legesverordening	Omschrijving	Lasten	Overhead	Totale lasten	Baten	Kostendekkendheid
2.2	Omgevingsvergunning	€ 2.014.484	€ 341.394	€ 2.355.878	€ 484.000	21%
Totaal titel 2		€ 2.014.484	€ 341.394	€ 2.355.878	€ 484.000	

Inkomsten lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2025 3,2% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 4,6% voor hun rekening, de rijksoverheid 95,4%. Het aandeel van de gemeente Oldenzaal aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in dit geheel circa €23 miljoen.

Bedragen x €1

Gemeentelijke heffing	2025	2026
Afvalstoffenheffing	4.050.216	4.243.676
Begraafplaatsen	289.595	290.045
Leges burgerzaken	545.913	700.274
Leges omgevingsvergunning	719.000	484.000
Leges overig	56.998	35.481
Marktgelden	51.014	22.701
OZB eigenaren woning/niet woning + OZB gebruikers niet woning	11.447.000	11.928.000
Rioolheffing	3.712.147	3.956.147
Parkeerbelasting	873.000	1.076.000
Reclamebelasting	116.000	122.000
Toeristenbelasting	96.000	96.000
Totaal	21.956.883	22.954.324

Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Uitgangspunten is het Treasurystatuut waardoor risico's worden beperkt. Zo worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. De looptijd van deze leningen worden afgestemd zodanig dat het herfinancieringsrisico wordt gespreid. Tijdelijke tekorten in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via kasgeldleningen en het kredietlimiet op de rekening-courant.

De raming van de investeringen en de aflossingen leiden tot een daling in de schuldenlast in 2026 en vervolgens een stijging tot boven het niveau van begin 2024. Met een gelijkblijvende marktrente volgt de totale rentelast deze ontwikkeling. De rentelasten worden doorbelast aan de vaste activa, waaronder de grondexploitaties.

Het omslagrente percentage bedraagt op basis van de raming in deze begroting vanaf 2026 0,3% (0,3%).

Beleidskader

Het treasurybeleid van de gemeente Oldenzaal is vastgelegd in het Treasurystatuut 2018. Dit statuut is door het college vastgesteld in de vergadering van 5 december 2017. Het treasurystatuut uit 2018 beschrijft de uitgangspunten en bevoegdheden die de gemeente hanteert op het gebied van financiering, beleggingen, rentemanagement, liquiditeitenbeheer en de financiële logistiek.

Deze zijn gebaseerd op de volgende doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten en bancaire diensten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van respectievelijk de Wet FIDO ,de regeling schatkistbankieren decentrale overheden, de limieten en richtlijnen van dit Treasurystatuut;
- De algemene uitgangspunten van het uitzetten en aantrekken van middelen;
- De gemeente kan uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. De publieke taak zelf wordt niet in de Wet fido omschreven, het is de gemeenteraad die de publieke taak bepaalt.
- De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico;
- Het prudente karakter van de in lid 5 en 6 genoemde financiële transacties wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van dit Treasurystatuut.

In de praktijk betekent dit dat complexe en risicovolle financieringsproducten worden vermeden. Er worden enkel onderhandse leningen aangegaan bij financiële instellingen in de euro valuta. De gemeente verstrekt alleen leningen in het kader van de publieke taak. Tijdelijke overtollige liquiditeiten worden ondergebracht bij het schatkistbankieren van de Rijksoverheid.

Het treasurybeleid heeft geen winstoogmerk. Uitgangspunt is dat alle rentelasten intern worden doorbelast aan de investeringen voor onder andere grondexploitaties, kapitaalgoederen en deelnemingen en leningen aan verbonden partijen. Hiervoor wordt jaarlijks een omslagrente bepaald waarmee een neutraal renteresultaat kan worden bereikt.

Voor de beheersing van risico's dient de gemeente te voldoen aan een aantal limieten:

- Renterisiconorm: het totale bedrag aan langlopende schulden wat in een kalenderjaar wordt afgelost of een renteherziening kent mag maximaal 20% bedragen van de totale gemeentebegroting;
- Kasgeldlimiet: het totale bedrag van kortlopende schulden (na aftrek van vlottende middelen) mag maximaal 8,5% bedragen van de totale gemeentebegroting;
- Norm schatkistbankieren: het totale bedrag aan liquide middelen dat buiten de schatkist wordt aangehouden bedraagt niet meer dan 2% van het begrotingstotaal.

In het treasurystatuut is bepaald dat er jaarlijks in de jaarrekening verantwoording wordt afgelegd aan de raad over de treasuryactiviteiten. Voorafgaand daaraan wordt in de Paragraaf Financiering van de begroting het voorgenomen beleid toegelicht.

Risicobeheer

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitvoering van het beleidskader.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met kortlopende middelen mag worden gefinancierd. Dit limiet wordt elk kwartaal getoetst en mag in beginsel niet worden overschreden. Wanneer het limiet voor het derde achtereenvolgende kwartaal wel wordt overschreden moet de provincie Overijssel daarvan op de hoogte worden gebracht. Daarbij moet tevens een plan om binnen de limiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd. De limiet voor 2026 bedraagt 8,5% van de lasten van de begroting bij aanvang van het jaar, 8,5% van €136 mln. is €11,5 miljoen.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's bij herfinanciering en/of renteherziening. Elke gemeente loopt een financiële risico wanneer de rente onverwacht stijgt. Door te zorgen voor voldoende spreiding in de rente typische looptijden van de leningenportefeuille en/of door te kiezen voor een annuïtaire- of lineaire aflossingsvorm kunnen de effecten van een renteverandering worden afgevlakt. De renterisiconorm voor 2026 bedraagt 20% van het totaal van de lasten op de begroting, 20% van afgerond €136 mln. is €27 miljoen. Gelet op de opbouw van onze leningenportefeuille zal de renterisiconorm in 2026 niet worden overschreden.

Rentevisie

De rentevisie wordt gebaseerd op de rentevisie van enkele financiële instellingen, waaronder die van onze huisbankier. De Europese Centrale Bank (ECB) beslist maandelijks over de officiële rentetarieven in het eurogebied en heeft diverse instrumenten om die te beïnvloeden. Factoren die van invloed zijn op de rente zijn onder andere economische groei, inflatie en monetair beleid.

Hoofddoel van de ECB is de prijzen stabiel houden, dat biedt zekerheid en vertrouwen en bevordert economische groei. Het rente-instrument is voor de ECB een heel doeltreffend instrument om de hoogte van de rente op de geldmarkt en daarmee de groei en inflatie te sturen. De verwachting is dat in 2026 de gewenste 2,0% inflatie word gehaald.

De depositorente, de vergoeding die banken krijgen om bij de ECB geld te stallen, is op dit moment, na meerdere verlagingen ongewijzigd op 2,0%.

De ontwikkeling van de ECB-rente in 2026 hangt af van de economische situatie, met name de inflatie en groei, en zal waarschijnlijk gericht zijn op het handhaven van prijsstabiliteit en economische groei. Hoewel de ECB onlangs de rente stabiel heeft gehouden, blijft er een verwachting van verdere renteverlagingen en stabilisatie van de inflatie rond de 2%. De uiteindelijke rente zal echter sterk afhangen van onzekerheden zoals geopolitieke spanningen en handelsbeleid.

Uitgangspunt in ons beleid is om bij het aantrekken van nieuwe leningen, leningen met een looptijd van 10 jaar of langer aan te trekken waardoor de fluctuaties van de omslagrente, zoals gewenst, beperkt zullen blijven.

Liquiditeitsplanning

De liquiditeitsplanning voor de geldstromen binnen onze organisatie wordt minimaal elk half jaar geactualiseerd. Daarnaast wordt onze liquiditeitspositie continu bewaakt. Met een degelijke planning kan intern een betere afstemming plaatsvinden over betalingsactiviteiten en de effecten daarvan op de gemeentelijke financiering. In het verlengde daarvan vormt de planning een basis voor meer onderbouwde financieringsactiviteiten.

Uiteenzettingen

Decentrale overheden zijn met ingang van 2014 verplicht tot schatkistbankieren. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist, waardoor de financieringsbehoefte van de Nederlandse staat vermindert en de staatsschuld zal dalen. Het is decentrale overheden wel toegestaan om overtollige middelen uit te zetten bij andere overheden, met dien verstande dat er geen toezichtrelatie mag bestaan tussen de betrokken overheden. Uitgangspunt is dat uitzettingen een prudent karakter moeten hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van een overmatig risico. Het komende jaar zal er door de gemeente Oldenzaal geen geld voor een langere tijd worden uitgezet. Omdat het verstrekken van leningen niet tot de kerntaken van de gemeente behoort, is in het treasury statuut de bepaling opgenomen dat de gemeente zelf geen leningen verstrekt. Het verstrekken van garanties, evenals het aangaan van financiële participaties, wordt uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het verstrekken van garanties, en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak, bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Ter beperking van het financieel risico wordt geen garantie verstrekt indien een beroep kan worden gedaan op een voorziening in de vorm van een (nationaal) waarborgfonds.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte is onder meer afhankelijk van het tijdstip waarop investeringen tot uitvoering komen. Vanaf begrotingsjaar 2026 gaan we het tijdstip van de uitvoering van de investeringen monitoren via de Meerjaren InvesteringsPlan (MIP) welke als bijlage bij de begroting is toegevoegd.

Daarnaast is herfinanciering van de leningenportefeuille bepalend voor de liquiditeitspositie alsook het moment van uitgifte van bouw- en bedrijfskavels. In beginsel worden kortlopende leningen aangetrokken om in de financieringsbehoefte te voorzien. De ervaring leert namelijk dat de rente op kortlopende leningen nagenoeg altijd lager is dan op langlopende geldleningen waardoor (tijdelijk) een rentevoordeel kan worden behaald. Wel worden de renteontwikkelingen gevolgd zodat zo nodig adequaat gereageerd kan worden.

Leningenportefeuille

De leningenportefeuille bestaat op het moment uit vier leningen met een restant schuld per 1 januari 2026 van €19,0 mln. De gemiddelde rente van deze leningen bedraagt 0,70%. Vervroegde aflossing van deze leningen is niet mogelijk en de rente staat gedurende de gehele looptijd vast. De huidige rentetarieven liggen momenteel dan deze 0,70%. Op basis van de begrote meerjaren investeringsplanning (MIP) 2026-2029 (zie bijlage 1) verwachten we de komende periode nieuwe leningen aan te moeten trekken ter financiering van de investeringen.

Bedragen x €1 miljoen

Leningenportefeuille	2026	2027	2028	2029
Stand per begin jaar	19,0	17,1	15,2	13,4
Contractuele aflossingen	1,9	1,9	1,8	1,8
Stand per einde jaar	17,1	15,2	13,4	11,6

Kortlopende financiering

De gemeente beschikt over een krediet op de rekening-courant. Deze wordt gebruikt om schommelingen in het rekeningssaldo op te vangen en is in de afgelopen jaren toereikend geweest. In de begroting is het uitgangspunt dat dit ook de komende jaren het geval is. Bij de afweging nieuwe leningen aan te trekken zal een afweging gemaakt worden welke looptijd het best aansluit bij de liquiditeitsontwikkeling. Daar behoren kasgeldleningen met een looptijd van 1 maand tot 1 jaar tot de mogelijkheden.

Relatiebeheer

De BNG Bank in Den Haag is onze huisbankier. In 2022 is een overeenkomst Bancaire dienstverlening met de BNG Bank voor onbepaalde tijd afgesloten. Bij het Ministerie van Financiën hebben we een rekening-courant ten behoeve van het schatkistbankieren.

Renteresultaat

Interne doorberekening van rente naar programma's

Het financieringsbeleid van de gemeente gaat uit van integrale financiering. Uitgangspunt is dat het taakveld treasury een neutraal renteresultaat kent, wat bereikt wordt door de rentelasten van de gemeente door te belasten aan de gemeentelijke investeringen op de diverse programma's. De rente die voor deze doorberekening wordt gebruikt is de omslagrente. De omslagrente wordt doorberekend aan alle vaste activa en aan de grondexploitaties. Bij de bepaling van de rentelasten worden niet alleen de externe rentelasten meegenomen, maar ook de rentebaten op verstrekte leningen en de interne rentetoerekening aan reserves en voorzieningen. Het omslagrentepercentage dat hiervoor wordt gebruikt bedraagt vanaf 2026 0,3% (2025: 1,5%).

Bij de jaarrekening wordt nagegaan of de afwijking tussen de vooraf bepaalde omslagrente en de daadwerkelijke gemiddelde rentelasten meer dan 25% bedraagt. In dat geval vindt correctie plaats. Met ingang van 2025 worden de grondexploitatie belast met dezelfde omslagrente. Dit is een wijziging op basis van de notitie rente van de commissie BBV (oktober 2023).

Verwachte renteresultaat

Onderstaande tabel toont de prognose van het renteresultaat voor het begrotingsjaar 2026. Het resultaat geeft weer of de rentelasten met een omslagrente van 0,3% door de rentetoerekening volledig worden gedekt. Het renteresultaat is voor 2026 positief. Het werkelijke renteresultaat kan afwijken door verschillen in de externe rentelasten en -baten en de omvang van de balansposities waaraan de omslagrente wordt doorberekend. Indien de werkelijke omslagrente 25% van hetgeen begroot is wordt de omslagrente opnieuw berekend. Deze verschillen worden verrekend met de generieke weerstandsreserve.

	Berekening begrote renteomslag	2026
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	426.000
B	De externe rentebaten over de korte en lange uitzettingen	105.000
	Saldo rentelasten en rentebaten (A-/B)	321.000
C1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	0
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (C1+C2-/C3)	321.000
D1	Rente over eigen vermogen	9.841
D2	Rente over voorzieningen	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (regel 10 + D1 + D2)	330.841
E	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	315.000
F	Renteresultaat op het taakveld treasury (regel 14 -/- E)	15.841

EMU-Saldo

Het EMU saldo van Oldenzaal draagt bij aan het totale EMU saldo van het Rijk en alle mede-overheden. De berekening van het EMU saldo gaat uit van ontvangsten en uitgaven en wijkt daarom af van het saldo van baten en lasten zoals dat in de begroting is gepresenteerd. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Het Rijk en de decentrale overheden (waaronder gemeenten) hebben afgesproken een gezamenlijke macro-norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden te hanteren van -0,4% van het bruto binnenlands product (BBP). Deze norm betekent dat de totale uitgaven van de decentrale overheden in totaal niet meer dan 0,4% van het BBP mogen zijn dan de inkomsten. De norm geldt voor de hele groep decentrale overheden samen. Dit betekent dat het ene jaar de ene gemeente meer mag uitgeven, terwijl een andere gemeente dat jaar een overschot boekt. Er zijn geen specifieke regels die een maximaal EMU-tekort per gemeente vaststellen. Voor Oldenzaal houdt dit een referentiewaarde in van €5,4 miljoen ($0,4\% \times €136$ miljoen begrote lasten voor 2026).

Als een individuele gemeente de norm overschrijdt, leidt dit niet direct tot sancties, omdat het een gezamenlijke inspanningsverplichting is om het landelijke macro-saldo binnen de norm te houden. Gemeenten hoeven zich geen zorgen te maken over een individuele norm, maar moeten wel bijdragen aan de totale inspanning van de decentrale overheden om het EMU-tekort niet te hoog te laten oplopen.

Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden partijen geeft inzicht in de rechtspersonen (verbonden partijen) waarmee de gemeente Oldenzaal een bestuurlijke en financiële relatie heeft en de (financiële) risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. Ook wordt melding gemaakt van de actuele (beleids-) ontwikkelingen.

Wet- en regelgeving stelt eisen voor verbonden partijen. Een van die eisen is de opstelling van een paragraaf Verbonden partijen en het vaststellen van een visie op en beleid rond verbonden partijen in die paragraaf of in een afzonderlijke nota.

De op dit begrotingsonderdeel van toepassing zijnde, door de raad vastgestelde, beleidsnotities;

- Beleidskader Verbonden Partijen 2012, vastgesteld 5 maart 2012.
- Visie en afwegingskader Regionale samenwerking gemeente Oldenzaal

Hierin wordt beschreven welke gemeentelijke kaders gelden voor de samenwerking met verbonden partijen en hoe invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing). Zie daarvoor het hoofdstuk Beleidskader.

Verbonden partijen zijn (participaties in) deelnemingen (in vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en (coöperatieve) verenigingen. Van bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt raakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn/haar verplichtingen niet nakomt.

De gemeente heeft verschillende relaties met de verbonden partijen. Soms met een wettelijke basis en soms ontstaan vanuit gemeentelijk beleid voor de uitvoering daarvan en soms voor uitvoering van bedrijfsvoering activiteiten. In alle gevallen gaat het echter om de behartiging van een publiek belang.

Conclusies

Uit de informatie die is opgenomen in onderstaande paragraafonderdelen ontleen wij geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's aanvullend specifiek weerstandsvermogen zou moeten aanhouden.

Algemene en specifieke aspecten

Algemene aspecten:

- De gemeente heeft de beschikking over alle vastgestelde jaarrekeningen 2024 van de verbonden partijen;
- Een groot aantal verbonden partijen heeft een primitieve-, ontwerp- of primaire begroting 2026 (en soms ook een meerjarenbegroting) beschikbaar. Voor wat betreft de gemeenschappelijke regelingen zijn die documenten reeds in het voorjaar van 2025 aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld en heeft dat in 2025 niet tot indiening van een gemeentelijke zienswijze geleid. Met andere woorden, de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen kregen de instemming van de gemeente Oldenzaal.
- Indien daartoe aanleiding was (is) werd (wordt) de gemeenteraad met afzonderlijke raadmededelingen of in kwartaalrapportages geïnformeerd over actuele (financiële) ontwikkelingen bij verbonden partijen.
- Per verbonden partij wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in het publiek - en financieel belang van de gemeente en wordt aandacht besteed aan het financieel risico en actuele ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de verbonden partij zelf zorgt voor borging van haar financiële risico's middels een weerstandsvermogen. Dit om te voorkomen dat deelnemende gemeenten in verbonden partijen eventuele ongedekte financiële nadelen moeten bekostigen.

Specifieke aspecten:

In de paragraaf Verbonden partijen is per verbonden partij actuele informatie opgenomen. Per begrotingsprogramma is dit eveneens te benaderen.

Beleid

In toenemende mate doen gemeenten voor de uitvoering van haar publieke taken een beroep op andere organisaties waaraan zij taken aan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door verbonden partijen.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om privaatrechtelijke organisaties (vaak vennootschappen) als om publiekrechtelijke organisaties (gemeenschappelijke regelingen). Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarover gemeenten zowel financieel als bestuurlijk zeggenschap hebben. In geval van (de publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met een rechtspersoonlijkheid.

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van verbonden partijen, de controle erop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie. Om deze verantwoordelijkheden waar te kunnen maken is het van belang dat het college en de gemeenteraad weten wat hun bevoegdheden zijn. Vanuit zowel het publiekrecht als het privaatrecht zijn kaders van toepassing voor (de samenwerking in) verbonden partijen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en daaruit voortvloeiende richtlijnen geven specifieke voorschriften mee over zaken die verbonden partijen betreffen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf Verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid over verbonden partijen opnemen. Als gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde beleidsnota Verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen. Oldenzaal heeft voor de opstelling van een Beleidskader Verbonden partijen gekozen.

Daarnaast is in de financiële verordening (artikel 21) van de gemeente vastgelegd dat het college periodiek in een beleidsnota het systeem van toezichtuitoefening op de onderscheiden verbonden partijen vastlegt en dit systeem ter kennis brengt van de raad. Het Beleidskader Verbonden partijen 2012 beschrijft hoe de gemeente Oldenzaal omgaat met verbonden partijen, zodat op een weloverwogen manier invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing).

In maart 2012 is het Beleidskader Verbonden Partijen 2012 vastgesteld door de gemeenteraad. Naast expliciete kaders voor processen tot besluitvorming zijn inhoudelijke kaders opgenomen en is aandacht besteed aan de instrumenten voor kaderstelling, controle en sturing. Onderscheid wordt daarbij gemaakt voor de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad en de opdrachtgevers- en eigenaar rol van het college.

Voor het sturen en beheersen zijn vier rollen voor de gemeente te onderscheiden:

- Gemeenteraad; kaderstelling en controlerend;
- College; opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap).

Een verbonden partij is gekoppeld aan een kerntaak van de gemeente op een specifiek beleidsterrein. Dit betekent dat ook vanuit inhoudelijk(e) beleid(doelen) gestuurd wordt op de verbonden partijen.

Het doel van actieve betrokkenheid bij verbonden partijen is het:

- behartigen van het publieke belang;
- beheersen van risico's die met verbonden partijen samenhangen;
- borgen van de continuïteit van de verbonden partij.
- De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de kaderstelling binnen de gemeente. De gemeenteraad heeft daartoe kader stellende bevoegdheden maar ook het budgetrecht. Dit zijn twee instrumenten waarmee aan de voorkant kan worden gestuurd op inhoud/beleid en financiën. De kadernota Verbonden partijen dient als richtlijn voor het college en indirect voor de verbonden partij. Het kader Verbonden partijen is ook de grondslag voor de gemeenteraad om te kunnen controleren en al dan niet te interveniëren.

Om de controlerende rol adequaat uit te voeren maakt de gemeenteraad in de regel gebruik van de reguliere planning en control instrumenten van de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen en de raadsmemo's van het college.

Informatie per verbonden partij

De verbonden partijen voor gemeente Oldenzaal bestaat Gemeenschappelijke Regelingen (GR), deelnemingen en bestuursovereenkomsten.

De verbonden partijen voeren vaak een taak uit die de gemeente ook zelf kan doen. De werkzaamheden zijn als het ware gemandateerd/gedelegeerd aan de verbonden partij. De gemeente blijft wel de verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen uit de programma's. Dus de kaderstellende en controlerende taak van de raad blijft overeind. De doelstellingen van de verbonden partij dienen dus - blijvend - overeen te stemmen met die van de gemeente en gecontroleerd dient te worden in hoeverre dit gerealiseerd wordt.

Naast de verbonden partijen heeft de gemeente Oldenzaal ook deelnemingen. Een deelneming is een participatie in een naamloze of besloten vennootschap, waarin de gemeente Oldenzaal aandelen heeft.

Gemeenschappelijke regelingen:

- SamenTwente
- Recreatieschap Twente

- Veiligheidsregio Twente (VRT)
- Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)
- Openbaar Lichaam Crematorium Twente (OLCT)
- Omgevingsdienst Twente (ODT)
- Stadsbank Oost-Nederland (SON)

Bestuursovereenkomst:

- Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOKSES)

Deelnemingen:

- BNG Bank
- Twence
- Twente Milieu
- Cogas
- Sport Oldenzaal BV
- Stichting Werkprojecten Oldenzaal
- Dimpact

De deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie (tijdelijke BV, als gevolg van de verkoop aandelen Essent aan RWE) is in 2025 geliquideerd.

Samen Twente

Financiële gegevens

Samen Twente	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Enschede
2. Doel	1. Samen Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. 2. Ter verwezenlijking van het in het eerste lid genoemde doel behartigt Samen Twente de belangen op de volgende terreinen: a. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; b. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT); c. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). 3. Samen Twente kan voor een of meer deelnemers, alsmede voor andere overheidsorganen, diensten verlenen. Een besluit hiertoe wordt unaniem genomen door het algemeen bestuur onder vermelding van de wijze van kostentoe rekening en de overige voorwaarden waaronder diensten worden verleend. 4. Het bieden van werkgeverschap en/of andere organisatorische voorzieningen ten behoeve van ambtelijke capaciteit die door twee of meer deelnemers om doelmatigheidsredenen centraal wordt gebundeld. Een besluit hiertoe wordt unaniem genomen door het algemeen bestuur onder vermelding van de wijze van kostenverrekening en de overige voorwaarden waaronder dit geschiedt.
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal heeft een zetel in het algemeen bestuur (wethouder Maaïke Rödel)
5. Financieel belang	Eigen Vermogen per 1 januari 2024: € 4.105.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: € 5.119.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: € 20.789.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: € 20.941.000 De solvabiliteitsratio bedraagt ultimo boekjaar 2024: 19,6%
6. Prestaties – effecten	De raad ontvangt jaarlijks de ontwerpbegroting en de jaarrekening en het jaarverslag met de prestaties en effecten.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Geen
9. Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft geen zienswijze ingediend op de begroting 2026 van Samen Twente.
10. Gemeentelijke Bijdrage 2026	€ 2.101.200

Recreatieschap Twente

Financiële gegevens

Recreatieschap Twente	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Bedrijfsvoeringsorganisatie (Kleine Gemeenschappelijke regeling); gevestigd te Enschede
2. Doel	Recreatieschap Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. Taken 1. Recreatieve voorzieningen: a. bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente; b. aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben. 2. Overig: a. het oprichten van onderscheidenlijk deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dit betreft de taken en bevoegdheden als bedoeld onder 1.
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal heeft een zetel in het algemeen bestuur (wethouder Evelien Zinkweg)
5. Financieel belang	Eigen Vermogen 1 januari 2024: € 797.000 Eigen Vermogen 31 december 2024: € 1.566.000 Vreemd Vermogen 1 januari 2024: € 3.734.000 Vreemd Vermogen 31 december 2024: € 4.077.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 25,5%
6. Prestaties – effecten	De raad ontvangt jaarlijks de ontwerpbegroting en de jaarrekening en het jaarverslag met de prestaties en effecten.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Geen
9. Ontwikkelingen	Medio 2021 is het Recreatieschap Twente van start gegaan. De oorspronkelijke middelen t.b.v. de regio Twente zijn verdeeld over de 3 nieuw ontstane entiteiten. Naast het Recreatieschap Twente zijn dat de Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOKSES) en de Gemeenschappelijke regeling Gezondheid. De gemeenteraad heeft in 2024 geen zienswijze ingediend op de begroting 2025 van de BVO Recreatieschap Twente. In 2025 zal worden gewerkt aan een uitwerking van de visie voor de recreatieparken en zal de "Visie Routenetwerken Twente" worden opgesteld.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 213.638

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële gegevens

Veiligheidsregio Twente	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Enschede
2. Doel	Belangen behartigen op het gebied van openbare orde en veiligheid (o.a. brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskunde)
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	1 zetel in het algemeen bestuur (burgemeester Patrick Welman)
5. Financieel belang	De gemeente betalen hun verplichte bijdrage op basis van een boxen-systeem. Eigen Vermogen 1 januari 2024 € 2.504.000 Eigen Vermogen 31 december 2024 € 3.389.000 Vreemd Vermogen 1 januari 2024 € 7.1827.000 Vreemd Vermogen 31 december 2024 € 77.383.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar: 4,2%
6. Prestaties – effecten	De gemeente ontvangt jaarlijks de ontwerpbegroting en de jaarrekening en het jaarverslag met de prestaties en effecten.
7. Voortgang	Volgen van de voortgang door kwartaalrapportages
8. Risico's en kansen	Voor de interne risicobeheersing maakt Veiligheidsregio Twente gebruik van een beleidskader "Risicomanagement en weerstandsvormogen". Dit beleidskader voorziet in een methodiek, waarmee permanent inzicht in de ontwikkelingen rond risico's en het daarvoor beschikbare weerstandsvormogen wordt gegeven.
9. Ontwikkelingen	De Evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's is met een advies gekomen en kan zich voorstellen dat toekomstige veranderingen zich meer richten op de maatschappij als geheel, inclusief inwoner en bedrijfsleven. Crisisbeheersing is van iedereen. Zelfredzaamheid is belangrijk en ook het maatschappelijk middenveld is een belangrijke partner. De vertaling van de evaluatie is in gang gezet en heeft 2023/2024 z'n uitwerking gekregen. Vanuit het Rijk zijn structureel middelen beschikbaar gesteld voor alle 25 veiligheidsregios, om de onderdelen crisesbeheersing en informatievoorziening te verstrekken. Hiervoor is in 2023 een bestedingsplan vastgesteld, waarbij eveneens in 2025 inzet op wordt gepleegd. Technologische ontwikkelingen vinden doorgang en worden op verschillende terreinen ingezet, bijvoorbeeld oefenen in Virtual Reality en inzet van drones voor preventie en repressie.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 2.789.908

Openbaar Lichaam Crematorium Twente (OLCT)

Financiële gegevens

Crematoria Twente	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Enschede
2. Doel	Het stichten en exploiteren van één of meer crematoria. Zorg dragen voor continuïteit van een crematoriumvoorziening ten behoeve van het verzorgingsgebied door voortzetting van de deelneming in Crematoria Twente/Oost Nederland BV. Gestreefd wordt naar handhaving van de kwaliteit van deze crematoriumvoorziening op minimaal het huidige niveau.
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	Het college benoemt uit zijn midden één lid (wethouder Evelien Zinkweg) in het Algemeen Bestuur. Jaarlijks wordt de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling en de bv ter kennisname (mogelijkheid om bedenkingen of zienswijzen kenbaar te maken) aan de raad (Politiek Forum) aangeboden.
5. Financieel belang	Eigen Vermogen per 1 januari 2024 : € 2.081.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024 € 2.563.00 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024 € 5.262 Vreemd Vermogen per 31 december 2024 € 12.220 De solvabiliteitsratio bedraagt ultimo boekjaar 2024: 100%.
6. Prestaties – effecten	De BV Crematoria Twente/Oost Nederland BV heeft in 2025 in totaal € 375.000 aan dividend uitgekeerd aan het OLC.T. Oldenzaal heeft in 2025 € 30.280 aan dividend ontvangen.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk aansprakelijk voor het resultaat van OLC.T. Het risico van de deelneming is zeer beperkt; tarieven, inkomsten en rendementen zijn stabiel. Het resultaat van de BV wordt, met inachtneming van een minimale solvabiliteit van 30% (eigen vermogen gedeeld door balanstotaal), volledig uitgekeerd aan het openbaar lichaam. Daarnaast wordt als voorwaarde gesteld dat het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de verplichte reserves. Vanuit oogpunt van behoedzaamheid is ervoor gekozen om het dividendbeleid af te stemmen op de financiële ontwikkeling van Crematoria Twente vooralsnog is afgesproken dat jaarlijks minimaal € 375.000 aan dividend wordt uitgekeerd.
9. Ontwikkelingen	Crematoria Twente volgt de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van lijkbezorging om hier tijdig op in te kunnen spelen. Dit levert nieuwe ambities op bij de BV die vragen om financiering, ook deels met eigen vermogen. We doelen op resomeren als nieuwe techniek om het lichaam op te lossen en duurzamer cremieren op waterstof in plaats van gas. Na uitwerking van de plannen zal hierover opnieuw besloten worden.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 0

Omgevingsdienst Twente

Financiële gegevens

Omgevingsdienst Twente (ODT)	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Almelo
2. Doel	Missie Een veilige, gezonde omgeving voor alle inwoners in ons werkgebied. Dat is waar de Omgevingsdienst Twente uiteindelijk voor gaat. Om dat te bereiken werken we intensief samen met tal van partijen. Visie De Omgevingsdienst Twente werkt aan optimale bescherming en duurzame benutting van de fysieke leefomgeving; veilig wonen, werken en leven. Voor bedrijven zijn we een deskundige gesprekspartner die zoekt naar mogelijkheden die ondernemers, binnen de regels, ruimte en kansen bieden. We zijn duidelijk over wat wel en niet kan, treden professioneel op waar dat nodig is en werken proactief aan duurzame ontwikkeling. a. Voor de Twentse gemeenten en de provincie Overijssel streven we naar een excellente uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierbij gaat het om voorbereiding van vergunningverlening bij meervoudige vergunningaanvragen. We vervullen de rol van zowel integraal als specialistisch adviseur en we zijn goed zichtbaar en direct benaderbaar. b. Ketenpartners ervaren ons als een betrouwbare en rolvaste organisatie, die transparant werkt, hoge kwaliteit biedt en vanuit een open overlegcultuur samenhang brengt in tal van regels en maatregelen. Doelstellingen 1. De OD Twente zorgt ervoor dat haar taakuitvoering voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen, onder voorwaarde dat zij daarvoor de bijbehorende financiële middelen krijgt. 2. De OD Twente levert meer kwaliteit dan de som van de huidige organisaties samen. 3. De OD Twente zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in de gehele regio, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. 4. De OD Twente groeit toe naar een level playing field via een verder uit te werken Twentse norm. 5. De OD Twente moet na twee jaar na haar datum van start (dus ingaande vanaf het derde jaar) een efficiencyverbetering kunnen overleggen ten aanzien van de startsituatie. Dat wil zeggen het leveren van dezelfde productie tegen lagere kosten of het leveren van meer productie tegen gelijkblijvende kosten. 6. De OD Twente zorgt voor brede ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers in termen van specialisatievorming en doorgroei mogelijkheden. 7. De OD Twente zorgt voor borging van de specifieke expertise en waar mogelijk een verdere uitbouw. 8. De OD Twente draagt bij aan verdergaande innovatie in de aanpak en organisatie van de VTH-taken.
3. Partijen	14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel
4. Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit vijftien bestuursleden, zijnde vertegenwoordigers van het college van gedeputeerde staten en van de colleges van burgemeester en wethouders. De leden van het bestuur hebben ieder één stem. Burgemeester Patrick Welman is lid en voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
5. Financieel belang	De kosten worden verrekend onder de partijen volgens een door het algemeen bestuur vastgestelde verdeelsleutel, zoals opgenomen in de programmabegroting ODT 2025. Eigen Vermogen 1 januari 2024: € 2.036.000 Eigen Vermogen 31 december 2024: € 3.070.000 Vreemd Vermogen 1 januari 2024: € 3.977.000 Vreemd Vermogen 31 december 2024 € 3.823.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 44,5%
6. Prestaties – effecten	Met de Omgevingsdienst Twente wordt een structuur geboden waarin de partners voldoen aan de wettelijke eisen van kwaliteit, effectiviteit en robuustheid voor de uitvoering van hun VTH-taken (vergunningen, toezicht en handhaving). Tevens het realiseren van efficiencywinst, waarbij deze in de eerste plaats wordt ingezet voor kwaliteitsverbetering (kostenneutrale kwaliteitsverbetering).
7. Voortgang	Na jarenlang het voortdurend uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is deze per 1 januari 2024 van kracht geworden. Ondanks het eerdere uitstel van 2021 naar 2022 e.v. heeft de OD Twente de werkzaamheden rondom implementatie van de Omgevingswet volop doorgezet.
8. Risico's en kansen	Niet van toepassing
9. Ontwikkelingen	In april 2025 heeft het ODT het ontwerp Programmabegroting 2026 t.b.v. het indienen van een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. De gemeenteraad van de gemeente Oldenzaal heeft geen zienswijze ingediend.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 737.650

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële gegevens

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Hengelo (ov.)
2. Doel	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken
3. Partijen	De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Oldenzaal, Losser en Haaksbergen.
4. Bestuurlijk belang	1 zetel in het dagelijks bestuur (Evelien Zinkweg; voorzitter)
5. Financieel belang	De gemeente Oldenzaal draagt naar rato bij in de kosten van het GBT, op basis van af te nemen producten. Eigen Vermogen per 1 januari 2024: € 1.652.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: € 2.886.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: € 7.689.000 Vreemd vermogen per 31 december 2024: € 10.118.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 22%.
6. Prestaties – effecten	Uitgangspunt van de begroting van het GBT is budgetneutraal.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	In algemene zin heeft gemeentelijke samenwerking de voordelen van schaalvergroting (o.a. grotere efficiëntie en effectiviteit, kwaliteitsverbetering) en (regionale) afstemming zonder dat de gemeente zijn politiek-bestuurlijke autonomie verliest. Op deze manier kan onder andere de maatschappelijke betrokkenheid op peil blijven. Een nadeel van gemeentelijke samenwerking is de beperkte democratische legitimatie. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling wordt niet rechtstreeks door de burger gekozen. Ten aanzien van de bedrijfsvoeringsrisico's zijn door het GBT maatregelen getroffen om deze zoveel mogelijk te beperken. Jaarlijks wordt een sluitende begroting vastgesteld, waarop gedurende het boekjaar wordt bijgestuurd. Het GBT heeft een weerstandsvermogen waarmee incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. Alle processen zijn beschreven conform ISO-certificering en worden jaarlijks geactualiseerd. Het GBT heeft een Intern Controleplan dat als leidraad dient voor het waarborgen van een betrouwbare gegevensverwerking door de daartoe aangewezen personen in de primaire en ondersteunende processen.
9. Ontwikkelingen	De doelen van GBTwente voor de komende jaren zijn: • foutloos • sneller • goedkoper Werken aan het proces van waarderen, heffen en innen van gemeentelijke belastingen. Om belastingen persoonlijk en begrijpelijk te kunnen maken is gestart met definiëring en voorbereiding van projecten die hieraan bij dragen. Uitgangspunt is dat inwoners zelf bepalen hoe ze contact met ons (zowel gemeenten als GBTwente) willen leggen. Het GBT wil de inwoners graag digitaal helpen waar het kan, maar persoonlijk tegemoetkomen waar dat nodig is. Daarom vindt het GBT het belangrijk te weten hoe onze (rechtstreekse) dienstverlening wordt ervaren, zodat we daar maximaal op kan worden bijgestuurd. In april 2025 heeft het GBT de concept begroting 2026 aan de gemeenteraden gestuurd t.b.v. de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad van Oldenzaal heeft hier geen gebruik van gemaakt.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 950.648

Stadsbank Oost-Nederland

Financiële gegevens

Stadsbank Oost Nederland	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Gemeenschappelijke regeling; gevestigd te Enschede
2. Doel	Schuldhelpverlening aan burgers Schulden belemmeren burgers te participeren. De gemeente zet schuldhelpverlening in om belemmeringen weg te nemen. Met als uiteindelijk doel het bevorderen van de arbeidsparticipatie. De Stadsbank is een gemeentelijke kredietbank als bedoeld in de Wet op het consumenten krediet. Zowel vanuit een bedrijfseconomische als een maatschappelijke optiek bezien, biedt de Stadsbank een verantwoord pakket van, al dan niet, financiële dienstverlening aan de ingezetenen in haar rechtsgebied. Met als doel de financiële weerbaarheid en redzaamheid van huishoudens te bevorderen. Hiermee ondersteunt de Stadsbank Oost Nederland de aangesloten gemeenten bij haar gemeentelijke armoede- en minimabeleid. Dit doet zij door middel van het aanbieden van: 1. Kredieten tegen (met het oog op de Fido-doelgroep) verantwoorde rentepercentages; 2. Budgetbeheer ter ondersteuning van de stabiliteit van de financiële huishouding, zodat het (verder) oplopen van schulden kan worden voorkomen; 3. Minnelijke schuldhelpverlening ter voorkoming van maatschappelijke uitval en ter ondersteuning van de re-integratie op de arbeidsmarkt; 4. Bewindvoering in het kader van de Faillissementswet als verlengstuk van de minnelijke schuldhelpregeling, preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en oplopen van schulden bij risicogroepen (met name jongeren en huishoudens met een laag inkomen).
3. Partijen	Gemeenschappelijke regeling samen met andere 22 gemeenten in Twente en Oost-Gelderland.
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal heeft een zetel in het algemeen bestuur (wethouder Rob Christenhusz). De wet gemeentelijke schuldhelpverlening schrijft de vaststelling van een beleidsplan voor. De raad wordt elk jaar geïnformeerd bij de vaststelling van het jaarverslag over het afgelopen jaar en de begroting voor het komende jaar. Daarnaast stelt de raad eens per vier jaar het beleidsplan schuldhelpverlening vast.
5. Financieel belang	Eigen Vermogen per 1 januari 2024: € 1.370.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024 € 2.236.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024 : € 12.765.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024 € 12.219.000. De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 18%.
6. Prestaties – effecten	De raad ontvangt jaarlijks de ontwerpbegroting en de jaarrekening en het jaarverslag met de prestaties en effecten.
7. Voortgang	Volgen van de voortgang door maandelijkse managementrapportages.
8. Risico's en kansen	Het is een openeindregeling. De laatste jaren nemen de kosten sterk toe.
9. Ontwikkelingen	In 2024 is lokaal verder vorm gegeven aan het klant- en resultaatgericht werken vanuit de bestuurlijk vastgestelde strategische agenda.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 498.390

Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOKSES)

Financiële gegevens

BOKSES / Twenteboard	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Bestuursovereenkomst
2. Doel	1. Het voeren van bestuurlijk overleg ten behoeve van het voorbereiden, het afstemmen en het terugkoppelen van de inbreng van de gemeenten in het bestuur van de Twente Board. 2. Het voeren van bestuurlijk overleg over (de afstemming van) het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen
3. Partijen	14 Twentse gemeenten
4. Bestuurlijk belang	De colleges van de gemeenten Tubbergen, Dinkelland, Oldenzaal en Losser bepalen gezamenlijk welke gemeente namens deze 4 NOT-gemeenten een bestuurder afvaardigt in de Twenteboard.
5. Financieel belang	De gemeente Oldenzaal draagt voor 2026 €10,00 per inwoner bij aan de BOKSES / Twenteboard. Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €24.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €36.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: €9.142.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €10.259.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 0,3%
6. Prestaties – effecten	De raad ontvangt jaarlijks de ontwerpbegroting en de jaarrekening en het jaarverslag met de prestaties en effecten
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Geen
9. Ontwikkelingen	Medio 2021 is BOKSES van start gegaan. De oorspronkelijke middelen t.b.v. de regio Twente zijn verdeeld over de 3 nieuw ontstane entiteiten. Naast de Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOKSES) zijn dat het OLG en het Recreatieschap Twente.
10. Gemeentelijke Bijdrage 2026	€ 341.242

BNG Bank

Financiële gegevens

Bank Nederlandse Gemeenten	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (NV) gevestigd te Den Haag
2. Doel	De NV heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
3. Partijen	Het Rijk bezit 50% van de aandelen. De overige 50% zijn in bezit van 11 provincies, 1 hoogheemraadschap en 416 gemeenten.
4. Bestuurlijk belang	Aandeel van de gemeente Oldenzaal bedraagt 0,031%.
5. Financieel belang	De NV bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De gemeente Oldenzaal bezit 17.550 (0,031%) op een totaal van 55.690.720 aandelen. De nominale waarde van het aandelenpakket van de gemeente Oldenzaal bedraagt € 43.875 (17.550 x € 2,50). Het gehele bedrag aan nominale waarde is daadwerkelijk gestort. In de statuten is vastgelegd dat 43% van de winst als dividend wordt uitgekeerd. De BNG Bank is gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen. De omvang van de balans, het eigen en vreemd vermogen en het resultaat is niet alleen afhankelijk van de economische prestaties die BNG Bank levert. Door de voorgeschreven wijze van verantwoording werken externe factoren, bijvoorbeeld economische ontwikkelingen en renteontwikkelingen, sterk in deze cijfers door. BNG Bank kan op deze ontwikkelingen geen invloed uitoefenen. Dit vormt een van de redenen waarom BNG Bank in het jaarverslag geen concrete uitspraken doet over de verwachte resultaten over het lopende boekjaar. Eigen Vermogen 1 januari 2024 €4.721.000 Eigen Vermogen 31 december 2024 €4.777.000 Vreemd Vermogen 1 januari 2024 €110.819.000 Vreemd Vermogen 31 december 2024 €123.614.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 3,7%
6. Prestaties – effecten	De afgelopen 3 jaren hebben we de volgende dividenduitkeringen ontvangen: 2023: €43.875 2024: €37.908 2025: €44.050
7. Voortgang	De BNG Bank noemt zich de bank voor het maatschappelijk belang en biedt gespecialiseerde dienstverlening aan tegen zo laag mogelijke kosten. Het streven van de bank is om een betrouwbare partner te zijn, de sterke marktpositie te behouden en de relatie met de klanten te bestendigen en waar mogelijk te verbeteren.
8. Risico's en kansen	Niet van toepassing
9. Ontwikkelingen	Geen

Twence

Financiële gegevens

Twence	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (NV) gevestigd te Hengelo (ov.)
2. Doel	Het beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en verlening van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk afval en bedrijfsafval; het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen.
3. Partijen	Regio Twente, Attero Holding NV, Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen, Almelo, Berkelland, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden.
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal heeft een zeggenschap van 1% in Twence. Dit betreft alleen het juridisch eigendom. Het economisch eigendom is, is als gevolg van de verkoop van de aandelen Twence (4,92%) overgedragen aan de gemeenten Hengelo, Enschede en Losser. Het behoudt van dit juridische eigendom was na verkoop van de aandelen noodzakelijk om het bestaande afvalleveringscontract te kunnen blijven uitdienen tot 1 juli 2027. Op 1 juli 2027 wordt het juridisch eigendom van de aandelen (1%) overgedragen aan de gemeenten Hengelo, Enschede en Losser. De directeur en commissarissen worden benoemd, geschorst en ontslagen door de algemene vergadering van aandeelhouders. Wethouder Evelien Zinkweg vertegenwoordigt de gemeente Oldenzaal in de AVA. De gemeenteraad wordt door middel van de paragraaf verbonden partijen bij de jaarverantwoording en de begroting geïnformeerd. Bij eventuele calamiteiten zal de raad afzonderlijk worden ingelicht.
5. Financieel belang	Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €169.261.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €166.200.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: €109.018.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €121.319.000 De afgelopen 3 jaren hebben we de volgende dividenduitkeringen ontvangen: 2022 €302.000 2023 €797.000 2024 €293.000 2025 € 0 Vanaf 23 december 2024 heeft de gemeente Oldenzaal nog 1% zeggenschap in de onderneming. Dit betreft het juridisch eigendom. Over de boekjaren 2024, 2025, 2026 en 2027 zal Oldenzaal geen dividend van Twence ontvangen.
6. Prestaties – effecten	Volgens de jaarrekening 2024 behaalde Twence een nettoresultaat van €14,4 miljoen (2023:€9,5 miljoen).
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Het overheidsbeleid is er op gericht om verspilling en uitputting c.q. belasting van het milieu tegen te gaan. Gestreefd wordt naar een afval loze samenleving waarbij de kringloop sluitend is en alle grondstoffen weer gebruikt worden (ook wel "cradle to cradle" genoemd). Het Rijk heeft sinds 2020 een importhoefting ingevoerd op het buitenlands afval. Dit heeft negatieve consequenties voor de afvalverwerkingssector in Nederland en dus ook op Twence. Doordat de import van afval is afgenomen en verder zal afnemen, dreigt er overcapaciteit te ontstaan. Uit het onderzoeksrapport van Rebel van 5 maart 2021 (in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) blijkt dat er overcapaciteit zal ontstaan in de afvalverwerkingssector. Als gevolg hiervan is volgens een ambtelijke notitie de Ambtelijke notitie – "gezamenlijke afspraak verbrandingscapaciteit", dat de verbrandingscapaciteit in Nederland met 30% zal moeten afnemen. De afvalverwerkingssector ziet de hoeveelheid aangeboden afval vanuit het buitenland afnemen als gevolg van de Importheffingen die door het Rijk zijn opgelegd.
9. Ontwikkelingen	Ofschoon de gemeente Oldenzaal haar aandelen op 19 december 2024 heeft verkocht, blijft Oldenzaal nog wel een risico lopen in de procedure die AVR heeft aangespannen t.a.v. de quasi-inhouse (toezichtscriterium en merendeelcriterium). De grieven van AVR gaan over de periode waar de gemeente Oldenzaal gebruik maakte van de quasi-inhouse constructie t.b.v. de afvallevering en verwerking door Twence BV. In de BAVA van 19 december 2024 is besloten goedkeuring te verlenen aan de overdracht van de aandelen van Oldenzaal, Almelo en Twenterand aan de gemeenten Enschede, Hengelo en Losser en aan Twence Holding BV. Economisch zijn alle aandelen overgedragen. Oldenzaal behoudt het juridische eigendom van 1 % van het aandelenkapitaal tot de beëindiging van het afvalleveringscontract (1 juli 2027). De rechtbank heeft op 1 februari 2023 AVR in het ongelijk gesteld. AVR is in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof in Arnhem. Daarnaast is AVR een procedure gestart t.b.v. het horen van getuigen t.b.v. het hoger beroep dat zij heeft ingesteld. Dit getuigenverhoor heeft begin 2024 plaats gevonden. Tevens is de AVR eind 2023 een 843.a procedure gestart, waarbij de Rechtbank de aandeelhoudende gemeenten heeft opgedragen om een groot aantal stukken aan AVR ter beschikking te stellen betreffende de quasi-inhouse problematiek (toezichtscriterium). Het getuigengehoor en de 843a. procedure zijn inmiddels afgerond. 26 september 2024 heeft AVR een verzoekschrift bij het gerechtshof ingediend tot een voorlopig deskundigenbericht. De mondelinge behandeling inzake dit verzoek vindt plaats op 19 maart 2025. De uitspraak van de Rechtbank in het kader van het hoger beroep wordt op zijn vroegst eind 2025/begin 2026 verwacht.

Financiële gegevens

Twente Milieu	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (NV) gevestigd te Enschede
2. Doel	Namens, en ten behoeve van haar aandeelhouders in het algemeen belang, werkzaam te zijn op het gebied van gemeentelijke taken, zoals inzameling van huishoudelijk afval, straatreiniging, rioolreiniging en gladheidbestrijding, evenals het werkplaatsbeheer voor het onderhoud van gemeentelijke voertuigen en machines, een en ander in de ruimste zin. De omschreven doelstelling dient te worden bereikt tegen zo laag mogelijke kosten.
3. Partijen	Gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Haaksbergen, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Berkelland.
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal heeft een zeggenschap van 5,8% in Twente Milieu NV. De directeur en commissarissen worden benoemd, geschorst en ontslagen door de algemene vergadering van aandeelhouders. Wethouder Evelien Zinkweg vertegenwoordigt de gemeente Oldenzaal in de AVA. Gezien de oorspronkelijk beoogde doelen van de deelneming in Twente Milieu NV kan in principe worden gesteld dat deze beoogde doelen met de oprichting van Twente Milieu NV en de deelneming daarin grotendeels zijn gerealiseerd. De huidige beïnvloedingsmogelijkheden van een individuele gemeente vallen het beste als controlerend en in lichte mate als sturend te bestempelen. Van inhoudelijke en financiële beïnvloeding is nagenoeg geen sprake (meer). Inhoudelijke beïnvloeding valt gezien het zeer specifieke karakter van de materie ook niet van de gemeenten te verwachten. Van eventuele invloed op beleidsontwikkeling (invoering diftar) is echter wel sprake. Financiële invloed op bijvoorbeeld de tarieven is daarnaast als zeer marginaal te bestempelen. De markt bepaalt immers voor het overgrote deel de tarieven. De werkelijke invloed van de gemeenten moet vooral worden gezocht in de contracten die worden gesloten met Twente Milieu over het niveau van de dienstverlening (frequentie, aard, wijze waarop, enzovoort). De gemeenteraad wordt door middel van de paragraaf verbonden partijen bij de jaarverantwoording en de begroting geïnformeerd. Bij eventuele calamiteiten zal de raad afzonderlijk worden ingelicht.
5. Financieel belang	De gemeente bezit 120 aandelen à €450,00 nominaal. De totale balanswaarde bedraagt €54.000. Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €12.064.004 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €13.517.949 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: €15.678.621 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €15.274.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 46%. Indien de solvabiliteit boven de 30% uitkomt zal deze verlaagd worden door middel van verlaging van de tarieven.
6. Prestaties – effecten	Niet van toepassing
7. Voortgang	In 2023 is de meerjarenstrategie 2024-2027 van Twente Milieu “vanuit de basis breder” door de AVA vastgesteld. Twente Milieu blijft inzetten op het efficiënter inrichten van de afvalinzamelactiviteiten en het groenbeheer. Hierbij richt Twente Milieu zich met name op het samenwerken met partners in de openbare ruimte, serviceverhoging aan de inwoners en focus op preventie en hergebruik van afval te stimuleren.
8. Risico's en kansen	Het opereren in de afvalmarkt is met tal van risico's omgeven. Het valt zelfs te betwijfelen of een relatief kleine onderneming als Twente Milieu NV in staat zal blijven zelfstandig te opereren in een markt die steeds meer gedomineerd dreigt te worden door een aantal grote (markt)partijen. De kansen zijn: Twente Milieu kan groeien naar de rol van ondersteuner voor de gemeente in het beheer van de openbare ruimte (BOR). Oldenzaal, die vooralsnog niet haar activiteiten op het terrein van BOR bij de onderneming zal onderbrengen, loopt hierbij een risico. Immers, indien deze activiteiten voor gemeenten verlieslatend zijn, zal Oldenzaal financieel nadeel ondervinden op een activiteit die Oldenzaal niet door Twente Milieu laat uitvoeren.
9. Ontwikkelingen	In de AVA van juni 2024 is het besluit genomen over de toetreding van de gemeente Berkelland tot Twente Milieu. Vanaf 1 januari 2025 zal Twente Milieu het afval voor de gemeente Berkelland inzamelen. Hierdoor vindt een herschikking van de aandelen plaats. Dit betekent dat de zeggenschap van gemeente Oldenzaal vanaf 1 januari 2025 is verminderd van 6,4% naar 5,8%. Door toetreding van nieuwe gemeenten als aandeelhouder van Twente Milieu is de zeggenschap van de gemeente Oldenzaal in de onderneming verwatert van 8% in 1998 naar 5,8% in 2025.

Cogas

Financiële gegevens

Cogas	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (NV) gevestigd te Almelo
2. Doel	Cogas Energie levert gas, elektriciteit en kabeldiensten aan consumenten en zakelijke klanten. Cogas is als netbeheerder voor elektriciteit en gas verantwoordelijk voor een ononderbroken levering. Ook is Cogas een belangrijke werkgever. Oorspronkelijk doel was het voorzien in een dekkende en betrouwbare energie- en kabelinfrastructuur op het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Momenteel zijn optimale instandhouding, netbeheer en leveringszekerheid belangrijke pijlers. In de tegenwoordige tijd zijn het realiseren van duurzame en innovatieve energieoplossingen belangrijke doelen geworden.
3. Partijen	9 gemeenten
4. Bestuurlijk belang	Het bestuursmodel van Cogas (directie + raad van commissarissen) voorziet niet in vertegenwoordigers van gemeenten in het bestuur van Cogas. Indirect is invloed mogelijk door het feit dat voordracht voor één lid van de Raad van Commissarissen verloopt via de Gemeente Almelo. De huidige beïnvloedingsmogelijkheden van een individuele gemeente lopen via het aandeelhouderschap in Cogas NV en vallen het best als controlerend en in lichte mate sturend te bestempelen. Er is sprake van een lichte vorm van inhoudelijke beïnvloeding. Met name daar waar het gaat om investeringsbeslissingen op het gebied van innovatie. Wethouder Financiën (Evelien Zinkweg) vertegenwoordigt de gemeente Oldenzaal in de AVA. Jaarlijks wordt in de begroting in de paragraaf 'verbonden partijen' aandacht besteed aan deze verbonden partij. Daarnaast wordt de raad via raadsinformatiebrieven op de hoogte gebracht van bijzondere ontwikkelingen (bijvoorbeeld extra dividenduitkeringen).
5. Financieel belang	De gemeente Oldenzaal bezit 537 aandelen Cogas. Dat is 10,6% van het totale aandelenpakket. 2023 €1.074.000 2024 €1.074.000 2025 €1.074.000 Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €145.458.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €150.898.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: €110.955.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €109.354.000 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 58,3%
6. Prestaties – effecten	Niet van toepassing
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Tegenvallende bedrijfsresultaten kunnen gevolgen hebben voor dividenduitkering aan Gemeente Oldenzaal. Op dit moment is de solvabiliteit ruim 58 %. De operationele winst voor belastingen van Cogas zal naar verwachting de komende jaren lager uitkomen. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de substantiële daling van de gereguleerde tarieven over de reguleringsperiode. Als gevolg van de energietransitie zullen de jaarlijkse investeringen ten opzichte van voorgaande jaren de komende 5 jaar met gemiddeld 30% toenemen.
9. Ontwikkelingen	In maart 2024 heeft de AvA een besluit genomen om €1.255.000 beschikbaar te stellen voor de eerste fase van de ontwikkelfase Regionaal Warmtenetwerk Twente in Hengelo. Hierbij zou worden onderzocht of in Hengelo 2.841 woningen en 2 grootzakelijke klanten kunnen worden aangesloten op een aan te leggen warmtenet. Op 11 december 2024 heeft de directeur van Cogas de AvA op de hoogte gebracht over de intrekking van de aan Cogas/Twence toegezegde subsidie van €17 miljoen door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het wegvallen van deze subsidie en de uitgestelde vaststelling van landelijke wetgeving betekent dat vooralsnog er geen RWT zal worden opgericht. Wel blijft Cogas geloven in de warmtetransitie en wordt gewerkt aan het opstellen van een integrale warmtestrategie voor Cogas, waarbij Cogas zich richt op de ontwikkeling van lokale warmtenetten.

Sport Oldenzaal B.V.

Financiële gegevens

Sport Oldenzaal BV	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Besloten Vennootschap (BV) te Oldenzaal
2. Doel	De exploitatie van sportcentrum Vondersweijde conform de gemeentelijke opdracht en beleidskaders uitvoeren tegen zo laag mogelijke kosten. De opdracht aan Sport Oldenzaal BV omvat zaken die de gemeente belangrijk acht om bepaalde maatschappelijke doelen te bereiken. Hierbij kan gedacht worden aan het geven van zwemeducatie, ruimte voor verenigingssport en specifieke doelgroepen, een toegankelijk sportcentrum voor iedere inwoner etc.
3. Partijen	Gemeente Oldenzaal
4. Bestuurlijk belang	Gemeente Oldenzaal is 100% aandeelhouder. De directeur van Sport Oldenzaal BV wordt benoemd door de AVA. Wethouder Evelien Zinkweg vertegenwoordigt de gemeente Oldenzaal in de AVA. Doordat de gemeente enig aandeelhouder is, is de invloed van de gemeente op de BV aanzienlijk. De gemeente kan zowel inhoudelijk als financieel sturen en invloed uitoefenen. De gemeenteraad wordt door middel van de paragraaf verbonden partijen bij de jaarverantwoording en de begroting geïnformeerd. Bij eventuele calamiteiten zal de raad afzonderlijk worden ingelicht.
5. Financieel belang	De BV ontvangt voor de exploitatie van het gehele sportcentrum Vondersweijde van de gemeente een jaarlijkse exploitatiebijdrage (2025 €818.395). De BV betaalt de gemeente voor het gebruik van het sportcentrum een jaarlijkse huurprijs (2025 €446.190). Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €50.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €50.000 Vreemd Vermogen per 1 januari 2024: €1.243.213 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €473.759 De solvabiliteit bedraagt ultimo boekjaar 2024: 9,5%
6. Prestaties – effecten	Niet van toepassing
7. Voortgang	De opdracht aan Sport Oldenzaal BV is voor 2 jaar verlengd, tot uiterlijk 31 december 2025 en is vooral gericht op het stabiliseren van de exploitatie van het sportcentrum voor de toekomstige situatie.
8. Risico's en kansen	In 2023 is een start gemaakt met de revitalisering van het sportcentrum Vondersweijde. De revitalisering zal afgerond worden in november 2024. Deze grootschalige revitalisering is van invloed op de exploitatie van het sportcentrum en het uiteindelijk financiële resultaat. De reden hiertoe is dat het sportcentrum voor een bepaalde periode gesloten is voor de gebruikers. Na de heropening november 2024 zijn er kansen voor Sport Oldenzaal BV. Deze liggen met name op het gebied van uitbreiding van doelgroepen en programmeringen. Sport Oldenzaal BV is sinds maart 2016 belast met de exploitatie. De exploitatie is daarmee van een commerciële naar een meer maatschappelijke exploitatie gegaan. Dit biedt zeker kansen.
9. Ontwikkelingen	Er is een huur- en exploitatieovereenkomst met Sport Oldenzaal BV opgesteld met een looptijd tot uiterlijk 31 december 2025. In 2023 is gestart met de revitalisatie van het sportcentrum Vondersweijde, die in november 2024 is afgerond. Het komende jaar zal de focus vooral liggen op klantenbinding en verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering. In verband met het vertrek van de manager van de Sport BV per 1 juli 2024 zijn de taken herverdeeld binnen de organisatie. De manager functie wordt voorlopig niet ingevuld in verband met de op te stellen toekomstvisie. Deze visie zal in 2025 worden opgesteld.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 818.394

Stichting werkprojecten Oldenzaal

Financiële gegevens

Stichting Werkprojecten Oldenzaal	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Stichting Werkprojecten Oldenzaal
2. Doel	Het bieden van ondersteuning aan de Gemeente Oldenzaal op het gebied van de werkvoorziening aan mensen met een arbeidsbeperking (waaronder de WSW) en de bevordering van participatie van inwoners van Oldenzaal.
3. Partijen	Gemeente Oldenzaal is oprichter van de stichting.
4. Bestuurlijk belang	De gemeente Oldenzaal vaardigt drie vertegenwoordigers (collegeleden) af in de Raad van Toezicht.
5. Financieel belang	Het resultaat van de Stichting Werkprojecten Oldenzaal wordt jaarlijks ten gunste of ten laste van de gemeente Oldenzaal gebracht. Hierdoor wordt in de jaarrekening van de Stichting Werkprojecten Oldenzaal, hetzij een vordering hetzij een schuld op de gemeente, opgenomen.
6. Prestaties – effecten	Het aangaan van (een) overeenkomst(en) van opdracht met de gemeente Oldenzaal. Het doen verrichten van alle daarmee direct of indirect verband houdende activiteiten.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Financieel risico wordt gelopen op de afbouw van de rijkssubsidie WSW, de loonontwikkelingen WSW en de uitvoering van de werkkostenregeling.
9. Ontwikkelingen	In 2026 wordt de groep werknemers uitgebreid met personen die in dienst zijn bij Larcom Werkleerbedrijf en onder de cao Aan de Slag vallen.
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 6.326.830

Dimpact

Financiële gegevens

Dimpact	Informatie
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (NV) gevestigd te Enschede
2. Doel	Het ontwikkelen en leveren van oplossingen voor de gemeentelijke digitale dienstverlening van publiekrechtelijke instellingen. De coöperatie heeft geen winstoogmerk.
3. Partijen	30 gemeenten
4. Bestuurlijk belang	Alle leden hebben een gelijke stem in de algemene ledenvergadering. De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door de ledenvergadering.
5. Financieel belang	Eigen Vermogen per 1 januari 2024: €2.991.000 Eigen Vermogen per 31 december 2024: €702.863 Vreemd Vermogen 1 januari 2024: €4.586.000 Vreemd Vermogen per 31 december 2024: €7.567.000 Solvabiliteit per 31 december 2024: 8,4%
6. Prestaties – effecten	De gemeente ontvangt jaarlijks de begroting en de jaarrekening.
7. Voortgang	Niet van toepassing
8. Risico's en kansen	Geen
9. Ontwikkelingen	Geen
10. Gemeentelijke bijdrage 2026	€ 251.472

Enexis

Financiële gegevens

Enexis Holding	Informatie		
1. Rechtsvorm en Vestigingsplaats	Naamloze Vennootschap (N.V.); gevestigd te 's Hertogenbosch		
2. Doel	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.		
3. Partijen	6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders		
4. Bestuurlijk belang	Het aandeel van de gemeente Oldenzaal bedraagt 0,021%.		
5. Financieel belang	Enexis Holding NV x € 1.000	Per 31 december 2023	Per 31 december 2024
	Eigen Vermogen	€ 5.320.000	€ 5.538.000
	- Waarvan reserves	€ 5.170.000	€ 5.538.000
	Vreemd Vermogen	€ 5.140.000	€ 5.949.000
	- Waarvan voorzieningen	€ 17.000	€ 27.000
	Resultaat na belasting	€ 72.000	€ 254.000
6. Prestaties – effecten	De afgelopen 3 jaren hebben we de volgende dividenduitkeringen ontvangen: 2023: €21.000 2024: €6.645 2025: €27.481		
7. Voortgang	Geen bijzonderheden		
8. Risico's en kansen	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's AA3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van €100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.		
9. Ontwikkelingen	In het voorjaar van 2024 heeft de AvA ingestemd met aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening (zie ook hiervoor onder Ontwikkelingen en onzekerheden). Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied. In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: 1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.		

Risico's en weerstandsvermogen

In de planning – en control documenten van de gemeente wordt aandacht besteed aan de (financiële) risico's die de gemeente met haar verbonden partijen loopt. Voor het risicomanagement van een verbonden partij geldt dat er een juiste verhouding moet zijn tussen behartiging van het publieke belang en het te lopen risico (continuïteit van de organisatie). Risicomanagement is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van verbonden partijen zelf. Bestuurders van verbonden partijen dienen tijdig in te spelen op ontwikkelingen en dienen risico's in afdoende mate te beheersen. De toezichthouders moeten dit bewaken. Een sterke governance structuur en adequaat risicomanagement dat geïntegreerd is in de gehele bedrijfsvoering, dragen bij aan het “in control” zijn van verbonden partijen.

Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement waarin de financiële belangen in verbonden partijen en het financieel risico aan de orde komen.

Grondbeleid

Visie

Onze visie op het grondbeleid is een voorzichtig actief grondbeleid. Dit beleid gebruikt de gemeente om beleidsdoelen te kunnen realiseren voor de beleidsvelden:

- wonen
- ruimtelijke ordening
- leefbaarheid
- economie
- natuur en groen
- verkeer
- sociale en maatschappelijke voorzieningen

Hiervoor zijn in de nota Grondbeleid 2020 de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Intervenieren op de grondmarkt om het feitelijke ruimtegebruik te laten aansluiten op het maatschappelijk gewenste ruimtegebruik. Dit intervenieren gebeurt zowel kwantitatief als kwalitatief;
2. Bevordering van de kwaliteit van het ruimtegebruik, evenals de zeggenschap die de burger daarover heeft;
3. Een eerlijke verdeling van kosten en baten die ontstaan door overheidsinterventies. Zoals wijzigingen van het omgevingsplan, buitenplanse omgevingsplan activiteiten en investeringen in de openbare ruimte.

Een voorzichtig actief grondbeleid biedt de vrijheid om situationeel te schakelen naar een faciliterend grondbeleid. Of een samenwerkingsvorm te zoeken die (de voordelen van een) een actieve grondpolitiek het dichtst benadert.

Uitvoering

Bovengenoemde beleidsvelden geven met de structuurvisie en onderliggende beleidsnota's (woonvisie, bedrijventerreinvisie, e.d.) antwoord op de vragen:

- welke ontwikkelingen plaatsvinden;
- waar ontwikkelingen plaatsvinden;
- wanneer ontwikkelingen plaatsvinden.

Het grondbeleid ondersteunt het ruimtelijk beleid van de gemeente. De nota Grondbeleid maakt het mogelijk om deze ruimtelijke doelstellingen te faciliteren. In het grondbeleid staan de instrumenten die de gemeente hiervoor inzet.

Strategische voorraad: verwerving en waarderingsgrondslag

Verwerving is voor Oldenzaal hét instrument bij uitstek om de regiefunctie bij de ontwikkeling van projecten te voeren. Met een eigendomspositie kan de gemeente actief sturen op de programmatische en ruimtelijke ontwikkeling. Dit alles binnen kwalitatieve en financiële kaders.

Het waarderen op de balans van door de gemeente aangekochte gronden gebeurt tegen de waarde bij huidige bestemming. Hogere aankoopkosten en jaarlijkse rentekosten dekt de gemeente uit de reserve strategische voorraad of de bestemmingsreserve Oldenzaal Centraal.

De zo gevormde boekwaarde blijft op dit niveau. Pas 1 à 2 jaar voor de start van de werkzaamheden in het plangebied start de exploitatiefase. De gemeente maakt vanaf dat moment kosten voor de ontwikkeling (planontwikkeling, bestemmingsplanwijziging enzovoort).

Reserve strategische voorraad

De reserve strategische voorraad dekt het risico over de voorraad grond die nog niet in exploitatie (productie) is. De omvang van de reserve strategische voorraad stelt de gemeente elk jaar vast. Daarbij houdt zij rekening met de toekomstige ontwikkeling van Oldenzaal. De reserve strategische voorraad is van belang om actieve grondpolitiek ook in de praktijk te brengen. Zij staat garant voor continuïteit en consistentie. En de reserve geeft maximale politieke beleidsvrijheid voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Bouwgrond in exploitatie

Voor elk ruimtelijk plan stelt de gemeente een grondexploitatieberekening op. Dit is een meerjarige financiële doorrekening van de kosten en opbrengsten. Deze berekening geeft (een financieel) inzicht in het geheel van activiteiten en werkzaamheden voor:

- verwerving;
- het bouw- en woonrijp maken;
- de uitgifte van gronden.

Algemene reserve grondexploitatie

De algemene reserve grondexploitatie vormt het weerstandsvermogen om algemene risico's te kunnen opvangen. Het volume onderhanden werk en de omvang van de risico's begrenst de omvang van deze reserve (zie paragraaf weerstandsvermogen).

Om algemene risico's in beeld te brengen wordt de projectenportefeuille doorgelopen en een risicoparagraaf opgesteld. Risico's worden zoveel mogelijk gekwantificeerd. Vervolgens wordt rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. Over het resultaat hiervan wordt een minimumpercentage en een maximumpercentage toegepast omdat niet alle risico's zich gelijktijdig voor (kunnen) doen.

De omvang van de algemene reserve grondbedrijf is minimaal:

- 1% van het volume aan onderhanden werk;
- 15% van de omvang van de risicoparagraaf van het Grondbedrijf;
- en een risicobuffer van €500.000.

De omvang van de algemene reserve grondbedrijf is maximaal:

- 2% van het volume onderhanden werk;
- en 30% van de omvang van de risicoparagraaf van het Grondbedrijf.

Verliesnemering

Soms heeft een project (bij de start of tijdens de loop van het project) geen sluitende grondexploitatie. Dan dekt de gemeente het tekort direct af uit de algemene reserve grondexploitatie.

Voor (deel)gebieden binnen het Masterplan Oldenzaal Centraal geldt dezelfde handelswijze. Alleen verrekenet de gemeente de resultaten met de bestemmingsreserve Oldenzaal Centraal.

Resultaatsnemering

Soms sluit de gemeente een grondexploitatie af met een positief resultaat. Dit resultaat brengt de gemeente dan naar de algemene reserve grondexploitatie. Ditzelfde geldt voor tussentijdse winstnemingen.

(Tussentijdse) winstnemingen worden gedaan op basis van de wettelijk voorgeschreven 'percentage of completion' methode (POC). De gemeente neemt naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst:

- wanneer de gemeente kosten heeft gemaakt;
- en opbrengsten realiseerde;
- en voldoende geld in de grondexploitatie resteert voor het afdekken van risico's in het project.

Reserve Oldenzaal Centraal (OC)

De reserve Oldenzaal Centraal is gevormd voor het herinrichten van de stationsomgeving. Het is een omvangrijk stadsvernieuwingproject met een substantieel financieel tekort. Daarom vormde de gemeente een aparte reserve zodat realisatie mogelijk wordt.

De reserve Oldenzaal Centraal voedt de gemeente met maximaal € 2 miljoen per jaar. Alleen als en voor zover het bedrijfsresultaat en de ondergrens van de algemene reserve dit toelaten. Om ongelimiteerde reservevorming te voorkomen is een plafond vastgesteld. Dit plafond ligt in 2026 op € 6,5 miljoen vrij besteedbaar. Toevoeging aan de Reserve Oldenzaal Centraal vindt plaats op basis van het Cascademodel vanuit de Algemene Reserve Grondexploitatie

Planontwikkeling van het gebied aan de noordzijde van het spoor resteert nog. Dit betreft het gebied van het Landreben tot de parkeervoorzieningen bij het station. Daarnaast kunnen zich bij de realisatie van de ontwikkeling aan de zuidzijde van het spoor nog tegenvallers voordoen. Voor deze beide situaties kan de gemeente de reserve Oldenzaal Centraal inzetten.

Reserve Jufferbeek Noord (JN)

In de kadernota 2022 besloot de gemeenteraad om geld in de bestemmingsreserve strategische voorraad te reserveren. Met dit geld kan de gemeente starten met verwerven van grond in het gebied "Ontmoeten en verbinden". Op deze wijze kan de gemeente ook deze locatie actief ontwikkelen. Daarnaast kan de gemeente met dit geld overgaan tot gelegenhedaankopen in overige delen van het plangebied.

De gemeente stelt een werkkapitaal van €500.000 per jaar beschikbaar. Dit zet de gemeente in voor:

- strategische grondaankopen;
- optimalisatie van (verkeer en water) voorzieningen;
- bijdragen in gewenste/noodzakelijke verhuizingen van bewoners etc.

Uit 2024 zat voor Jufferbeek Noord €3.143.000 in deze reserve. Bij de jaarrekening 2025 zal daar, mits het saldo toereikend is, weer €500.000 aan worden toegevoegd na bestemming van het resultaat.

Voordat de realisatie van een fase start, dekt de gemeente eventuele tekorten van die fase volledig af.

Cascademodel

Voor de schematische voorstelling van de geldstromen binnen het grondbedrijf geldt het cascade-model.

Afsluiting complexen

De gemeente sluit grondexploitaties af in de jaarrekening, wanneer:

- de gemeente alle grond heeft verkocht;
- en goed overziet welke werken de gemeente nog moet uitvoeren.

Voor de nog uit te voeren werken hevelt de gemeente de middelen over naar het grondexploitatie-complex “nog af te werken exploitaties”.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De gemeente is vennootschapsbelastingplichtig:

- voor activiteiten waarin zij deelneemt aan het economisch verkeer;
- en waarbij zij zich als fiscale onderneming opstelt.

Over de fiscale winst betaalt de gemeente belasting. Het leveren van bouwgrond is VpB-plichtig.

Nieuwe grondexploitatiecomplexen brengt de gemeente fiscaal in met een taxatie van de marktconforme waarde. Landelijk bestaat er discussie of dat de meest geëigende manier is. In de algemene risicoreserve neemt de gemeente dit risico mee.

Actualiteiten

In 2025 hebben we de nota Grondbeleid geactualiseerd. De nieuwe nota zal naar verwachting eind 2025 of begin 2026 worden vastgesteld door de Raad. Het gevoerde grondbeleid heeft in het verleden zijn vruchten afgeworpen en wordt op basis van de geactualiseerde nota vrijwel ongewijzigd gecontinueerd. In de geactualiseerde nota zijn onder andere de effecten van de Omgevingswet verwerkt, alsmede de gewijzigde marktsituatie (zowel voor woningbouwgrond als voor bedrijfsgrond). Het grondbeleid voor de komende jaren moet de ruimtelijke ontwikkeling van Oldenzaal blijven waarborgen.

Ontwikkelingen grondexploitaties

De markt voor bouwgrond

De vraag naar bouwgrond blijft onverminderd groot. Daarnaast stegen de kosten voor initiatiefnemers:

- De hypotheekrente loopt slechts licht terug.
- De bouwkosten blijven hoog door de grote vraag. De voortdurende oorlog in Oekraïne zorgt voor onrust op de internationale markten.
- Daarnaast zijn door allerlei ontwikkelingen meer onderzoeken nodig, denk bijvoorbeeld aan stikstof.

Woningbouwmarkt

Groei van de woningvoorraad, nieuwe woonconcepten, krimp en vergrijzing, duurzaamheid en gasloos bouwen en opvang van asielzoekers zijn nog steeds de aandachtspunten bij woningbouwontwikkelingen.

De behoefte aan woningen is onverminderd groot. Met de gemeentelijke sleutelprojecten Graven Es, Gravenbeek en Stakenbeek 2e fase biedt de gemeente de komende jaren een gevarieerd aanbod aan kavels voor particulieren en ontwikkelende partijen. Daarnaast zijn diverse kleinere locaties in ontwikkeling, zoals de Kaltersweide en de Graven Es Gravenweide.

De prijzen van koopwoningen lopen nog steeds op. Door de aanhoudende krapte, dalende hypotheekrente, stijgende lonen en ruimere leennormen is de verwachting dat deze woningstijging ook in 2026 aanhoudt. Door de prijsstijgingen komt de betaalbaarheid van woningen verder onder druk te staan (verwachtingen gebaseerd op basis van de Outlook Grondexploitatie 2025).

Risico blijft verder de nog steeds stijgende civiele kosten waardoor de haalbaarheid van kleinschalige ontwikkelingen onder druk blijft staan. De gemeente toetst regelmatig of de grondprijzen nog marktconform zijn.

Markt voor bedrijfskavels

In de regio zijn steeds minder bedrijfskavels beschikbaar. De vraag naar bedrijfskavels op Jufferbeek Zuid is dan ook groot. Veel kavels zijn in optie genomen. Stijgende bouwprijzen en hogere eisen bij de realisatie van bedrijfsgebouwen maken het steeds lastiger om een bedrijfspand te realiseren. De economische onzekerheid maakt ondernemers voorzigtiger.

De uitgiftecriteria voor de nog beschikbare kavels zijn eind 2023 vastgesteld. De kavels zijn vanaf dat moment weer actief in de verkoop gezet. De verkaveling van het bedrijventerrein maakt dat nieuwe bedrijfsvestigingen zich soms wat meer naar de situatie moeten plooiën en daarbij soms een hogere prijs voor een zichtlocatie moeten betalen en aan hogere beeldkwaliteitseisen moeten voldoen nu de meeste courante kavels uitgegeven zijn.

Parameters

De bouwkosten zijn in 2024 gematigd gestegen. De personeelskosten stegen, terwijl de materiaalprijzen stabiliseerden. In 2025 heeft deze stijging zicht voortgezet. Onder andere de handelstarieven en de onzekerheid daaromtrent vanuit de Verenigde Staten zorgen voor onzekerheid. Daarnaast heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken vanaf januari 2025 de milieuprestatie-eisen voor nieuwe gebouwen aangescherpt om verduurzaming in de bouw te bevorderen. Naar verwachting zal dit leiden tot een gematigde stijging van de bouwkosten. Conform de Outlook Grondexploitaties 2025 worden voor de korte termijn geen extreme bouwkostenstijgingen verwacht.

De kostenontwikkeling Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) volgt een vergelijkbaar patroon als de bouwkosten, met ook in deze sector een aanhoudend personeelstekort. Onder andere de energietransitie en klimaatadaptatie stellen hoge eisen aan de infrastructuur. Naar verwachting zullen de GWW-kosten op korte en middellange termijn gestaag verder stijgen.

Risicomaatregelen grondbedrijf Oldenzaal

Hoe de markt er over enige tijd uitziet is gezien bovenstaande ontwikkelingen erg onzeker en naast de genoemde onvoorspelbaarheid over de handelstarieven ook nog steeds sterk afhankelijk van de duur van de oorlog in Oekraïne. Mochten zich verdere nadelige ontwikkelingen voor gaan doen dan zullen de gevolgen naar verwachting het grootst zijn voor het complex Bedrijventerrein Jufferbeek Zuid en voor die woningbouwcomplexen waar relatief nog veel werkzaamheden uitgevoerd moeten worden, dan wel grondverkoop moeten plaatsvinden (met name Oldenzaal Centraal Stakenbeek 2e fase, Graven Es/ Gravenbeek en Saasvelderlaan/Kaltersweide).

In de complexen waar nog (veel) grond uitgegeven moet worden, houden we onder de project specifieke risico's rekening met vertraging in de uitgifte.

De inflatie vertoont momenteel een dalende tendens. De ECB heeft de eerste renteverlaging eind 2024 doorgevoerd. Mede gebaseerd op de uitgesproken inflatieontwikkeling in de Outlook Grondexploitaties 2025, is de verwachting dat de inflatie voor 2025 en 2026 iets zal teruglopen (bandbreedte 1,5% tot 3,5%). Met deze inflatieontwikkeling houden we rekening bij de bepaling van de hoogte van de algemene risico's c.q. de bepaling van de omvang reserve van het grondbedrijf en bij het bepalen van de omvang van markt- en conjunctuurrisico's in relatie tot de nog te maken kosten voor de grondexploitaties.

Gebiedsontwikkelingen

Per grondexploitatiecomplex raamt de gemeente kosten en/of opbrengsten voor de looptijd van het project. Deze ramingen deelt de gemeente op in jaren. Soms maakt de gemeente in een jaar meer kosten dan begroot. Dan resteren minder kosten voor de volgende jaren. En andersom geldt hetzelfde wanneer de gemeente minder kosten maakt dan begroot. En ditzelfde geldt voor de opbrengstenkant.

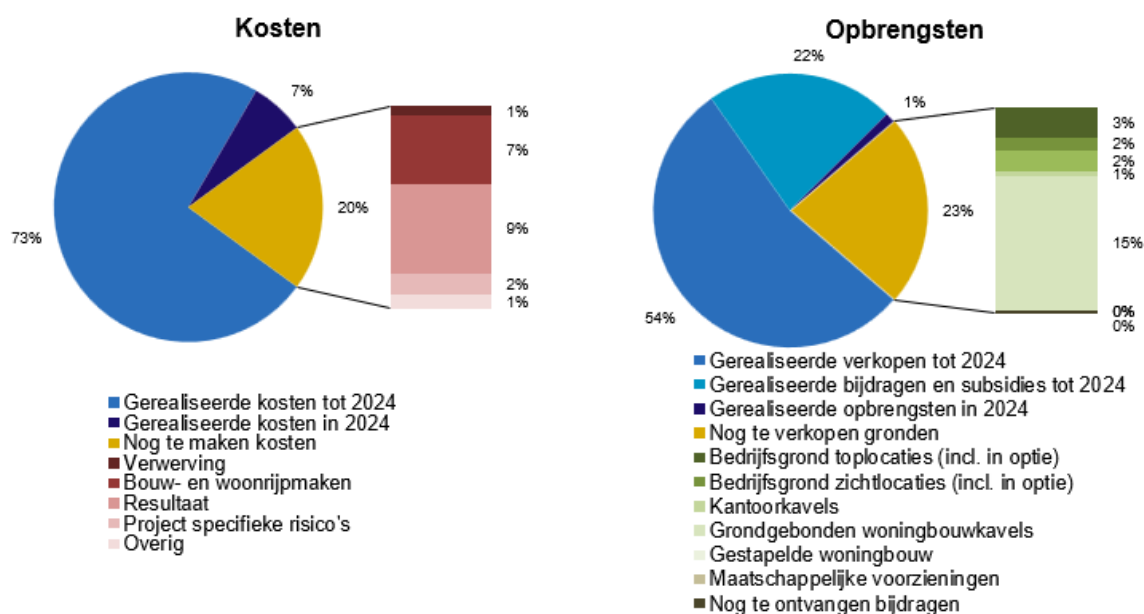
Uit 2024 bedragen de nog te maken kosten voor de complexen bouwgrond in exploitatie afgerond €21 miljoen en de opbrengsten €40 miljoen. Het verschil is de boekwaarde (de gerealiseerde kosten en opbrengsten) met het nog te verwachten resultaat, inclusief project specifieke risico's.

In de begrotingsperiode 2026-2029 worden met name kosten gemaakt voor het bouw- en woonrijp maken van de complexen Jufferbeek Zuid, De Graven Es, Gravenweide en Gravenbeek, Oldenzaal Centraal Stakenbeek 2 en voor Singelpark Deurningerstraat. De jaarlijkse prognose voor grondverkopen bedraagt ca. €6,7 miljoen. Dit betreffen met name verkopen op bedrijventerrein Jufferbeek Zuid en woningbouw kavels aan de Kaltersweide, de Graven Es, Gravenbeek en Oldenzaal Centraal fase 2.

Gerealiseerde kosten en opbrengsten van de bouwgrond in exploitatie

Boekwaarde 1-1-2024: - € 2.326.000

Boekwaarde 31-12-2024: +€ 2.163.000

De gemeente rekent grondexploitaties jaarlijks door en zet daarbij de prognose voor de werkzaamheden in een meerjarenplanning in de exploitatieopzet. Bij de jaarlijkse herziening van de exploitatieopzetten in het najaar worden alle kosten en opbrengsten geactualiseerd (voor het totaal en voor de planning op jaarbasis). Verschillen worden bij de vaststelling van de herzieningen toegelicht.

Elk grondcomplex heeft een component 'resultaat'. Wanneer de overige kosten gerealiseerd worden en grondverkopen conform de begroting plaats vinden zal de komende jaren met name winst kunnen worden genomen uit de complexen bedrijventerrein Jufferbeek Zuid, De Kaltersweide en De Graven Es Gravenweide. De actuele prognose van het verwachte resultaat van de totale grondexploitatie (looptijd augustus 2024 tot en met 2030) bedraagt €17,3 miljoen. Dit resultaat is inclusief de project specifieke risico's. De project specifieke risico's worden binnen elke grondexploitatie zoveel mogelijk afgedekt. Wanneer risico's zich niet voordoen, vallen bijbehorende bedragen vrij via winstneming uit de complexen.

De algemene risico's (risico's ten gevolge van conjunctuurschommelingen, inflatie, veranderende wet- en regelgeving) worden binnen marges afgedekt met de algemene reserve van het grondbedrijf.

Belangrijkste ontwikkelingen

Bedrijventerrein Jufferbeek Zuid

De afgelopen jaren werden kavels uitgegeven aan bedrijven op volgorde van binnenkomst van de vraag en de specifieke eisen aan een kavel. Nu er steeds minder grond beschikbaar is en een aantal opties door gegadigden voor een bedrijfskavel is beëindigd, heeft de gemeente in 2023 en 2024 gewerkt aan voorrangscriteria om de resterende kavels te kunnen verkopen. Plannen voor kavels waar al opties zijn gesloten, zijn verder uitgewerkt. Er is belangstelling voor de resterende bedrijfskavels.

Woningbouwkavel voor wijkers aan de Oude Oldenzaalsestraat

Aan de Oude Oldenzaalsestraat/Ootmarsumsedijk deden zich conform deze laatste begroting geen ontwikkelingen voor. Er zijn op dit moment geen belangstellenden voor de laatste kavel in dit plangebied. De kavel blijft gereserveerd voor wijkers.

Woningbouw kavels voor wijkers op de locatie Kaltersweide

Na de tweede sanering is in het resterende plangebied in 2023 opnieuw bouwrijp gemaakt omdat het niet meer aan de eisen van de huidige tijd voldeed.

De afwatering is gewijzigd en de bestrating is aangepast. De reguliere verkoop van de 6 kavels zijn medio 2024 in de verkoop aangeboden. De oppervlakte van die kavels varieert van 1.305 tot 2.432 m². De belangstelling voor deze kavels is onverwacht hoog. Als de belangstelling in de periode van betaalde opties zo groot blijft, kan de planning voor de verkoop van de kavels bij de eerstvolgende herziening positief worden aangepast. Voor de 6 resterende kavels voor de wijkers zijn nog geen gegadigden omdat onderhandelingstrajecten met wijkers veel tijd kosten. Bij de herziening in 2024 schoof de gemeente de raming voor de verkoop van de kavel door tot 2032.

Woningbouwontwikkeling in De Gravenweide

Eind 2022 is de locatie bouwrijp gemaakt en hebben ook de eerste verkopen plaats gevonden. Een projectontwikkelaar nam de grond af voor de 29 projectkoopwoningen en er werden al twee kavels voor particulier opdrachtgeverschap afgenomen. Medio 2024 zijn de overige 15 kavels voor particulier opdrachtgeverschap nagenoeg verkocht. Als gevolg van alle verkopen is het risico over de verkopen teruggebracht naar 0. De Gravenweide is een vervolg op het exploitatiegebied Graven Es 9. Het betreft maar een relatief klein gebied.

Woningbouwontwikkeling in de Gravenbeek

Omdat de woningbehoefte op dit moment erg groot is, wordt na gebied 10A deze locatie gebied 10B verder ontwikkeld. Het betreffende gebied is ontwikkeld ten behoeve van woningbouw in de vrije sector en sociale huur. De bebouwing is voor zowel vrijstaande woningen, twee onder een kap woningen, rijwoningen en appartementen. In totaal is circa 48.000 m² uitgeefbaar. De uit te geven grond vrije sector is bij de opening van dit complex getaxeerd op € 300 per m² excl. btw. De grondprijs is medio 2024 opnieuw getaxeerd en verhoogd naar €315 per m². In totaal worden er 56 woningen (incl. woonwagens) in de sociale huur gerealiseerd. Dit is 30% van het totale aantal woningen van 187. In 2024 is gestart met het bouwrijp maken, na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Afronding van het complex Oldenzaal Centraal De Stakenbeek 1e fase

Dit complex bevindt zich in de afrondende fase. Het bouwrijp maken startte in 2015 en voerde de gemeente uit in twee delen. Aansluitend daarop werden de bouw kavels te koop aangeboden. De kavels van beide delen zijn nagenoeg verkocht. Op dit moment staat nog 1 kavels voor vrijstaande woningen in de verkoop. Een gemeentelijke woning is tijdelijk ingepast. Als deze vrijkomt wordt deze gesloopt en wordt de kavel aangeboden. De opbrengst van deze kavel en de sloopkosten van de woning zijn in de exploitatie meegenomen. Aan de zijde van de Stakenbeek zijn de werkzaamheden (nagenoeg) afgerond. De beek is uitgebaggerd, de voet- en fietspaden aan beide zijden van de beek zijn gereed. De brug over de beek, een verbinding tussen Zuid Berghuizen en het plangebied, is geplaatst en in gebruik genomen en de beschoeiingen in de vorm van schanskorven, zijn gereed. Ook het groen is zover mogelijk aangelegd. Het plangebied is inmiddels grotendeels woonrijp.

Woningbouwontwikkeling in Oldenzaal Centraal De Stakenbeek 2e fase

In 2024 zijn nagenoeg alle nog resterende opstallen gesloopt voor zover niet (tijdelijk) gehandhaafd en zijn de gronden gesaneerd. Deels liep dat door in 2025. Vervolgens wordt de locatie bouwrijp gemaakt inclusief de aanleg van de geluidswal.

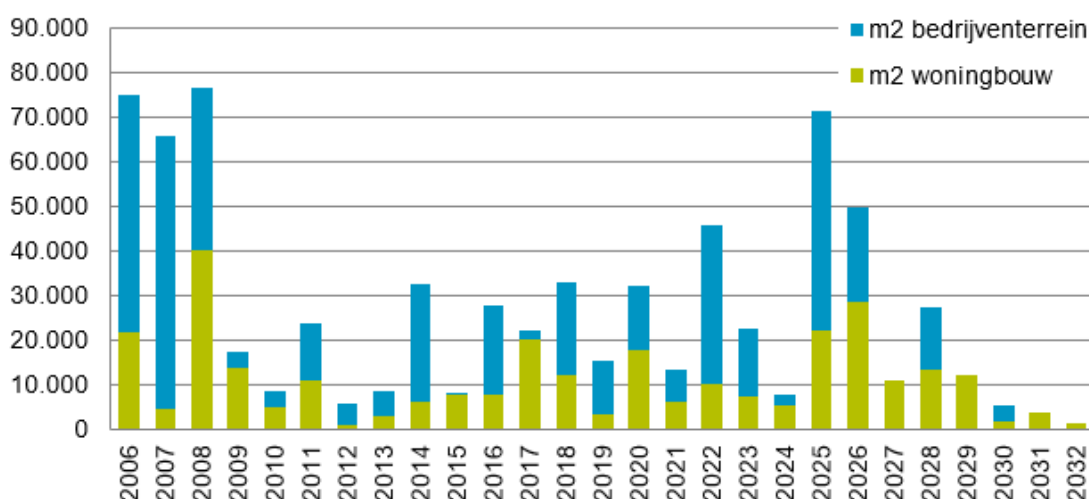
Herontwikkeling van het Topsportpand tot een versterkende functie in het Singelpark

Bij de herziening 2022 verwachtten we dat het wedstrijdprogramma in 2022 afgerond zou worden en dat de wedstrijdontwikkeling in 2023 duidelijkheid zou geven over het programma. In werkelijkheid werkten we in 2023 nog steeds aan het wedstrijdprogramma voor de herontwikkeling voor deze locatie en is de verwachting dat we het programma na de zomer uit gaan zetten. In 2023 verhuurde de gemeente het pand nog, maar de huuropbrengsten bleven flink achter bij de beheerslasten. Eind 2023 startten we de voorbereidingen op van de beëindiging van de verhuur en de sloop van het gebouw. Uiteindelijk is begin 2025 het pand door de laatste huurder opgeleverd en is met de sloop gestart.

Gronduitgifte

De grafiek over de gronduitgifte laat duidelijk zien hoe grillig grondverkoopten verlopen. De uitgifte van bedrijfsgrond schommelt vooral door het incidentele karakter van de verkopen. De grafiek laat in de jaren 2013 tot en met 2024 de schommelingen in de kaveluitgiftes zien.

Verkochte en prognose te verkopen vierkante meters

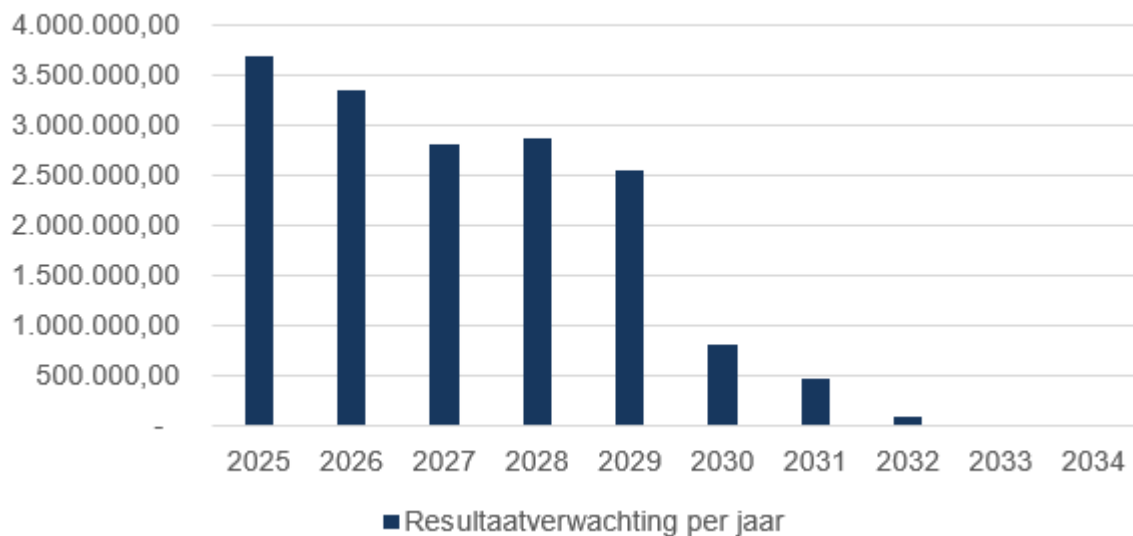

De planningen voor de realisatie en uitgifte van de grondexploitatiecomplexen zijn voorzichtig en passen binnen de (met de provincie gemaakte) afspraken. De woningbehoeftecijfers laten zien dat de vraag de eerste jaren niet daalt. Daarom brengt de gemeente de komende tijd ook weer delen van de strategische voorraad tot ontwikkeling.

Prognose resultaten (basis herziening 2024)

Per grondexploitatiecomplex maakt de gemeente een raming van verwachte resultaten op basis van de 'percentage of completion' methode. Voor de komende jaren verwacht de gemeente de volgende resultaten te realiseren:

Resultaatverwachting grondexploitatiecomplexen

In de complexen wordt ook rekening gehouden met project specifieke risico's. Als (een deel van) deze risico's zich niet voordoen, zal het resultaat toenemen. Omgekeerd als de risico's groter zijn dan verwacht zal het resultaat afnemen. Deze resultaatverwachting is exclusief de tussentijds te nemen verliezen, onder andere afwaarderingen niet in exploitatie genomen gronden c.a. Tegelijkertijd is het zo dat wanneer prognoses over grondverkoop of te maken kosten afwijken van de prognose, resultaten heel anders uit kunnen vallen.

Op het moment dat resultaten vrijvallen uit de complexen wordt het cascade model toegepast. Zie ook de vastgestelde nota grondbeleid. Pas als voorzieningen zijn getroffen, reserves op niveau zijn en de algemene reserve van het grondbedrijf haar maximum overschrijdt, valt het meerdere vrij in het concern. Bij een tekort zal vanuit de algemene reserve van het concern bijgestort moeten worden.

De gemeente houdt rekening met verliesgevende complexen die de komende jaren in exploitatie komen. Op dit moment voorzien wij dat het merendeel van de strategische voorraad tot niet winstgevende ontwikkelingen leiden. Het betreffen inbreidingslocaties met beperkte ontwikkelmogelijkheden. We sparen concreet al voor Jufferbeek Noord. Dit heeft consequenties voor het toekomstig resultaat.

Als complexen verliesgevend zijn, dekt de gemeente dit verlies af voordat zij een grondexploitatie-complex opent. Dit deed zich voor bij de projecten van Oldenzaal Centraal 1e en 2e fase en bij de herontwikkeling van de Deurningerstraat 39 (onderdeel Singelpark).

Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven wij een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het uitvoeren van onderhoud. Deze uitgaven zijn opgenomen in de verschillende programma's van de begroting. Deze uitgaven worden vanuit een vooraf vastgesteld beleid uitgevoerd waarvan de uitgangspunten in deze paragraaf zijn opgenomen.

Openbare ruimte

Wij zijn de beheerder van de openbare ruimte en hebben een belangrijke rol in de realisering en instandhouding daarvan. Conform de BBV bevat deze paragraaf de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het overzicht is uitgebreid met civiele kunstwerken, verkeersregelininstallaties, speelvoorzieningen en sportvoorzieningen. Per kapitaalgoed is het beleidskader inclusief ambitieniveau aangegeven, hoe het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd en wat het onderhouds-niveau is. Tenslotte zijn de beschikbare middelen weergegeven. De keuzes, die de komende jaren gemaakt worden om de gemeentelijke begroting evenwichtig te houden, hebben ook gevolgen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Er wordt van uitgegaan dat de inzet van middelen in de openbare ruimte zodanig gekozen wordt dat er geen sprake is van kapitaalvernietiging. Wel kan dit inhouden dat, als een onderdeel in de openbare ruimte op termijn in zijn geheel vervangen moet worden, de keuze gemaakt kan worden deze vervanging enige jaren uit te stellen. Het betreffende onderdeel wordt dan gedurende die periode op een lager niveau beheerd en onderhouden, maar zodanig dat in ieder geval de veiligheid gewaarborgd is. Hierbij kan men bijvoorbeeld denken aan geormerkte wegvakken die op termijn in zijn geheel met fundatie en onderliggende riolering vervangen moeten worden, gebouwen die op termijn op de nominatie staan om gesloopt te worden, stukken openbaar groen die op termijn geheel heringericht worden.

In 2019 is hiervoor een integrale beleidsvisie voor de openbare ruimte “Visie beheer openbare ruimte Oldenzaal 2020-2024” opgesteld en door de raad in haar vergadering van november 2019 vastgesteld. Deze visie is gebaseerd op de volgende bouwstenen:

- Wij zorgen dat de openbare ruimte overal in Oldenzaal goed en veilig gebruikt kan worden;
- We beheren de openbare ruimte duurzaam, met oog voor mens en milieu;
- Ons beheer zorgt voor een aantrekkelijke en verzorgde openbare ruimte;
- Waar mogelijk beheren we samen met bewoners en bedrijven;
- We beheren slagvaardig en kosteneffectief.

De budgetten die beschikbaar zijn gesteld door de raad voor het opwaarderen van de openbare ruimte zijn vanaf 2019 geïndexeerd.

Integraal beheer en onderhoud

In vervolg op de vastgestelde visie is in 2020 het eerste meerjaren uitvoeringsplan (MJUP) opgesteld. In de raadsvergadering van december 2024 is de laatste versie van dit uitvoeringsplan vastgesteld. In 2026 wordt, overeenkomstig de programmering van dit plan, gewerkt aan de uitvoering. Op deze manier willen we het beheer van de wegen, rioleringen, openbare verlichting, groen, civieltechnische kunstwerken en speelvoorzieningen in Oldenzaal inzichtelijker maken. Het onderhoud kan hierdoor meer integraal, efficiënter en doelmatiger worden uitgevoerd. Hierbij wordt gezorgd voor zoveel mogelijk synergie door onderhoudsmaatregelen te combineren en af te stemmen op ruimtelijke, autonome en maatschappelijke ontwikkelingen. Dit gebeurt met de beschikbare financiële middelen. Daarnaast wordt goed gekeken naar de mogelijkheden van subsidies. We beschikken over veel kennis en ervaring op het gebied van integraal onderhoud van de openbare ruimte. De kwaliteit wordt jaarlijks gemonitord en regelmatig onafhankelijk getoetst. De resultaten worden ingevoerd in de beheerapplicaties zodat alle gegevens centraal en up to date beschikbaar zijn. De beheerdata zijn gekoppeld aan het kaartmateriaal zodat de gegevens ook goed op tekening gepresenteerd kunnen worden.

Wegen

Product	Onder het product wegen vallen alle wegen binnen en buiten de bebouwde kom. Het betreft de wegen eigendom van de gemeente. Totaal asfalt: 763.991 m ² Totaal elementen: 1.214.320 m ² , waaronder elementen rijbanen: 403.571 m ² , elementen fiets en voetpaden: 498.826 m ² , elementen overig: 311.923 m ² Totaal half verhard: 29.492 m ² , totaal onverhard: 15.370 m ² Totale lengte van de wegen in Oldenzaal bedraagt: ca. 185 km.
Doel	Goed ingerichte en veilige wegen.
Beleid	De gemeenteraad heeft in 2024 het beleidsplan wegbeheer “Inzicht in de wegbeheerstrategie en planningen” vastgesteld. In 2025 is er een wegininspectie uitgevoerd en is het huidige beleidsplan geactualiseerd.
Uitvoering	Alle onderhoudswerkzaamheden voor het asfalt worden uitgevoerd door derden. De onderhoudswerkzaamheden aan de elementverharding gebeurt door derden, aangevuld met de inzet van de eigen dienst. De werkzaamheden die uitgevoerd door derden worden conform de regels aanbesteed.
Kwaliteit	De gegevens van de wegen zijn opgenomen in het wegbeheerprogramma ‘Obsurv’. In het voorjaar van 2025 zijn alle wegen geïnspecteerd (2-jarige cyclus). De onderhoudswerkzaamheden zijn, waar nodig, afgestemd op deze inspecties.

Planning/toekomst	In het MJUP dat eind 2025 aan de raad zal worden aangeboden wordt de planning voor de komende 2 jaren voorgesteld.
Budget	Het huidige budget van uitbestede werkzaamheden voor 2026 bedraagt: €300.000 dagelijks onderhoud asfalt en elementenverharding Het investeringsbudget voor wegen bedraagt: € 875.000 vervanging bovenste verhardingslaag asfalt €1.625.000 vervangingsinvestering verhardingen Totaal budget wegen €2.800.000
Confrontatie	Het jaarlijks beschikbare budget voldeed niet meer om al het onderhoud uit te voeren. Bovendien werden er regelmatig (asfalt)onderhoudsgeld bijgedragen aan civiele projecten. Het onderhoudsbudget voor verhardingen is in het Beheerplan Wegen gerepareerd om, voor 2026 en verder, de wegen op een basisniveau te handhaven volgens de Wegbeheerssystematiek. Daarnaast hebben de werkzaamheden van netwerkbeheerders aan kabels en leidingen invloed op de kwaliteit van onze wegen. Het nieuwe MeerJaren UitvoeringsPlan dat in 2025 wordt opgesteld, biedt de gelegenheid om het onderhoud op een meer integrale en doelmatige wijze uit te voeren. Dit zorgt ervoor dat de beschikbare budgetten op de meest efficiënte manier worden ingezet om het overeengekomen kwaliteitsniveau zo veel mogelijk te waarborgen en kapitaalverlies te minimaliseren.
Conclusie	De wegen voldoen, over het algemeen, aan het onderhoudsniveau basis. In de toekomst staat de kwaliteit onder druk, vanwege einde levensduur diverse wegen. Daarop is er in 2025 besloten het jaarlijks budget verhogen om de basiskwaliteit te borgen.

Openbare verlichting

Product	Onder het product openbare verlichting valt alles met betrekking tot straatverlichting, aanlichten van gebouwen, monumenten en bomen
Doel	Goed ingerichte en veilige verlichting. Het verhogen van persoonlijke, sociale - en verkeersveiligheid.
Beleid	In mei 2025 heeft de gemeenteraad het beleidsplan openbare verlichting (2025-2034) vastgesteld. De belangrijkste beleidsuitgangspunten zijn: <u>Gewenste onderhoudsniveau</u> Het onderhoudsniveau 'basis' geldt voor de hele stad met uitzondering van winkelcentra/ busstation en groene loper, daar geldt niveau A (conform CROW) i.v.m. representatieve uitstraling. <u>Verlichtingsniveaus</u> De huidige verlichtingsniveaus geven geen problemen. Bij nieuwe aanleg, en indien nodig bij reconstructies, wordt aangesloten bij de aanbevelingen van de Nederlandse Stichting voor verlichtingskunde. <u>Vervanging</u> In het beleidsplan wordt aangegeven op basis van welke prioriteit masten en/of armaturen worden vervangen: 1. Extreem verouderde lichtmasten (>50 jaar): armaturen waarvan de lampen niet meer leverbaar zijn; (Inmiddels zijn deze uitgefaseerd.) 2. Lichtmasten en armaturen die niet duurzaam zijn en of ouder zijn dan 40, respectievelijk 20 jaar; 3. Niet- energiezuinige armaturen. Indien lampen/armaturen/masten worden vervangen wordt gekozen voor de ledlamp. Oldenzaal realiseert inmiddels al een energiebesparing van 48% ten opzichte van 2013. Met de uitvoering van dit plan wordt het landelijke doel van 50% energiebesparing in 2030 naar verwachting ruimschoots behaald. Naast de positieve impact op duurzaamheid levert het LED-beleid ook een verlaging op het energiegebruik en onderhoudskosten.
Uitvoering	Wij laten alle onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door derden en deze worden conform de regels aanbesteed.
Kwaliteit	We bezitten een actueel overzicht van alle beheerobjecten. Een externe partij verzorgt via een prestatieafspraken dat altijd minimaal 98% van de openbare verlichting brandt, en dat storingsmeldingen, binnen vastgestelde tijdsnormen, worden opgelost. De in 2019 gehouden inventarisatie is de basis geweest voor het beheren van de aanwezige lichtmasten en armaturen, de technische en economische levensduur. Oldenzaal beschikt over 8.046 lichtmasten en 8.293 armaturen.
Planning/toekomst	Jaarlijks voeren wij onderhoud uit aan ons areaal. Dit gebeurt op basis van een theoretische benadering, Om het beschikbare budget van de uit te voeren werkzaamheden en de benodigde capaciteit evenwichtig te verdelen, streven we naar een gelijkmatige jaarlijkse vervanging. Deze planning stemmen we af op het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MJUP) en nemen we daarin op.
Budget	Het budget voor (klein) onderhoud, energiekosten, sanering en overige kosten is €283.044. Daarnaast is er nog rekening gehouden met vervangingen van de lichtmasten en armaturen. Dit bedrag wordt verkapitaliseerd.
Confrontatie	Het budget is in 2026 toereikend om de openbare verlichting op het niveau te houden, zoals in het geldende beleidsplan omschreven.

Conclusie	Wij voldoen aan de prestatieafspraken dat 98% van de verlichting brandt. In de meerjaren planning (MJUP) wordt de noodzakelijke vervanging opgenomen passend binnen het beschikbare budget. We verwachten dat het budget voldoende is om de werkzaamheden uit te voeren.
------------------	--

Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Product	Onder het product verkeersregelininstallaties (VRI's) vallen de 9 VRI's in Oldenzaal
Doel	Goed ingerichte, voldoende werkende installaties en daarmee het borgen van de verkeersveiligheid.
Beleid	We hanteren bij het ontwerp, beheer en onderhoud van de verkeersregelininstallaties de richtlijnen van CROW (CROW-Publicatie 213 'Handboek verkeerslichtenregelingen'). In de "Visie beheer openbare ruimte Oldenzaal 2020-2024" zijn tevens de VRI's opgenomen.
Uitvoering	Aan de VRI's wordt uitsluitend correctief onderhoud uitgevoerd. Dit onderhoud wordt uitgevoerd door derden en is bij één onderhoudsbedrijf ondergebracht. Wij hebben hierin de regio's. Dit vraagt voldoende inzicht in de werking en functionaliteit van verkeersregelinstallaties, zoals storingen en onderhoudsrondes. We hebben hiertoe een informatiesysteem ingericht en sturen, waar nodig, op basis van deze verkregen informatie tijdig bij. Weggebruikers kunnen een storing melden via het Meldpunt Openbare Ruimte of via het digitaal loket. Met behulp van de beheerapplicatie worden de storingen uitgelezen. Voor het oplossen van (urgente) storingen in de automaatshakelkast wordt een externe onderhoudsdienst ingeschakeld.
Kwaliteit	De gemeente Oldenzaal heeft 9 VRI's in beheer. Deze installaties zijn aangesloten op het laagspanningsnet van Coteq netbeheer. Er wordt uitsluitend correctief onderhoud uitgevoerd. In 2026 willen we 5 VRI's ombouwen tot IVRI's dit zal leiden tot nog een betere doorstroming, meer veiligheid, milieuwinst en voorrang voor prioriteitsvoertuigen.
Planning/toekomst	Beheer en onderhoud wordt uitgevoerd binnen de uitgangspunten van het geldende beleidsplan. De aanbesteding van de ombouw naar IVRI's wordt voorbereid. Na aanbesteding is er zich op de te verwachten onderhoudskosten.
Budget	Het onderhoudsbudget is waarschijnlijk niet toereikend in 2026 door de nieuwe IVRI's
Confrontatie	Het huidige budget in de begroting is niet toereikend om het hierboven genoemde onderhoud uit te voeren. Door de nieuwe IVRI's zullen meer kosten op hosting en abonnementskosten komen. Indien oudere verkeersregelininstallaties door een storing uitvallen, waar reparatie geen oplossing meer biedt en vervanging van de betreffende verkeersregelininstallatie noodzakelijk is, moet een voorstel worden gedaan voor de benodigde financiële middelen.
Conclusie	Waar nodig wordt aan de VRI's onderhoud gepleegd. We verwachten dat het budget in 2026 niet toereikend is om het noodzakelijke onderhoud uit te voeren en de kwaliteit te behouden.

Civieltechnische kunstwerken

Product	De in Oldenzaal te beheren civieltechnische kunstwerken zijn te verdelen over de groepen: houten bruggen, betonnen bruggen, stalen bruggen, duikers, tunnels, keerwanden & muren en overige.
Doel	De civieltechnische kunstwerken moeten heel en veilig zijn.
Beleid	Op 4 februari 2010 heeft de gemeenteraad het beleid voor het beheer van de kunstwerken vastgesteld (Planperiode 2010-2020). In het plan is beschreven hoe de kunstwerken planmatig in stand moeten worden gehouden. Daarbij heeft de raad ervoor gekozen kunstwerken te beheren volgens het scenario heel en veilig. Deze scenario's van beheer gelden nog steeds, wel dient er een nieuwe beleidsvisie opgesteld te worden. In de "Visie beheer openbare ruimte Oldenzaal 2020-2024" zijn ook de Civiel technische kunstwerken opgenomen.
Uitvoering	Wij laten alle onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door derden, aangevuld met eigen dienst. De werkzaamheden worden conform de regels aanbesteed.
Kwaliteit	De inspectie van kunstwerken is uitbesteed aan een extern deskundig bureau. Zij beheren ook de inspectie gegevens via het programma iASSET. In het najaar 2024 is er een nieuwe inspectieronde uitgevoerd. Ook wordt incidenteel gebruik gemaakt van een betontechnisch adviesbureau. Aan de hand hiervan is het uitvoeringsprogramma voor de komende 2 jaar opgesteld. In 2026 zal het onderhoud op basis van dit programma worden uitgevoerd. De staat van de civieltechnische kunstwerken is over het algemeen goed te noemen.

Planning/toekomst	Het aantal kunstwerken is de laatste jaren uitgebreid van 74 naar ruim 100 objecten. De recente areaaluitbreidingen betreffen nieuwe civiel technische kunstwerken en die vragen nu nog relatief weinig onderhoud. De uitkomsten van de inspectieronde van het najaar 2024 en de daaruit volgende meerjaren planning die voor de komende periode wordt opgesteld zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. De verwachting is echter dat het budget toereikend is. Volgende inspectierondes zullen meer inzicht moeten geven in de benodigde (extra) middelen om het noodzakelijke onderhoud voor de komende jaren uit te kunnen voeren.
Budget	Het budget voor het noodzakelijke onderhoud bedraagt in 2026 €101.604
Confrontatie	Het bedrag in de begroting is in 2026 naar verwachting toereikend om het hierboven genoemde beheer uit te voeren. Echter, door het gestaag toenemen van het aantal kunstwerken is het mogelijk dat het huidige budget op termijn niet meer toereikend is. Hier zullen te zijner tijd passende financiële maatregelen voor worden genomen. De viaducten vormen de grootste investering en hebben een lange levensduur van 60 jaar. Ze zijn bijna allemaal van recente datum; vervangingen van deze kunstwerken worden niet op korte termijn verwacht.
Conclusie	De staat van de civieltechnische kunstwerken is over het algemeen goed en we verwachten dat het budget voldoende is om het opgestelde uitvoeringsprogramma over 2026 uit te voeren.

Openbaar groen

Product	Onder het product openbaar groen vallen bomen, heesters, grassen, water en paden/(half)verhardingen
Doel	De aanwezigheid van goed onderhouden openbaar groen, draagt bij aan de leefbaarheid, de vitaliteit en een gevoel van veiligheid voor onze inwoners. De kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de aantrekkelijkheid van onze stad.
Beleid	In 2025/2026 wordt het nieuwe Water- en Klimaatadaptatieprogramma vastgesteld. In dit programma willen we verschillende losse visies op groen bundelen en combineren met het beleid voor blauw (water).
Uitvoering	Wij laten beheer- en onderhoudswerkzaamheden uitvoeren door de eigen dienst, waarbinnen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam zijn. Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd door derden. Dit gebeurt via aanbestedingen. Daarnaast blijven wij meer inwonerinitiatieven voor (openbaar) groen stimuleren. Hierbij krijgen de inwoners steeds meer een rol in aanleg, beheer en onderhoud.
Kwaliteit	Het openbaar groen wordt standaard onderhouden op een CROW-beeldkwaliteit niveau B (Basis), uitgezonderd het stadscentrum en de begraafplaatsen (niveau A). Hiermee wordt de leefbaarheid, de vitaliteit, de veiligheid en de aantrekkelijkheid van de stad op het gewenste niveau gehouden. Ook is het de bedoeling om, vanuit het nieuwe Water- en Klimaatadaptatieprogramma, uitgangspunten zoals biodiversiteit, duurzaamheid en participatie steeds meer vorm te geven. Waar mogelijk worden groenstructuren aan elkaar gekoppeld. Om het kwaliteitsniveau van het openbaar groen te controleren wordt maandelijks een schouw uitgevoerd. Dat is inclusief onkruid op elementverharding. Deze schouw wordt digitaal verwerkt met ons eigen beheersysteem van Obsurv. Waar nodig wordt direct gestuurd op de uitvoering. Binnen Obsurv is ook een module voor het bomenbestand opgenomen. Hierin worden de controles en de vervolgacties bewaakt. De boominspecties worden uitgevoerd via het programma GRIB 2.0.
Planning/toekomst	Zowel in het dagelijks beheer en onderhoud van het openbaar groen, maar ook bij grootschalige renovatie, wordt er zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de overige aanpassingen in de openbare ruimte, waardoor een zo integraal mogelijke aanpak wordt nagestreefd. De planning hierin wordt in het Meerjaren uitvoeringsprogramma (MJUP) gepresenteerd. De daadwerkelijke realisatie gebeurt middels een uitvoeringsplan. Jaarlijks zal het proces van inspectie, inventarisatie vervolgacties en uitvoering plaatsvinden.
Budget	Het budget voor openbaar groen en bomen is afgestemd op het overeengekomen onderhoudsniveau en areaal. Het budget wordt jaarlijks geïndexeerd.
Confrontatie	Het vergroenen van de stad wordt de laatste jaren steeds belangrijker. In meerdere visies voor Oldenzaal komt dit ook nadrukkelijk aan de orde. Dit extra vergroenen brengt ook meer beheer en onderhoud met zich mee. We zien daarentegen dat de markt voor groenonderhoud gespannen is. In de tweede helft van 2025 loopt een aanbesteding hiervoor. Op basis hiervan kunnen we een indicatie afgeven voor toekomstige (financiële) effecten. In het op te stellen Water- en Klimaatadaptatieprogramma worden de gevolgen hiervan in beeld gebracht.
Conclusie	Het openbaar groen voldoet zoveel mogelijk aan het afgesproken onderhoudsniveau en wordt geborgd door periodieke schouw.

Speelvoorzieningen

Product	Onder het product speelvoorzieningen vallen speelplekken in de openbare ruimte en speelplekken bij de scholen.
Doel	Goed ingerichte en veilige speelplekken die een stimulans zijn voor ontmoeten en spelen.
Beleid	In 2016 is door de gemeenteraad het speelbeleid Oldenzaal 2016 – 2025 vastgesteld. Uitgangspunten in dit plan zijn onder andere meer aandacht voor natuurlijk spelen en ruimte voor buurtparticipatie. Het speelbeleid is in 2020 verder uitgewerkt in het 'Beheersplan Spelen'. Het aantal speelplekken is terug gebracht van 126 naar 120. Op deze 120 speelplekken zijn in totaal 736 speeltoestellen aanwezig.

Uitvoering	De beheers- en onderhoudswerkzaamheden en de aanschaf van nieuwe speeltoestellen worden door het team Buitenbeheer uitgevoerd.
Kwaliteit	De speeltoestellen (ook bij natuurlijk spelen) moeten voldoen aan het warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Hierin is aangegeven hoe om te gaan met onderhoud en vervanging. Minimaal 1x per jaar (scholen 2 x per jaar) worden de speeltoestellen geïnspecteerd en de bevindingen worden vastgelegd in inspectierapporten in het systeem ABS-spelen. Eens per 5 jaar worden er nulmetingen door externen verricht. De data en de logboeken zijn actueel en betrouwbaar.
Planning/toekomst	In 2020 is het beheersplan opgesteld. Dit vormt de basis voor langdurige afspraken over de werkprocessen voor het beheer en het onderhoud van de speeltoestellen in de openbare ruimte en bij de scholen. Uitgangspunt is dat er een kwalitatief goed en veilig speelaanbod is dat duurzaam in stand kan worden gehouden. Daarnaast geeft het beheersplan inzicht in de kosten en de daarvoor benodigde budgetten, kredieten en reserves. Dit beheersplan is basis voor de werkzaamheden in 2026.
Budget	<u>Openbare ruimte</u> Het opgestelde beheersplan spelen geeft inzicht in de kosten en de daarvoor benodigde budgetten, kredieten en reserves voor de langere termijn. Voor 2026 is een budget opgenomen van €51.000 voor het uitvoeren van inspecties en herstelwerkzaamheden aan de toestellen in de openbare ruimte. Voor het vervangen van speeltoestellen in de openbare ruimte is voor 2026 een krediet beschikbaar van €109.000. <u>Scholen</u> Voor de speeltoestellen bij basisscholen is een bedrag opgenomen voor onderhoud van €12.250 en €20.750 voor vervanging van speeltoestellen (dekking via de Reserve speeltoestellen scholen).
Confrontatie	Het beschikbare budget is de afgelopen jaren aangewend voor reparatie en onderhoud van de speeltoestellen. Daarnaast zijn er investeringen gedaan voor de aanschaf van nieuwe toestellen. Het in 2020 vastgestelde beheersplan is onder andere opgesteld om de benodigde investeringen in de toekomst te borgen. We verwachten dat het budget in 2026 toereikend is.
Conclusie	De speeltoestellen voldoen aan het Warenwet besluit Attractie en speeltoestellen. Het speelbeleid 2016-2025 wordt uitgevoerd. In 2020 is het beheersplan opgesteld en vormt de basis voor langdurige afspraken over de werkprocessen voor het beheer en het onderhoud van de speeltoestellen in de openbare ruimte en bij de scholen. De gevraagde kredieten in het beheersplan zijn noodzakelijk om een kwalitatief goed en veilig speelaanbod duurzaam in stand te houden conform het vastgestelde beheersplan.

Riolering

Product	Riolering
Doel	Oldenzaal wil de beschikking hebben over een goed functionerend rioolstelsel, waardoor we gezondheidsrisico's zoveel mogelijk beperken. Daarnaast heeft riolering een belangrijke rol in het klimaatadaptief maken van Oldenzaal.
Beleid	Op 14 december 2021 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 (GRP) vastgesteld voor de periode van 5 jaren. Dit plan wordt vervangen door een nieuw Water- en Klimaatadaptatieplan (WKP), die begin 2026 in werking moet treden. Hierin zijn de zorgplichten voor hemel-, grond- en afvalwater opgenomen. Via jaarlijkse voortgangsnotities wordt het bestuur op de hoogte gehouden van actualiteiten binnen de rioleringszorg. In het nieuwe WKP wordt het bestaande beleid grotendeels voortgezet. Er komt steeds meer aandacht voor de effecten van de klimaatverandering en de manier hoe we daar in Oldenzaal (overheid, inwoner en ondernemer) mee om willen gaan.
Uitvoering	Door projecten uit te voeren, het bewustzijn te vergroten door goede communicatie, de kwaliteit in stand te houden door goed risico gestuurd beheer en onderhoud wordt invulling gegeven aan de visie, doelen en ambities uit het WKP. De werkzaamheden worden door onze eigen teams Projecten en Buitenbeheer uitgevoerd, maar ook door aannemers.
Kwaliteit	Kwaliteitsniveau B Basis is uitgangspunt. Voor de gemeente Oldenzaal is het beeld dat de riolering in redelijke staat verkeert en dat er weinig achterstallig onderhoud is. Wel zien we in recente inspecties dat de kwaliteit van de rioleringen in de wijk Glinde Hooiland versneld achteruit is gegaan. Hier wordt op geanticipeerd met rioolvervangingen in o.a. de Primulastraat en de Zeeheldenbuurt. Hiermee worden tegelijkertijd blauw aders met bijbehorende waterbergingen aangelegd. In dit kader moet ook de toestand van de riolering in Zuid Berghuizen vermeld worden. Inspecties laten zien dat ook hier de toestand van de riolering minder wordt; vooralsnog zetten we hier in op relining en zullen we de toestand de komende jaren goed monitoren. Voor een betere monitoring hebben we inmiddels het programma Rasmariant in gebruik genomen. Met dit systeem kan beter worden geanalyseerd welke riolering welk onderhoud nodig heeft en op welke termijn, ook in het kader van risicogestuurd rioolbeheer.
Planning/toekomst	In de jaarlijkse voortgangsnotitie wordt per situatie omschreven welke doelen we stellen en door middel van welke strategie en maatregelen de gestelde doelen worden verwezenlijkt. Speerpunten daarbij zijn samenwerken in de waterketen, inzet op duurzaamheid en klimaatverandering. Komende jaren ligt de focus op de wijk Glinde-Hooiland. Over een jaar of 5 wordt een wijkgerichte aanpak voor Zuid Berghuizen ontwikkeld. De enorme hoosbuien die plaatshadden in afgelopen zomers met de daaruit voortvloeiende gevallen van wateroverlast noopt ons de komende tijd kritisch te kijken naar de te nemen maatregelen in klimaatadaptatie.
Budget	Structurele lasten voor de uitvoering van het GRP zijn opgenomen in de meerjarenbegroting en worden gedekt uit het rioolrecht. De voor beheer en onderhoud van het huidige stelsel benodigde middelen zijn beschikbaar.

	Het budget voor 2026 bedraagt: €255.530 Dagelijks onderhoud riolering €237.760 Riolaanleg/vervanging (Gem.riol.plan) Voor investeringen in 2026 is er een krediet van €3.393.000 beschikbaar voor riolering Glinde Hooiland en uitvoering van het (v)GRP. Zie hiervoor ook de bijlage Meerjaren Investeringsplan 2026-2029.
Confrontatie	In het GRP is een balans gezocht tussen de ambitie voor goed rioolbeheer en aanpassing aan de klimaatverandering (vernieuwen riolering/blauwe aders) versus het beheersbaar houden van de riolheffing (toepassen relining). In de jaren '50 en '60 is bijna 50 km nieuwe riolering aangelegd. We voorzien hier een onderhouds-/vervangingspiek voor de komende 10-20 jaar.
Conclusie	De riolering voldoet over het algemeen aan het onderhoudsniveau, echter door de noodzaak tot meerdere klimaatadaptieve maatregelen, de eerder te vervangen riolering in delen van de wijk Glinde-Hooiland en de toestand van de riolen in Zuid Berghuizen mag aangenomen worden dat extra geïnvesteerd dient te worden. Dat kan de komende 10-20 jaar extra druk op de riolheffing leggen.

Schoolgebouwen

Product	Onder het product schoolgebouwen vallen de aanvragen voor (ver)nieuwbouw of grootschalige renovatie. Het onderhoud (zowel binnen als buiten) en beheer komt voor rekening van de schoolbesturen. Uitgezonderd scholencomplex De Essen, waarin de basisscholen De Linde en De Esch zijn gehuisvest. Bij dit gebouw komt het beheer en onderhoud in de huidige situatie voor rekening van de gemeente.
Doel	Voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs. Daarbij is het streven naar een efficiënte verdeling over de wijken van Oldenzaal.
Beleid	We hebben een zorgplicht voor: (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, medegebruik, gebruik, terrein, eerste inrichting en schade / constructiefouten, tenzij een gevolg van nalatigheid. Al het onderhoud is voor rekening van de schoolbesturen, waarvoor zij een rechtstreekse vergoeding ontvangen van het Rijk. In 2021 is het IHP vastgesteld en vanaf 2022 werken we met dit plan. In 2025 is dit plan herijkt en zijn de afspraken tegen het licht gehouden. Dat heeft geleid tot bijstelling van het IHP. Doelstelling van dit plan is om te zorgen voor duurzame en gezonde schoolgebouwen en te komen tot een efficiënte en goede verdeling binnen de wijken van deze onderwijsgebouwen.
Uitvoering	Aangezien de onderhoudsverplichting voor de gemeente is komen te vervallen laten we de schoolgebouwen niet meer jaarlijks inspecteren. Het schoolgebouw De Essen wordt periodiek door medewerkers van onze eigen dienst geïnspecteerd en waar nodig onderhoud ingepland en uitgevoerd.
Kwaliteit	Voor het binnenklimaat is deze binnen het IHP vastgesteld. Hierbij wordt uitgegaan van Frisse Scholen klasse B (goed).
Planning/toekomst	Overeenkomstig het IHP wordt de (ver)nieuwbouw of grootschalige revitalisatie van scholen ingepland. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt de actuele stand van zaken weergegeven.
Budget	Voor de nieuwbouw of grootschalige revitalisatie dient een afzonderlijk krediet te worden aangevraagd. Voor de ver- en nieuwbouw van verscheidene scholen in het primair en voortgezet onderwijs is in het IHP een budget opgenomen. De opgenomen bedragen zijn ramingen. Na het uitvoeren van de haalbaarheidsonderzoeken vindt een verfijning van het krediet plaats inclusief zaken zoals eventueel vrijvallende restantboekwaarde, sloop- en verhuiskosten en tijdelijke huisvestingskosten. Ook wordt hierbij rekening gehouden met het huidige rentepercentage.
Confrontatie	Zie budget
Conclusie	Via het IHP zijn de middelen voor de komende planningsperiode veiliggesteld binnen de begroting. Het gaat hierbij om geraamde bedragen. In de kredietaanvraag worden deze bedragen geactualiseerd en aangevuld met overige kosten.

Overige gebouwen

Product	Onder het product overige gebouwen vallen alle gebouwen in eigendom van de gemeente, uitgezonderd schoolgebouwen.
Doel	Als eigenaar hebben we de verplichting voor een veilig te gebruiken gebouw en voldoen aan de wettelijke vereisten.
Beleid	Het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed (uitgezonderd schoolgebouwen) worden afgestemd op de situatie van het gebouw. Het huidige beleid voor beheer en onderhoud is gericht op een voortdurende instandhouding van ons vastgoedbezit. Wij hebben verplichtingen als eigenaar, verhuurder of exploitant. Gebouwen moeten veilig te gebruiken zijn en voldoen aan de wettelijke vereisten. Wij willen efficiënt met ons vastgoedbezit omgaan en zien vastgoedeigendom niet als een doel op zich. Door te zoeken naar optimalisatie in het gebruik verwachten we dat er de komende jaren gebouwen worden afgestoten of ingevuld worden met een andere functie om maatschappelijke doelstellingen te bereiken.
Uitvoering	Al deze gebouwen worden jaarlijks geïnspecteerd. Indien nodig wordt daarbij externe expertise ingehuurd. De onderhoudsgegevens worden ingevoerd in een meerjarenprogramma. Uitgangspunt bij het onderhoud van onze gebouwen is 'sober en doelmatig'. Tijdens de jaarlijkse inspectie wordt de noodzaak van het geplande onderhoud beoordeeld. Daar waar mogelijk worden werkzaamheden doorgeschoven naar volgende jaarschijven.

	Bewaakt wordt wel dat er geen kapitaalvernietiging optreedt door te laat preventief onderhoud. Vervanging van (installatie-)onderdelen vindt pas plaats als deze niet meer functioneren of als wordt verwacht dat ze op korte termijn gaan uitvallen. In de uitgangspunten van het gemeentelijk vastgoedbeleid is verwoord dat er bij vervanging wordt gekozen voor de meest duurzame en energiezuinige oplossing, mits er sprake is van een reële terugverdientijd. In 2024 is het gebouwenbeheerplan geactualiseerd. In oktober 2024 is deze vastgesteld.
Kwaliteit	De gebouwen worden onderhouden op de afgesproken kwaliteit vallend binnen de termen sober en doelmatigheid.
Planning/toekomst	Na vaststelling van het MJOP wordt er jaarlijks geïnspecteerd en gemuteerd. Het MJOP is leidend voor de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden, passend binnen de uitgangspunten van het gemeentelijk vastgoedbeleid.
Budget	Met bovengenoemde uitgangspunten voor beheer wordt de Voorziening Gebouwenbeheerplan Overige Gebouwen, met de in deze programmabegroting geraamde dotaties voor de komende 10 jaar, voldoende gevoed. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening bedraagt €568.875. Het saldo van de Voorziening Gebouwenbeheersplan bedraagt per 1 januari 2026 €1.986.000.
Confrontatie	Zie: budget
Conclusie	De overige gebouwen voldoen aan de uitgangspunten zoals opgenomen in het gemeentelijk vastgoedbeleid en het budget is in 2026 voldoende om deze kwaliteit te behouden.

Sportaccommodaties

Product	Onder het product sportaccommodaties vallen buiten en binnensport accommodaties.
Doel	Ons doel is om alle inwoners te laten genieten van sport en beweging. Daarom investeren wij in sportaccommodaties en sportverenigingen
Beleid	Wij willen er voor zorgen dat er voldoende en kwalitatief hoogwaardige binnen- en buitensportaccommodaties beschikbaar zijn en blijven voor vitale sportverenigingen. Dit omvat naast beheer ook de verdere ontwikkeling en verbetering van accommodaties. De visie op sport en bewegen is in 2016 vastgesteld. Er is een nieuwe tarievenstructuur vastgesteld. De buitensportverenigingen zijn zelf deels verantwoordelijk voor het uitvoeren van de servicewerkzaamheden. Verdere privatisering van de buitensportaccommodaties is nog niet in ontwikkeling. Naast de gedeeltelijke privatisering van werkzaamheden zijn ook ontwikkelingen in de sport van belang voor het toekomstige beheer van de sportaccommodaties. Zo neemt het meisjesvoetbal nog steeds een vlucht waar de accommodaties niet op ingericht zijn en het veranderen van het zondagvoetbal naar de zaterdag maakt de druk op de zaterdag extra groot op de verschillende accommodaties. Doelstelling is om de gevolgen per vereniging in kaart te brengen en voor te leggen. Synarchis heeft dit vooronderzoek uitgevoerd en in 2025 worden de uitkomsten hiervan verwerkt in een harmonisatieonderzoek.
Uitvoering	Voor het uit te voeren beheer en onderhoud is het "Sportbeheerplan 2013" maatgevend. Dit plan is in 2020 geactualiseerd. De sportvelden (buitensport) worden eenmaal per drie jaar door een externe organisatie uitgebreid kwalitatief beoordeeld. In 2023 is dit beheerplan opnieuw geactualiseerd. In het opgestelde rapport wordt, naast de advisering voor het reguliere beheer en onderhoud, speciale aandacht besteed aan geplande (vervangings-) investeringen in de nabije toekomst. Deze investeringen zijn opgenomen in de Kadernota 2026. Daarnaast is begin 2025 een nieuwe contract afgesloten met de onderhoudspartij van de sportterreinen voor de komende 4 jaar.
Kwaliteit	Voor het onderhoudsniveau van de buitensport accommodaties wordt aansluiting gezocht bij de onderhoudscriteria zoals deze door NOC*NSF, in samenwerking met de sportbonden, zijn geformuleerd
Planning/toekomst	In het jaar voorafgaande aan de investering zal worden beoordeeld of de technische levensduur langer is dan de economische levensduur en afhankelijk daarvan kan de vervangingsinvestering eventueel worden uitgesteld. De integrale afweging van (vervangings-)investeringen in de sport vindt jaarlijks plaats in de programmabegroting.
Budget	In de begroting is voor elke sportaccommodatie afzonderlijk budget opgenomen voor het dagelijks en reguliere beheer en onderhoud alsmede kleine vervangingsinvesteringen. De budgetten voor de schil (=vastgoed) van de binnen- en buitensportaccommodatie zijn ondergebracht in de Voorziening Gebouwenbeheerplan (zie Overige gebouwen). Het budget voor onderhoud Binnensportaccommodaties bedraagt €107.985 Het budget voor onderhoud Buitensportaccommodaties bedraagt €409.178
Confrontatie	In 2023 is het sportbeheerplan geactualiseerd. Dit beheerplan is richtinggevend voor het beheer en onderhoud van onze sportaccommodaties. Aansluitend zal de confrontatie met de beschikbare budgetten inzicht moeten geven of deze voldoende zijn om het beheer en onderhoud op het afgesproken niveau uit te voeren.
Conclusie	Afhankelijk van de verdere uitwerking van het sportbeheerplan en het nieuw aan te besteden buitensportonderhoud is aan te geven of de beschikbare budgetten voor 2026 en verder, voldoende zekerheid bieden. Mocht op dat moment geconstateerd worden dat beschikbaar budget en voorgenomen maatregelen niet met elkaar in overeenstemming zijn, zullen er maatregelen worden getroffen opdat deze overeenstemming alsnog ontstaat.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen. Het gaat dus om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat direct het beleid gewijzigd moet worden. In de programmabegroting 2026 is gewerkt met een beschrijving van de risico's en een koppeling met de beschikbare reserves (weerstandscapaciteit). Daarin zijn niet betrokken de verzekerde risico's en de risico's waarvoor een voorziening in het leven is geroepen. Bij het gemeentelijk grondbedrijf vindt de risicoberekening in verband met het complexe vakgebied separaat plaats in dit hoofdstuk.

Deze paragraaf heeft vooral als doel om ingeschatte risico's zo goed mogelijk te kwantificeren en een relatie te leggen tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Op basis hiervan kan een uitspraak worden gedaan in hoeverre de gemeente Oldenzaal in staat is substantiële financiële tegenvallers op te vangen. Dat betekent niet dat er verder geen risico's zijn. We staan daarnaast stil bij niet financieel kwantificeerbare risico's en waar mogelijk nemen we maatregelen om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Samenvatting

- Conform de vastgestelde herziening reserves en voorzieningen 2020 inzake de norm van het weerstandsvermogen is het streven een weerstandsratio van 2;
- De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Oldenzaal in staat is risico's op te vangen. De weerstandsratio voor 2026 bedraagt 3,2;
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere exploitatie is €4,7 miljoen;
- De berekende benodigde ondergrens weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is €3,3 miljoen;
- De beschikbare weerstandscapaciteit is ongeveer €25,2 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de beschikbare reserves ter dekking van kosten uit mogelijke risico's:

Bedragen x €1 miljoen

Reserves	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve (algemene dienst)	20.243	19.524	19.332	19.332
Algemene reserve grondexploitatie	4.971	4.971	4.971	4.971
Bestemmingsreserve (algemene dienst)	24.085	23.300	23.492	23.684
Bestemmingsreserve grondexploitatie	11.646	11.646	11.646	11.646
Stand per einde jaar	60.944	59.441	59.441	59.633

Omvang algemene reserve

De algemene reserve wordt gevormd door vermogensbestanddelen die nog geen bestemming hebben gekregen en in bedrijfseconomisch opzicht vrij aanwendbaar zijn. De algemene reserve vormt een buffer en is in die zin een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke weerstandscapaciteit.

In de op 25 maart 2020 door uw raad vastgestelde beleidsnotitie reserves en voorzieningen 2020 is het beleid met betrekking tot de gewenste (minimum)omvang van de algemene reserve aangepast. Sinds jaren was de gewenste minimumomvang 6,6% van de begrotingsomvang. Sinds de herziening wordt de norm gekoppeld aan de risico's en wordt dit inzichtelijk gemaakt met behulp van de weerstandsratio.

Risicoparagraaf

Om een uitspraak te kunnen doen over de hoogte van de aan te houden reserves (de benodigde weerstandscapaciteit) zijn de risico's geselecteerd, die opgenomen worden in deze paragraaf. Van alle risico's is de volgende informatie verzameld en vastgesteld:

- vaststellen van het risicoprofiel;
- een inschatting van de kans van optreden;
- een inschatting van de financiële gevolgen.

Op basis van de informatie uit de inventarisatie zijn de risico's gekwantificeerd. Hierdoor is een uitspraak gedaan over de gewenste omvang van de algemene reserve die benodigd is ter dekking van de financiële gevolgen van de risico's.

In de onderstaande tabel is de omvang van de ingeschatte risico's weergegeven. Bij kans wordt een inschatting gemaakt van hoe vaak zich dit risico zou kunnen voordoen. Een score van 1 betekent jaarlijks, een score van 0,5 betekent eens per twee jaar. Een score van 0,3 betekent dan 3 keer per 10 jaar en bij een score van 0,8 is de kans groter dan eens per 2 jaar, maar niet jaarlijks. Bij impact wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact die het risico met zich mee brengt als het zich voordoet.

Beschrijving van het risico	Kans	Impact	Risico
Mogelijke effecten nieuwe inkoopmodel Jeugdzorg	0,5	€ 750.000	€ 375.000
Hogere kosten Wonen en Verblijf Jeugd	0,5	€ 500.000	€ 250.000
Risico Informatiebeveiliging waaronder 'gehackt worden' (ransom).	0,1	€ 5.000.000	€ 500.000
Afrekening bodemsanering Ootmarsumsestraat met Provincie	0,5	€ 360.000	€ 180.000
Vergrijzingseffecten Wmo – hogere uitgaven	0,5	€ 300.000	€ 150.000
Onvoorspelbaarheid aantallen cliënten en typen zorg WMO & Jeugd	0,3	€ 500.000	€ 150.000
Arbeidsmarkt – PPS beschut werk	0,5	€ 200.000	€ 100.000
Renteontwikkeling	0,5	€ 500.000	€ 250.000
Inflatieontwikkeling	0,5	€ 500.000	€ 250.000
Prijsstijgingen realisatie IHP Onderwijs	0,5	€ 2.000.000	€ 1.000.000
Extreme weersomstandigheden	0,5	€ 250.000	€ 125.000
Reablement - kosten zijn hoger dan de baten	0,5	€ 200.000	€ 100.000
Kostprijsstijgingen Wmo begeleiding en dagbesteding	0,5	€ 400.000	€ 200.000
Regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK)	0,5	€ 100.000	€ 50.000
Incidenten bij evenementen	0,1	€ 500.000	€ 50.000
Legesinkomsten	0,5	€ 500.000	€ 250.000
Vastgoedportefeuille leegstand en huurderiving	0,2	€ 200.000	€ 40.000
Risico AVG incident waaronder boete bij meldplicht datalekken	0,1	€ 500.000	€ 50.000
Gladheidsbestrijding	0,3	€ 60.000	€ 18.000
Verbonden partijen	0,1	€ 100.000	€ 10.000
Nieuwe financieringssysteem gemeentefonds	0,3	€ 2.000.000	€ 600.000
Stroomuitval	0,1	€ 400.000	€ 40.000
TOTAAL			€ 4.738.000

Grondexploitaties

De omvang van de algemene risico's voor het grondbedrijf is afhankelijk van de omvang van het onderhanden werk (hiervan wordt minimaal 1 en maximaal 2% opgenomen in de algemene reserve grondexploitatie) en de algemene risico's die in de plannen worden gelopen. Het onderhanden werk is hierbij als volgt gedefinieerd:

1. Positieve boekwaarden van grondexploitaties (negatieve boekwaarden vormen geen risico);
2. De nog te maken kosten op grond van de vastgestelde grondexploitaties;
3. De beschikbaar gestelde voorbereidingskredieten onder de MVA's.

Om risico's bij de grondexploitatie in beeld te brengen worden alle plannen nagelopen en worden de risico's zoveel mogelijk gekwantificeerd. Daarnaast wordt gekeken naar de kans dat het risico zich voordoet. Project specifieke risico's worden afgedekt in de grondexploitaties en algemene risico's die voor het hele grondbedrijf gelden worden afgedekt in de algemene reserve grondexploitatie.

Beschrijving van het risico	Kans (%)	Impact in €	Risico
Bodemonderzoeken en aanscherpingen bodemeisen	30	€ 2.080.000	€ 624.000
Retrospectieve beoordeling belastingdienst (BTW en BCF)	10	€ 957.000	€ 96.000
Retrospectieve beoordeling belastingdienst (Vpb)	20	€ 4.890.000	€ 978.000
Inbrengwaarde complexen na 2018 (Vpb)	30	€ 21.262.000	€ 6.379.000
Marktrisico's	10	€ 39.193.000	€ 3.919.000
Conjunctuurrisico/ prijsrisico	10	€ 40.082.000	€ 4.008.000
Wijziging in wet- en regelgeving	5	€ 9.926.000	€ 496.000
Onvermijdelijk onderhoud bij huurcontracten	50	€ 130.000	€ 65.000
TOTAAL			€ 16.565.000

Risicobeheer

Op basis van bovenstaande risico-inschatting wordt een ondergrens en de bovengrens van het risico bepaald. Van bovenstaande totaal wordt (vermeerderd met een algemene risicobuffer voor de ondergrens van €500.000) 15% tot 30% meegenomen bij de bepaling van de omvang van de algemene reserve grondbedrijf omdat de risico's zich naar verwachting niet allemaal (gelijktijdig) voor zullen doen. Onder andere de volgende aspecten worden hierbij betrokken: onverwachte bodem- en grondwatersaneringen, nieuwe wet- en regelgeving en prijs- en afzetrisico's. De gehanteerde percentages zijn opgenomen in de nota grondbeleid.

Dit leidt tot een volgende onder- en bovengrens van de benodigde reserve:

Ondergrens	Omvang	Percentage	Benodigde reserve
Onderhanden werk	€ 30.431.000	1%	€ 304.000
Risicoparagraaf	€ 16.565.000	15%	€ 2.485.000
Risicobuffer			€ 500.000
Totaal			€ 3.289.000

Bovengrens	Omvang	Percentage	Benodigde reserve
Onderhanden werk	€ 30.431.000	1%	€ 608.000
Risicoparagraaf	€ 16.565.000	30%	€ 4.969.000
Totaal			€ 5.577.000

Benodigde weerstandscapaciteit

Uitgaande van hetgeen bij de risicoparagraaf is berekend is voor het concern (€4,7 miljoen) en voor de minimale omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (€3,3 miljoen) dient Oldenzaal minimaal €16 miljoen beschikbaar te hebben in de algemene reserve en algemene reserve grondexploitatie om te voldoen aan de minimale weerstandsratio van 2, welke bij de herziening in 2020 door de raad is vastgesteld.

Ratio weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich voordoen. De weerstandsratio dient minimaal 2 te zijn conform de herziening uit 2020.

De beschikbare weerstandscapaciteit voor 2026 bedraagt €25.214.000. Dit saldo bestaat uit de stand per 1 januari 2026 van de algemene reserve (€20.243.000) en de stand per 1 januari 2026 van de algemene reserve grondexploitaties (€4.971.000).

De benodigde weerstandscapaciteit voor 2026 bedraagt €8.000.000. Dit saldo bestaat uit de geïnventariseerde risico's voor concern (€4,7 miljoen) en de ondergrens van de algemene reserve grondexploitatie (€3,3 miljoen)

De ratio weerstandsvermogen wordt als volgt berekend: beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit

De ratio weerstandsvermogen 2026 = €25.214.000 / €8.000.000 = 3,2

De ratio is ruim voldoende om te voldoen aan de minimale ratio van 2.

Financiële kengetallen

Onderstaand zijn zes financiële kengetallen opgenomen. De kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid en wendbaarheid van de begroting. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	43%	52%	69%	70%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32%	39%	55%	55%
Solvabiliteitsratio	51%	50%	50%	50%
Structurele exploitatieruimte	0%	-17%	16%	0%
Grondexploitatie	2%	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	98%	98%	98%	98%

Toelichting

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Ook voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Taakstellingen

Vanaf de programmabegroting 2021 is er vanwege de financiële positie van de gemeente Oldenzaal een pakket aan bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd en zijn er taakstellingen opgenomen. Hiervoor is een paragraaf Taakstellingen opgenomen in de begroting. Het is een niet verplicht op te nemen paragraaf conform de richtlijnen van de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Bij de begroting 2025 is de algemene taakstelling vastgoed van €150.000 'ingeruild' en vervangen door een nadere specificatie met de voorgenomen verkoop van de panden Paukenlaan, Bentheimerstraat en Hooge Lucht. Per saldo bedraagt de taakstelling vastgoed in 2028 €231.000.

Bij de programmabegroting 2026 hebben we een actualisatie gemaakt en verwerkt in onderstaande tabel. Daarnaast volgt een toelichting per taakstelling over de voortgang.

Taakstellingen	2026	2027	2028	2029
Taakstelling vastgoed	-178.000	-231.000	-231.000	-231.000
Verkoop pand Paukenlaan	74.000	74.000	74.000	74.000
Verkoop pand Benhtheimerstraat	0	53.000	53.000	53.000
Verkoop pand Hooge Lucht	104.000	104.000	104.000	104.000
Subtotaal	0	0	0	0
Taakstelling verbonden partijen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Realisatie	30.000	30.000	30.000	30.000
Subtotaal	0	0	0	0
Taakstelling bedrijfsvoering	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Realisatie	35.000	35.000	35.000	35.000
Subtotaal	0	0	0	0
Taakstelling cultuur	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Realisatie	12.500	12.500	12.500	12.500
Subtotaal	0	0	0	0
Taakstelling herijking uitgangspunten IHP	0	0	-100.000	-100.000
Realisatie	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	-100.000	-100.000
TOTAAL	0	0	-100.000	-100.000

Taakstelling vastgoed

Bij vaststelling van de Kadernota 2025 is de bestaande algemene taakstelling vastgoed van €150.000 'ingeruild' en vervangen door een nadere specificatie met de voorgenomen verkoop van de panden Paukenlaan, Bentheimerstraat en Hooge Lucht. In 2025 is invulling gegeven aan het realisatie van deze taakstelling waardoor hij vanaf 2026 niet meer aanwezig is.

Taakstelling Verbonden partijen

In 2021 is er een taakstelling ingeboekt voor verbonden partijen ter grootte van €30.000. Inmiddels is gebleken dat de taakstelling is gerealiseerd waardoor hij vanaf 2026 komt te vervallen.

Taakstelling bedrijfsvoering

Bij de Ambities en Middelen in balans is binnen spoor 3 een taakstelling voor bedrijfsvoering ingeboekt ter grootte van €35.000. Door de extra middelen bij de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is deze taakstelling gerealiseerd. De taakstelling komt hiermee te vervallen vanaf 2026.

Taakstelling cultuur

Bij de Ambities en Middelen in balans is binnen spoor 3 een taakstelling voor cultuur ingeboekt ter grootte van €12.500. Door de extra middelen bij de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is deze taakstelling gerealiseerd. De taakstelling komt hiermee te vervallen vanaf 2026.

Taakstelling herijking uitgangspunten IHP

Bij de Ambities en Middelen in balans is binnen spoor 3 een taakstelling voor herijking uitgangspunten IHP ingeboekt ter grootte van €100.000. Deze taakstelling gaat in vanaf 2028.

Bijlagen

Bijlage 1: Meerjarig InvesteringsPlan (MIP) 2026-2029

Vanaf het begrotingsjaar 2026 gaan we werken met een meerjaren investeringsplan (MIP) 2026-2029. Hiermee willen wij inzicht geven welke investeringen er voor de komende vier jaren aan zitten te komen. De voortgang van deze investeringen wordt bij de voorjaars- en najaarsnota aan de raad voorgelegd.

Bedragen x €1.000

Meerjaren Investeringsplan 2026-2029	Totaal krediet	2026	2027	2028	2029
Gebouwen					
Toekomstbestendig Stadhuis	16.100			16.100	
Toekomstbestendig Stadhuis (aanvullend)	1.000			1.000	
Verduurzaming toekomstbestedig Stadhuis	927			927	
DUMAVA (subsidie)	-927			-927	
Archief	500			500	
Inventaris	240			240	
Totaal	17.840	0	0	17.840	0
Sociaal Plein Ganzenmarkt 11 (voorbereidingskrediet)	291	291			
Sociaal Plein Ganzenmarkt 11 (uitvoeringskrediet)	2.959		2.959		
Verduurzaming Sociaal Plein Ganzenmarkt 11	497				
DUMAVA (subsidie)	-497				
Totaal	3.250	291	2.959	0	0
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning	21.090	291	2.959	17.840	0
Taakveld Wegen					
Wegenbeheerplan 2026 - bovenlaag	875	875			
Wegenbeheerplan 2026 - onderlaag	1.625	1.625			
Wegenbeheerplan 2027 - bovenlaag	875		875		
Wegenbeheerplan 2027 - onderlaag	1.625		1.625		
Wegenbeheerplan 2028 - bovenlaag	875			875	
Wegenbeheerplan 2028 - onderlaag	1.625			1.625	
Wegenbeheerplan 2029 - bovenlaag	875				875
Wegenbeheerplan 2029 - onderlaag	1.625				1.625
Totaal	10.000	2.500	2.500	2.500	2.500
Taakveld Verkeer					
Verkeersknelpunten 2026	300	300			
Verkeersknelpunten 2027	300		300		
Verkeersknelpunten 2028	300			300	
Verkeersknelpunten 2029	0				p.m.
Totaal	900	300	300	300	0
Taakveld Openbare Verlichting					
Investeringskrediet 2026 vervanging armaturen	80	80			
Investeringskrediet 2026 vervanging lichtmasten	121	121			
Investeringskrediet 2027 vervanging armaturen	80		80		
Investeringskrediet 2027 vervanging lichtmasten	121		121		
Investeringskrediet 2028 vervanging armaturen	80			80	
Investeringskrediet 2028 vervanging lichtmasten	121			121	
Investeringskrediet 2029 vervanging armaturen	80				80
Investeringskrediet 2029 vervanging lichtmasten	121				121
Totaal	804	201	201	201	201
Hoofdtakveld Verkeer en Vervoer	11.704	3.001	3.001	3.001	2.701
Taakveld Sport					
Revitalisatie gymzaal De Kolk (voorbereidingskrediet; 45 jaar annuitair)	395		395		
Bijdrage	-26		-26		

Bedragen x €1.000

Revitalisatie gymzaal De Kolk (uitvoeringskrediet; 45 jaar annuitair)	5.337			5.337	
Bijdrage	-329			-329	
Totaal	5.377	0	369	5.008	0
Revitalisering gymzaal Lyceumstraat (voorbereidingskrediet; 45 jaar annuitair)	278	278			
Bijdrage	-17	-17			
Revitalisering gymzaal Lyceumstraat (uitvoeringskrediet; 45 jaar annuitair)	2.392	2.392			
Bijdrage	-156	-156			
Totaal	2.497	2.497	0	0	0
Nieuwbouw sportzaal Meijbreestraat (voorbereidings- en uitvoeringskrediet; 45 jaar annuitair)	2.118		2.118		
Bijdrage	-131		-131		
Nieuwbouw sportzaal Meijbreestraat (voorbereidings- en uitvoeringskrediet; 45 jaar annuitair)	445		445		
Bijdrage	-27		-27		
Totaal	2.405	0	2.405	0	0
FC Berghuizen vervanging top laag kg veld 2	300				300
Vervangen touwen/ringeninstallaties	45	45			
Inrichtingselementen sportparken 2026	50	50			
Bijdrage	-8	-8			
Inrichtingselementen sportparken 2027	50		50		
Bijdrage	-8		-8		
Inrichtingselementen sportparken 2028	50			50	
Bijdrage	-8			-8	
Inrichtingselementen sportparken 2029	58				58
Bijdrage	-8				-8
Totaal	176	42	42	42	50
Vondersweide vervanging top laag kg veld 3	300	300			
Bijdrage	-42	-42			
Vondersweide vervanging top laag kg veld 4	300	300			
Bijdrage	-42	-42			
Totaal	516	516	0	0	0
Upgrade inventaris Sporthal Vondersweide	86	86			
Bijdrage	-5	-5			
Totaal	81	81	0	0	0
Hoofdtakveld Sport	11.397	3.181	2.816	5.050	350
Taakveld Groen					
Speelvoorzieningen 2026	109	109			
Speelvoorzieningen 2027	38		38		
Speelvoorzieningen 2028	182			182	
Speelvoorzieningen 2029	145				145
Totaal	474	109	38	182	145
Tractie					
Investerings 2026	521	521			
Investerings 2027	615		615		
Investerings 2028	460			460	

Bedragen x €1.000

Investerings 2029	424				424
Totaal	2.020	521	615	460	424
Hoofdtakveld Openbaar Groen	2.494	630	653	642	569
Onderwijshuisvesting					
Drie Eenheid (voorbereidingskrediet; 45 jaar lineair)	437	437			
Bijdrage	-29	-29			
Drie Eenheid (uitvoeringskrediet; 45 jaar lineair)	4.587		4.587		
Bijdrage	-304		-304		
Drie Eenheid sloopkosten	307		307		
Drie Eenheid restant boekwaarde	466		466		
Drie Eenheid VAT	80		80		
Planontwikkeling	40		40		
Terreininrichting	354		354		
Totaal	5.938	408	5.530	0	0
De Esch (voorbereidingskrediet; 45 jaar LIN)	371	371			
Bijdrage	-24	-24			
De Esch (uitvoeringskrediet; 45jaar LIN)	3.895		3.895		
Bijdrage	-248		-248		
De Esch sloopkosten	263		263		
De Esch restant boekwaarde	889		889		
De Esch VAT kosten	80		80		
Planontwikkeling	10		10		
Terreininrichting	284		284		
Totaal	5.520	347	5.173	0	0
De Linde (voorbereidingskrediet; 45 jaar lineair)	494		494		
Bijdrage	-33		-33		
De Linde (uitvoeringskrediet; 45 jaar lineair)	5.183			5.183	
Bijdrage	-343			-343	
De Linde sloopkosten	263			263	
De Linde restant boekwaarde	1			1	
De Linde VAT kosten	80			80	
Planontwikkeling	10			10	
Terreininrichting	284			284	
Totaal	5.939	0	461	5.478	0
TCC Lyceum revitalisering (voorbereidingskrediet; 30 jaar LIN)	293	293			
Bijdrage	-30	-30			
TCC Lyceum revitalisering (uitvoeringskrediet; 30 jaar LIN)	5.270		5.270		
Bijdrage	-538		-538		
Totaal	4.995	263	4.732	0	0
TCC Lyceum vernieuwbouw (voorbereidingskrediet; 45 jaar LIN)	732	732			
Bijdrage	-75	-75			
TCC Lyceum vernieuwbouw (uitvoeringskrediet; 45 jaar LIN)	12.942		12.942		
Bijdrage	-1.322		-1.322		
TCC Lyceum vernieuwbouw (uitvoeringskosten; 45 jaar LIN) VAT	160		160		
Totaal	12.437	657	11.780	0	0
TCC Lyceum gymzaal/sporthal (voorbereidingskrediet; 45 jaar lineair)	215	215			

Bedragen x €1.000

Bijdrage	-21	-21			
TCC Lyceum gymzaal/sporthal (uitvoeringskrediet; 45 jaar lineair)	3.856		3.856		
TCC Lyceum gymzaal/sporthal (uitvoeringskrediet; 45 jaar lineair) prijspeil	-379		-379		
Totaal	3.671	194	3.477	0	0
Hoofdtakveld Onderwijs	38.500	1.869	31.153	5.478	0
Taakveld Riolerings					
Glinde Hooiland 2026	1.650	1.650			
Glinde Hooiland 2027	2.650		2.650		
Glinde Hooiland 2028	1.150			1.150	
Glinde Hooiland 2029	0				p.m.
Totaal	5.450	1.650	2.650	1.150	0
Uitvoering (v)GRP 2026	1.743	1.743			
Uitvoering (v)GRP 2027	745		745		
Uitvoering (v)GRP 2028	1.000			1.000	
Uitvoering (v)GRP 2029	0				p.m.
Totaal	3.488	1.743	745	1.000	0
Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2026	400	400			
Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2027	500		500		
Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2028	300			300	
Wijkverbeterplan Glinde Hooiland 2029	0				p.m.
Totaal	1.200	400	500	300	0
Hoofdtakveld Riolerings	10.138	3.793	3.895	2.450	0
Totaal meerjaren investeringsplan 2026-2029	95.323	12.765	44.477	34.461	3.620

Bijlage 2: Lasten en baten per taakveld per programma

Op de volgende pagina's treft u een overzicht aan van de op basis van de aangepaste BBV-voorschriften op te nemen Taakvelden. Met behulp van deze voorgeschreven taakvelden is de wijze waarop de informatie voor derden wordt verstrekt, gewijzigd en vereenvoudigd. De taakvelden betreffen een vervanging van de eerder bekende beleidsproducten/productenraming. Indien gewenst kunnen de taakvelden nader worden onderverdeeld in deeltaken en activiteiten. Dit maakt het mogelijk de taakvelden naar eigen behoefte in te zetten als instrumenten voor interne sturing bij de uitvoering van de programma's. Vooral nog is van die verdere detaillering geen gebruik gemaakt.

(bedragen x €1.000)

Programma	Taakveld	2026	2027	2028	2029
PROGRAMMA FAD1 - Financiering alg. dekkingsmiddelen	Lasten				
	T010 - Mutaties reserves	190	167	167	167
	T03 - Beheer overige gebouwen en gronden	145	142	164	164
	T04 - Overhead	19.048	18.387	17.987	17.671
	T05 - Treasury	637	1.171	1.158	1.147
	T061 - OZB woningen	400	400	400	400
	T062 - OZB niet-woningen	52	52	52	52
	T064 - Belastingen overig	2	2	2	2
	T07 - Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	700	633	2.074	3.197
	T08A - Overige baten en lasten	1.007	898	907	907
	T09 - Vennootschapsbelasting (VpB)	28	28	28	28
	Totaal Lasten	22.210	21.881	22.940	23.735
	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-1.602	-440	-137	-5
	T03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-256	-207	-207	-207
	T04 - Overhead	-360	-360	-360	-360
	T05 - Treasury	-828	-739	-928	-1.040
	T061 - OZB woningen	-6.252	-6.304	-6.355	-6.355
	T062 - OZB niet-woningen	-5.676	-5.676	-5.676	-5.676
	T064 - Belastingen overig	-106	-106	-106	-106
	T07 - Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-80.449	-80.775	-79.479	-79.679
	T08A - Overige baten en lasten	-1.397	-1.397	-1.397	-1.397
	Totaal Baten	-96.926	-96.003	-94.645	-94.825
	SALDO FAD1 - Financiering alg. dekkingsmiddelen	-74.715	-74.122	-71.705	-71.091
PROGRAMMA P1 - Dienstverlening en Veiligheid	Lasten				
	T01 - Bestuur	2.196	2.196	2.196	2.196
	T02 - Burgerzaken	1.253	1.253	1.253	1.253
	T11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.978	2.978	2.978	2.978
	T12 - Openbare orde en veiligheid	1.165	1.140	1.140	1.140
	Totaal Lasten	7.591	7.566	7.566	7.566
	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-25	0	0	0
	T02 - Burgerzaken	-581	-581	-581	-581
	T12 - Openbare orde en veiligheid	-36	-36	-36	-36
	Totaal Baten	-642	-617	-617	-617
	SALDO P1 - Dienstverlening en Veiligheid	8.234	8.184	8.184	8.184
PROGRAMMA P2 - Bereikbaarheid en Openbare ruimte	Lasten				
	T010 - Mutaties reserves	17	17	16	16
	T063 - Parkeerbelasting	77	77	77	77
	T21 - Verkeer en vervoer	4.084	3.707	3.706	3.701
	T22 - Parkeren	103	103	103	103
	T57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.040	4.080	4.118	4.117
	T72 - Riolering	2.413	2.412	2.394	2.390
	T73 - Afval	4.160	4.093	4.092	4.092
	T74 - Milieubeheer	2.861	2.525	2.391	2.391
	T75 - Begraafplaatsen en crematoria	354	326	326	326
	Totaal Lasten	18.109	17.341	17.223	17.212

(bedragen x €1.000)

	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-412	-177	-141	-141
	T063 - Parkeerbelasting	-1.076	-1.076	-1.076	-1.076
	T21 - Verkeer en vervoer	-216	-116	-116	-116
	T22 - Parkeren				
	T57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-150	-150	-150	-150
	T72 - Riolering	-3.957	-4.070	-4.184	-4.184
	T73 - Afval	-5.050	-4.985	-4.985	-4.985
	T74 - Milieubeheer	-1.194	-1.184	-1.089	-1.089
	T75 - Begraafplaatsen en crematoria	-299	-299	-299	-299
	Totaal Baten	-12.355	-12.057	-12.040	-12.040
	SALDO P2 - Bereikbaarheid en Openbare ruimte	5.754	5.283	5.183	5.172
PROGRAMMA P3 - Stedelijke en Economische ontwikkeling	Lasten				
	T010 - Mutaties reserves	37	36	36	36
	T31 - Economische ontwikkeling	458	458	458	458
	T32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
	T33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9	9	9	9
	T34 - Economische promotie	348	348	348	348
	T81 - Ruimte en leefomgeving	1.011	1.011	1.011	1.011
	T82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.101	1.101	1.101	1.101
	T83 - Wonen en bouwen	2.874	2.850	2.857	2.850
	Totaal Lasten	5.838	5.812	5.819	5.812
	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-160	-143	-141	-141
	T32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
	T33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-23	-23	-23	-23
	T34 - Economische promotie	-184	-194	-208	-232
	T81 - Ruimte en leefomgeving	-124	-124	-124	-124
	T82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.270	-1.270	-1.270	-1.270
	T83 - Wonen en bouwen	-484	-489	-489	-489
	Totaal Baten	-2.245	-2.243	-2.255	-2.279
	SALDO P3 - Stedelijke en Economische ontwikkeling	3.593	3.569	3.564	3.533
PROGRAMMA P4 - Cultuur, Sport en Ontspanning	Lasten				
	T51 - Sportbeleid en activering	619	344	344	344
	T52 - Sportaccommodaties	4.295	4.301	4.189	4.214
	T53 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.341	1.335	1.328	1.315
	T54 - Musea	24	24	24	24
	T55 - Cultureel erfgoed	417	417	417	417
	T56 - Media	1.036	1.010	1.010	1.010
	Totaal Lasten	7.731	7.431	7.311	7.324
	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-285	-10	-10	-10
	T51 - Sportbeleid en activering	-187	-187	-187	-187
	T52 - Sportaccommodaties	-925	-954	-968	-1.012
	T53 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-314	-314	-314	-297
	T54 - Musea				
	T56 - Media	-32	-32	-32	-32
	Totaal Baten	-1.743	-1.497	-1.511	-1.538
	SALDO P4 - Cultuur, Sport en Ontspanning	5.989	5.933	5.800	5.786

(bedragen x €1.000)

PROGRAMMA P5 - Maatschappelijke Ondersteuning	Lasten				
	T010 - Mutaties reserves	764	49	49	49
	T41 - Openbaar basisonderwijs	192	192	192	192
	T42 - Onderwijshuisvesting	5.434	1.982	1.881	1.814
	T43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.064	1.985	1.796	1.789
	T61 - Samenkracht en burgerparticipatie	9.402	6.556	6.309	6.303
	T62 - Wijkteams	1.782	1.799	1.816	1.816
	T63 - Inkomensregelingen	13.421	13.421	13.421	13.321
	T64 - Begeleide participatie	8.763	8.192	7.820	7.384
	T65 - Arbeidsparticipatie	1.759	1.764	1.768	1.773
	T66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.380	1.360	1.360	1.360
	T671 - Maatwerkdienstverlening 18+	5.282	5.082	5.082	5.082
	T671A - Begeleiding (WMO)	3.877	3.877	3.877	3.877
	T672 - Maatwerkdienstverlening 18-	1.585	1.585	1.585	1.585
	T672 - Maatwerkdienstverlening 18-	792	792	792	792
	T672A - Jeugdhulp begeleiding	9.808	9.808	9.684	9.684
	T672D - Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.001	4.001	4.001	4.001
	T674B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	112	112	112	112
	T681 - Geëscaleerde zorg 18+	378	378	378	378
	T6811 - Beschermd wonen (WMO)	226	226	226	226
	T6812 - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	188	188	188	188
	T682 - Geëscaleerde zorg 18-	833	833	833	833
	T6821 - Jeugdbescherming	143	143	143	143
	T6822 - Jeugdreclassering	9	9	9	9
	T71 - Volksgezondheid	1.796	1.824	1.824	1.824
	Totaal Lasten	73.991	66.157	65.144	64.534
	Baten				
	T010 - Mutaties reserves	-4.128	-495	-287	-164
	T41 - Openbaar basisonderwijs	-247	-247	-247	-247
	T42 - Onderwijshuisvesting	-24	-24	-24	-24
	T43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.006	-1.006	-1.006	-1.006
	T61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-4.297	-746	-746	-746
	T63 - Inkomensregelingen	-10.650	-10.650	-10.650	-10.650
	T64 - Begeleide participatie	-836	-836	-836	-836
	T65 - Arbeidsparticipatie				
	T66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-355	-555	-555	-555
	T671 - Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	-464	-473
	T71 - Volksgezondheid	-134	-134	-134	-134
	Totaal Baten	-21.678	-14.694	-14.950	-14.836
	SALDO P5 - Maatschappelijke Ondersteuning	52.313	51.463	50.195	49.698
	Totaal-generaal lasten	136.026	126.079	126.096	126.183
	Totaal-generaal baten	136.552	127.139	126.159	126.183
	Saldo (positief getal = overschot)	526	1.061	63	1

Bijlage 3: Incidentele lasten en baten

Met dit overzicht wordt beoogd om inzicht te geven in de aard van de lasten en baten. Door een indicatie te geven wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente en de meerjarenramingen.

Bedragen x € 1.000

Incidentele lasten en baten	Progr.	2026	2027	2028	2029
Aanvaardbaar beleid					
Opstellen- en uitvoeren van Integraal Veiligheidsbeleid basisteam Noordoost	1	25			
Veilige dienstverlening	1	57			
Opstellen Soorten Managementplan	3	70	35		
Keuring lichtmasten op sportparken en sportbanen.	4	20			
Preventief jeugdbeleid	5	100	100		
Aanvullende expertise uitvoering IHP	5	85	85		
Actualisatie IHP	5	1.596			
TCC Lyceumstr: Aflossing restant boekwaarde gebouw uit 2002	5	1.670			
TCC Lyceumstr: sloopkosten gebouw uit 2002	5	346			
Stadhuis	FAD	813	360	132	
Investering IT applicaties	FAD	135	75		
Compensatie Gazprom	FAD	450			
Bijdrage TwenteFM	FAD	25			
Nieuw beleid					
Water- en klimaatadaptatie	2	100			
Motie Innovatiefonds verenigingen	4	275			
Motie Preventief armoedebeleid	5	100	100	100	
Motie Subsidie Oldenzaal Promotie	5	68	45	22	
Investeren in IT applicaties	FAD	60			
Verscherping/verbetering ondersteunende rol team Communicatie	FAD	18			
Totaal		6.013	800	254	0

Bijlage 4: geprognostiseerde meerjarenbalans

Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt op basis van de herziene BBV een geprognosticeerde balans voor de komende planperiode in de begrotingsstukken opgenomen. Deze ziet er voor de komende planperiode als volgt uit.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Activa					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.134	1.500	1.500	1.500	1.500
Materiële vaste activa	81.741	97.000	102.500	106.500	112.500
Financiële vaste activa	9.329	5.000	4.000	3.000	2.000
Totaal vaste activa	92.205	103.500	108.000	111.000	116.000
Vlottende activa					
Voorraden	-1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Liquide middelen	3	3	3	3	3
Overlopende activa	4.450	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal vlottende activa	18.453	19.003	19.003	19.003	19.003
Totaal activa	110.658	122.503	127.003	130.003	135.003
Passiva					
Vaste passiva					
Eigen vermogen	59.197	60.945	59.441	59.441	59.633
Voorzieningen	7.453	6.898	6.343	5.788	5.233
Langlopende leningen	21.000	19.000	27.000	37.000	47.000
Totaal vast passiva	87.650	86.843	92.784	102.229	111.866
Vlottende passiva					
Kasgeldleningen en banksaldi	5.000	6.000	6.000	2.500	1.500
Overige schulden	10.000	12.000	12.000	10.500	8.000
Overlopende passiva	8.007	17.660	16.219	14.774	13.637
Totaal vlottende passiva	23.007	35.660	34.219	27.774	23.137
Totaal passiva	110.657	122.503	127.003	130.003	135.003

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

(bedragen x €1.000)

Reserves	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	18.318	20.243	19.524	19.332	19.332
Algemene Reserve Grondbedrijf	4.971	4.971	4.971	4.971	4.971
Bestemmingsreserve Oldenzaal Centraal	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Reserve strategische voorraad	4.695	4.694	4.694	4.694	4.694
Bestemmingres. E' de/Hinmanweg	451	451	451	451	451
Subtotaal	34.935	36.859	36.140	35.948	35.948
Bestemmingsreserves					
Fonds stadsuitleg	886	886	886	886	886
Reserve sociaal domein	215	215	215	215	215
Reserve materiele voorz. scholencomplex Esch	145	145	145	145	145
Reserve speelvoorzieningen scholen	313	313	313	313	313
Reserve Bodemsanering Ootmarsumsestraat	356	356	356	356	356
Reserve Onderhoud Led systemen	13	13	13	13	13
Reserve project Centrum de Thij	128	128	128	128	128
Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	1.924	1.924	1.924	2.119	2.314
Dekkingsres. kap.Istn nieuwbouw Windroos	295	295	295	295	295
Reserve Sanering opslag terrein Loweg	1.247	1.247	1.247	1.247	1.247
Reserve Buurtbeweegcoaches	190	190	190	190	190
Dekkingsreserve Bully Toplaag veld1	22	22	22	22	22
Reserve duurzaamheid	2.133	2.133	2.133	2.133	2.133
Reserve binnenstad	19	19	19	19	19
Reserve uitwerking visie openbaar groen	10	10	10	10	10
Dekkingsreserve revitalisering Vijfhoek	2.329	2.329	2.329	2.329	2.329
Best. res. Herbezet. generatiepact	220	220	220	220	220
Reserve masterplan binnenstad	183	183	183	183	183
Reserve sportcluster Vondersweijde	2	2	2	2	2
Reserve Wonen en stedelijke vernieuwing	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440
Reserve fietspad Stakenbeek	98	98	98	98	98
Reserve Verkeersmaatregelen Schapendijk	134	134	134	134	134
Reserve reconstr. Grote Markt	278	278	278	278	278
Reserve project Glinde Esch	81	81	81	81	81
Reserve digitalisering	104	104	104	104	104
Reserve aanpassing fietsenkelder	41	41	41	41	41
Reserve herinrichting de Tuinen	500	500	500	500	500
Reserve aanleg fietssnelweg	263	263	263	263	263
Dekk.res kunstgras tennis Bergh.	13	13	13	13	13
Reserve vervang. nieuwbouw Nutsschool	270	270	270	270	270
Dekkingsreserve verkeersknelpunten	1.159	1.159	1.159	1.159	1.159
Reserve compensatiegelden corona	467	467	0	0	0
Reserve Willem Vleertmanstr huuregalisatie	54	54	54	54	54
Reserve Beheercentr. Verkeerslicht	35	35	35	35	35
Reserve verduurzamen basisscholen	193	193	193	193	193
Reserve onderhoud verhardingen	150	150	150	150	150
Reserve bomenonderhoud	0	0	0	0	0
Reserve gebouwenbeheersplan De Essen	261	261	261	261	261
Reserve binnenstad en vastgoed	1.137	1.137	1.137	1.137	1.137
Reserve cultuurhistorisch initiatief	673	673	673	673	673
Reserve organisatie	153	153	153	153	153
Reserve noodfonds	881	881	881	881	881
Reserve opvang vluchtelingen	1.692	1.447	1.133	1.133	1.133
Reserve dekking kapitaallasten Singelpark	500	500	500	500	500
Dekkingsreserve Loweg	365	365	365	365	365

(bedragen x €1.000)

Dekkingsreserve kapitaallasten Glindestraat-supermarkt	300	300	300	300	300
Dekkingsreserve Kloosterstraat/Nagelstraat	70	70	70	70	70
Dekkingsreserve Prossinkhof en Bleekstraat	0	68	65	62	59
Dekkingsreserve Kplst aardgasloos kleedkamers Venterick	94	94	94	94	94
Reserve surplus verkoopopbrengst Twence	2.228	2.228	2.228	2.228	2.228
Subtotaal bestemmingsreserves	24.263	24.085	23.301	23.494	23.686
Totaal reserves	59.198	60.944	59.441	59.442	59.634

Voorzieningen	2025	2026	2027	2028	2029
Voorz. voor verpl. verliezen en risico's					
Voorziening nazorg afgesloten complexen	269	269	269	269	269
Voorziening pensioenen/wachtgelden wethouders	3.163	3.373	3.583	3.793	4.003
Voorziening transitie GR WOT/ Top Craft	34	34	34	34	34
Voorziening frictiekosten reorganisatie	0	0	0	0	0
Voorziening Willem Vleertmanstraat	0	0	0	0	0
Voorziening verlofsparen	201	201	201	201	201
Subtotaal	3.667	3.877	4.087	4.297	4.507
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
Voorziening gebouwenbeheersplan	1.558	1.207	891	574	258
Subtotaal	1.558	1.207	891	574	258
Door derden bekleemde middelen met een spec. aanwending:					
Voorziening rioolbeheersplan	887	667	411	155	155
Voorziening Zwerfvuilbestrijding	68	68	68	68	68
Voorz. Part. Expl. De hulst	9	9	9	9	9
Voorz. Part. Expl. STJA Projectparticipatie terrein Eshuis	2	2	2	2	2
Voorz. Herplantingsplicht	8	8	8	8	8
Voorz. Kwaliteit groene Ootmarsumsedijk	20	20	20	20	20
Voorziening Zilverschoon 248-254	-1	-1	-1	-1	-1
Voorz. Ootmarsumsestr 92	4	4	4	4	4
Voorz. Oude Rossummerstraat 1	9	9	9	9	9
Voorziening Bombazijn tuin	12	12	12	12	12
Voorziening Nieuwstraat 93	15	15	15	15	15
Voorziening Huurnestraat 34-34b	0	0	0	0	0
Voorziening Thorbeckestraat	9	9	9	9	9
Voorziening BTW bijdragen verpakkingensafval	49	49	49	49	49
Voorz. Enschedesestraat 29	2	2	2	2	2
Voorziening Overesweg	16	16	16	16	16
Voorz. Storkstraat 2	8	8	8	8	8
Voorz. Steenstraat 44	0	0	0	0	0
Voorziening Drieenheidskerk	75	75	75	75	75
Voorziening Poortstraat 70	10	10	10	10	10
Voorziening afvalstoffenheffing	803	610	417	224	224
Voorziening Grutto/ Reigerstraat	20	20	20	20	20
Voorziening omgeving Jumbo	167	167	167	167	167
Voorziening Mariakerk derden	37	37	37	37	37
Subtotaal	2.228	1.814	1.366	917	917
Totaal voorzieningen	7.453	6.898	6.343	5.788	5.233

(bedragen x €1.000)
